

Konstitutionsutskottets betänkande 2020/21:KU21

Behandlingen av riksdagens skrivelser

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse till handlingarna.

Konstitutionsutskottet konstaterar att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser sedan flera år tillbaka ger en mer utförlig redovisning av åtgärder vidtagna av regeringen och kan anses ge en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

Utskottet påminner i betänkandet om den konstitutionella praxis som vuxit fram i fråga om tillkännagivanden. När det gäller behandlingen av riksdagskrivelser på konstitutionsutskottets område redovisas sex tillkännagivanden som slutbehandlade. Utskottet gör när det gäller dessa ingen annan bedömning än regeringen.

När det gäller tillkännagivanden inom övriga utskotts områden hänvisar utskottet till respektive utskotts yttranden över regeringens skrivelse.

I betänkandet gör konstitutionsutskottet vissa uttalanden, bl.a. om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

I förra årets betänkande (bet. 2020/21:KU2) framhöll konstitutionsutskottet vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och konstaterade vidare att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. I skrivelsen instämmer regeringen med konstitutionsutskottets uttalande, men vill samtidigt påpeka att den stora ökningen av antalet tillkännagivanden under senare år också får betydelse för regeringens förutsättningar att behandla tillkännagivandena skyndsamt. Detta gäller särskilt, enligt regeringen, i en situation som den aktuella med en pågående pandemi.

Utskottet har förståelse för att den pågående pandemin har försvårat regeringens arbete, men vill ändå understryka vikten av att tillkännagivanden

behandlas skyndsamt, särskilt mot bakgrund av att det i vissa fall synes ha gått lång tid utan att regeringen vidtagit aktiva beredningsåtgärder.

Behandlade förslag

Regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2020/21:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Bakgrund	6
Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden.....	7
Riksdagens skrivelser till regeringen	7
Skrivelsen m.m.	7
Yttranden från andra utskott.....	17
Tidigare behandling	22
Utskottets ställningstagande.....	27
Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen	29
Redogörelsen.....	29
Yttranden från andra utskott.....	32
Tidigare behandling	32
Utskottets ställningstagande.....	32
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	33
Skrivelse 2020/21:75.....	33
Redogörelse 2020/21:RS4.....	33
<i>Bilaga 2</i>	
Finansutskottets yttrande 2020/21:FiU2y	34
<i>Bilaga 3</i>	
Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU6y	52
<i>Bilaga 4</i>	
Justitieutskottets yttrande 2020/21:JuU4y	59
<i>Bilaga 5</i>	
Civilutskottets yttrande 2020/21:CU4y	73
<i>Bilaga 6</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU6y	79
<i>Bilaga 7</i>	
Försvarsutskottets yttrande 2020/21:FöU7y	92
<i>Bilaga 8</i>	
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2020/21:SfU6y	96
<i>Bilaga 9</i>	
Socialutskottets yttrande 2020/21:SoU8y	103
<i>Bilaga 10</i>	
Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU5y	107
<i>Bilaga 11</i>	
Utbildningsutskottets yttrande 2020/21:UbU5y	112
<i>Bilaga 12</i>	
Trafikutskottets yttrande 2020/21:TU5y.....	121
<i>Bilaga 13</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21: MJU8y	145
<i>Bilaga 14</i>	
Näringsutskottets yttrande 2020/21:NU4y.....	149
<i>Bilaga 15</i>	
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2020/21:AU3y	152

Tabell

Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antalet och andelen kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2020	8
Tabell 2 Antal riksdagsskrivelser som redovisas som ännu ej slutbehandlade från olika riksmöten	9
Tabell 3 Antalet redovisade samt antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2020/21	10
Tabell 4 Antalet beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte	11
Tabell 5 Antalet och andelen slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2020/21	12
Tabell 6 Tidsåtgång för ej slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område.....	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagens skrivelser till regeringen

Riksdagen lägger skrivelse 2020/21:75 till handlingarna.

2. Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Riksdagen lägger redogörelse 2020/21:RS4 till handlingarna.

Stockholm den 8 juni 2021

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Modig (C), Fredrik Lindahl (SD), Laila Naraghi (S), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Tina Acketoft (L), Mikael Strandman (SD), Anna Sibinska (MP), Erik Ottoson (M), Annicka Engblom (M), Jessica Wetterling (V) och Lars Jilmstad (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 överlämnades till riksdagen den 16 mars 2021.

Riksdagsstyrelsens redogörelse 2020/21:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen överlämnades till riksdagen den 22 februari 2021.

Kammaren beslutade den 17 mars respektive den 26 februari 2021 att hänvisa regeringens skrivelse respektive riksdagsstyrelsens redogörelse till konstitutionsutskottet för beredning.

Någon följdmotion har inte väckts med anledning av redogörelsen eller skrivelsen.

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att anmoda övriga utskott att senast den 4 maj 2021 yttra sig över regeringens skrivelse och de motioner som kunde komma att väckas med anledning av skrivelsen i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Bakgrund

Sedan 1961 har regeringen lämnat redogörelser till riksdagen för vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens olika beslut. Enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) ska regeringen varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Sedan slutet av 1990-talet har behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen (tidigare talmanskonferensen) redovisats för riksdagen. Riksdagsstyrelsen ska enligt tilläggsbestämmelse 9.17.3 RO årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen

Skrivelsens och redogörelsens huvudsakliga innehåll

I skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2020.

I redogörelse 2020/21:RS4 redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari–31 december 2020.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger skrivelse 2020/21:75 till handlingarna.

Skrivelsen m.m.

Skrivelsens inledning

I inledningen till skrivelsen anför regeringen att konstitutionsutskottet i sitt senaste betänkande om behandlingen av riksdagens skrivelser (bet. 2020/21:KU2) framhöll vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör, enligt konstitutionsutskottet, bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. Regeringen instämmer i detta, men vill samtidigt påpeka att den stora ökningen av antalet tillkännagivanden under senare år också får betydelse för regeringens förutsättningar att behandla tillkännagivandena skyndsamt. Detta gäller särskilt i en situation som den aktuella med en pågående pandemi.

Regelbeståndet

I skrivelsens avsnitt 5 (s. 404 f.) redovisas uppgifter om regelbeståndet. Antalet gällande grundförfattningar per den 1 mars 2021 var 4 405. Av dessa var 1 533 lagar. Motsvarande siffror per den 1 mars 2020 var 4 328, varav 1 511 lagar. Antalet kungjorda grund- och ändringsförfattningar i Svensk författningssamling (SFS) under 2020 var 1 306, jämfört med 1 318 under 2019, 2 122 under 2018, 1 347 under 2017, 1 376 under 2016 och 1 074 under 2015. Av de författningar som kungjordes 2020 var 126 grundförfattningar (26 lagar och 100 förordningar m.m.).

Antalet rubriker i myndigheternas regelförteckningar den 31 december 2020 har beräknats till ca 8 600. Det innebär ett ökat antal regelrubriker jämfört med året innan. Uppgifterna i myndigheternas regelförteckningar är emellertid något osäkra.

Andelen EU-relaterade författningar

Sedan våren 2010 (bet. 2009/10:KU21 s. 23) redovisar konstitutionsutskottet vissa uppgifter från regeringens skrivelse om antalet kungjorda författningar

och andelen kungjorda grundförfattningar genom vilka EU-direktiv har genomförts (nedan EU-grundförfattningar).

Under 2020 genomfördes EU-direktiv i 86 ändringsförfattningar (46 lagar och 40 förordningar) och 11 nya grundförfattningar (3 lagar och 8 förordningar).

Av tabell 1 nedan framgår att EU-direktiv genomfördes i en knapp femtedel av samtliga kungjorda grundförfattningar under perioden 2001–2020. För samma period gäller att cirka en fjärdedel av alla nya lagar som kungjordes hade sin grund i genomförande av EU-direktiv. Andelen kungjorda grundförfattningar som har sin grund i EU-direktiv har varierat kraftigt över åren.

Tabell 1 Antalet kungjorda grundförfattningar samt antalet och andelen kungjorda EU-grundförfattningar under perioden 2001–2020

År då författningarna kungjordes	Antal kungjorda grundförfattningar (varav lagar)	Antal kungjorda EU- grundförfattningar (varav lagar)	Andel kungjorda EU- grundförfattningar i % (varav lagar)
2001	136 (37)	17 (3)	13 (8)
2002	129 (27)	20 (7)	16 (26)
2003	135 (41)	25 (11)	19 (27)
2004	136 (38)	37 (15)	27 (40)
2005	162 (42)	32 (14)	20 (33)
2006	178 (59)	85 (33)	48 (56)
2007	347 (28)	76 (12)	22 (43)
2008	160 (49)	48 (20)	30 (41)
2009	207 (52)	43 (8)	21 (15)
2010	189 (65)	22 (9)	12 (14)
2011	173 (32)	28 (14)	16 (44)
2012	118 (28)	10 (5)	9 (18)
2013	126 (36)	15 (7)	12 (19)
2014	126 (50)	13 (5)	10 (10)
2015	149 (39)	1 (0)	1 (0)
2016	185 (50)	35 (17)	19 (34)
2017	127 (32)	9 (6)	7 (19)
2018	210 (75)	27 (17)	13 (23)
2019	121 (29)	9 (5)	7 (17)
2020	126 (26)	11 (3)	9 (12)
Totalt	3 240 (835)	563 (211)	17 (25)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skrivelse 75 åren 2001/02–2020/21. Användbara data finns endast tillgängliga från 2001.

När det gäller ändringsförfattningarna, som inte redovisas i tabellen, kan det nämnas att antalet kungjorda ändringsförfattningar per år under perioden 2001–2020 i genomsnitt ligger något över 1 250. Den högsta noteringen infaller 2018 (1 912 kungjorda ändringsförfattningar) och den lägsta 2012 (883 kungjorda ändringsförfattningar). Andelen ändringsförfattningar genom vilka EU-direktiv genomförts uppgår under perioden 2001–2020 till strax

under 7 procent med stora årliga variationer; t.ex. var andelen EU-relaterade ändringsförfattningar drygt 15 procent 2009 och drygt 3 procent 2010. Under 2020 var andelen 7 procent (86 av 1 180 ändringsförfattningar).

Riksdagsskrivelserna

Regeringens redovisning är knuten till de skrivelser där riksdagen enligt 11 kap. 21 § riksdagsordningen meddelar regeringen sina beslut, t.ex. om lagar, anslag, bemyndiganden eller tillkännagivanden. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen i den årliga skrivelserna (skrivelse 75).

I skrivelsens avsnitt 3 (s. 364 f.) finns ett kronologiskt register över de riksdagsskrivelser som redovisas i skrivelserna.

I följande tabell redogörs för hur många riksdagsskrivelser som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelse 2020/21:75.

Tabell 2 Antal riksdagsskrivelser som redovisas som ännu ej slutbehandlade från olika riksmöten

Riksmöte	Antal	Riksmöte	Antal
1999/00	1	2010/11	3
2000/01	0	2011/12	2
2001/02	1	2012/13	4
2002/03	0	2013/14	5
2003/04	0	2014/15	14
2004/05	1	2015/16	22
2005/06	1	2016/17	34
2006/07	0	2017/18	61
2007/08	1	2018/19	49
2008/09	0	2019/20	55
2009/10	6	2020/21	41

Källa: Kronologiskt register i skrivelse 2019/20:75 s. 338 f.

När det gäller det pågående riksmötet 2020/21 omfattar redovisningen i skrivelserna riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen fram till den 31 december 2020. Från den perioden kvarstår 41 riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade. I skrivelserna redovisas totalt 629 riksdagsskrivelser.

Översikt av behandlingen av riksdagsskrivelser och tillkännagivanden 1991/92–2020/21

Riksdagens beslut som meddelas regeringen i riksdagsskrivelser avser bl.a. tillkännagivanden. Ordningen med tillkännagivanden var föremål för ett omfattande uppföljnings- och utvärderingsarbete av konstitutionsutskottet under våren 2006. Arbetet redovisades i en promemoria (bet. 2005/06:KU34 bil. 7). Från och med riksmötet 2010/11 redovisar konstitutionsutskottet årligen uppgifter om regeringens behandling av riksdagens skrivelser och

särskilt om behandlingen av tillkännagivanden (bet. 2010/11:KU21). I det följande uppdateras redovisningen med uppgifter från skrivelse 2020/21:75.

I tabell 3 nedan redogörs för antalet riksdagsskrivelser samt antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i regeringens skrivelser under perioden 1991/92–2020/21. Av tabellen framgår att andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser i skrivelse 2020/21:75 är 48 procent. För hela perioden är genomsnittet 36 procent.

Tabell 3 Antalet redovisade samt antalet och andelen ej slutbehandlade riksdagsskrivelser (rskr.) i regeringens redogörelser 1991/92–2020/21

Regeringens skrivelse	Redovisade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (antal)	Ej slutbehandlade rskr. (andel i %)
Skr. 1991/92:15	565	185	33
Skr. 1992/93:15	523	181	35
Skr. 1993/94:15	602	136	27
Skr. 1994/95:15	606	183	30
Skr. 1995/96:15	601	155	26
Skr. 1996/97:15	431	155	36
Skr. 1997/98:75	544	125	23
Skr. 1998/99:75	396	136	34
Skr. 1999/00:75	381	144	38
Skr. 2000/01:75	403	148	37
Skr. 2001/02:75	412	166	40
Skr. 2002/03:75	428	174	41
Skr. 2003/04:75	423	155	37
Skr. 2004/05:75	428	155	36
Skr. 2005/06:75	425	153	36
Skr. 2006/07:75	457	173	38
Skr. 2007/08:75	391	153	39
Skr. 2008/09:75	413	143	35
Skr. 2009/10:75	432	115	27
Skr. 2010/11:75	430	98	23
Skr. 2011/12:75	349	129	37
Skr. 2012/13:75	404	119	30
Skr. 2013/14:75	393	125	32
Skr. 2014/15:75	447	150	34
Skr. 2015/16:75	417	183	44
Skr. 2016/17:75	467	199	43
Skr. 2017/18:75	525	241	46
Skr. 2018/19:75	626	277	44
Skr. 2019/20:75	566	276	49
Skr. 2020/21:75	629	301	48

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Riksdagsskrivelser som avser lagar och beslut om statens budget för det kommande budgetåret kan normalt redovisas som slutbehandlade under

samma riksmöte. De flesta ej slutbehandlade riksdagsskrivelser avser tillkännagivanden.

I tabell 4 nedan redovisas antalet beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte. Av tabellen framgår bl.a. att antalet beslutade tillkännagivanden under de två föregående riksmötena hade minskat.

Tabell 4 Antalet beslutade tillkännagivanden till regeringen per riksmöte

1991/92	172
1992/93	189
1993/94	185
1994/95	136
1995/96	72
1996/97	101
1997/98	106
1998/99	77
1999/00	87
2000/01	89
2001/02	119
2002/03	53
2003/04	64
2004/05	54
2005/06	96
2006/07	10
2007/08	11
2008/09	8
2009/10	13
2010/11	60
2011/12	52
2012/13	43
2013/14	56
2014/15	125
2015/16	103
2016/17	149
2017/18	153
2018/19	100
2019/20	98
2020/21	106*

Källa: Niklas Bolin & Thomas Larue, Reparlamentariseringen av Sverige? Bruket av och betydelsen av riksdagens tillkännagivanden till regeringen, Statsvetenskaplig tidskrift, Årgång 118, 2016/3. Rapporter från utredningstjänsten – Beslutade tillkännagivanden. * T.o.m. den 29 april 2021.

I tabell 5 nedan redovisas antalet tillkännagivanden som regeringen redovisat i respektive skrivelse och antalet respektive andelen som redovisats som ej slutbehandlade. I skrivelse 2020/21:75 redovisas behandlingen av ett återigen ökat antal tillkännagivanden, nämligen 482 stycken. Andelen som redovisas som slutbehandlade är 22 procent. När det gäller de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i årets skrivelse har den genomsnittliga tidsåtgången minskat något jämfört med förra årets skrivelse. I tabellen

redovisas också medianvärde. Extrema värden som har stor inverkan på medelvärdet påverkar inte medianvärdet i samma utsträckning. Medianvärdet kompletterar därför den information som ges av medelvärdet när det gäller den genomsnittliga beredningstiden för de slutbehandlade tillkännagivandena. Medianvärdet för de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen är detsamma som värdet förra året.

Tabell 5 Antalet och andelen slutbehandlade tillkännagivanden (tkg) och genomsnittlig tidsåtgång för slutbehandling 1995/96–2020/21

Regeringens skrivelse	Antal slutbehandlade tkg (totala antalet)	Andel slutbehandlade tkg i %	Genomsnittlig tidsåtgång i dagar (median) ^a
Skr. 1995/96:15	151 (321)	50	412 (225)
Skr. 1996/97:15	85 (240)	35	477 (309)
Skr. 1997/98:75	174 (292) ^b	60	529 (305)
Skr. 1998/99:75	78 (202)	39	414 (186)
Skr. 1999/00:75	71 (208)	34	843 (450)
Skr. 2000/01:75	82 (221)	37	779 (404)
Skr. 2001/02:75	67 (232)	29	688 (476)
Skr. 2002/03:75	86 (267)	32	698 (318)
Skr. 2003/04:75	86 (247)	35	734 (456)
Skr. 2004/05:75	76 (223)	34	938 (659)
Skr. 2005/06:75	50 (196)	26	1 045 (998)
Skr. 2006/07:75	61 (242)	25	1 106 (581)
Skr. 2007/08:75	45 (187)	23	1 069 (736)
Skr. 2008/09:75	34 (146)	23	1 280 (1 030)
Skr. 2009/10:75	44 (122)	36	1 791 (1 597)
Skr. 2010/11:75	33 (98)	34	2 101 (1 784)
Skr. 2011/12:75	21 (125)	17	1 204 (455)
Skr. 2012/13:75	53 (155)	34	870 (454)
Skr. 2013/14:75	38 (142)	27	869 (680)
Skr. 2014/15:75	41 (176)	23	668 (462)
Skr. 2015/16:75	52 (260)	20	777 (328)
Skr. 2016/17:75	93 (319)	29	817 (638)
Skr. 2017/18:75	95 (404)	24	863 (645)
Skr. 2018/19:75	85 (447)	19	773 (666)
Skr. 2019/20:75	104 (475)	22	987 (831)
Skr. 2020/21:75	104 (482)	22	942 (831)

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av de skrivelser som anges i tabellen.

Kommentar: I de fall brister i redogörelsen för skrivelserna har upptäckts (t.ex. som en följd av felaktig redovisning av slutbehandling av vissa tillkännagivanden) har dessa rättats i tabellen.

a: Här anges både medelvärde och medianvärde (det sistnämnda inom parentes). Tid för slutbehandling avser sista vidtagna åtgärd från regeringen som lett till slutbehandling.

b: Omfattningen av regeringens redogörelse under riksmötet 1997/98 – övergångsvis 18 månader – förklarar avvikelserna i antal och andel tillkännagivanden.

Riksdagsskrivelser inom konstitutionsutskottets område

I skrivelsen redovisas 47 riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från konstitutionsutskottet från riksmötena 2011/12–2020/21. Av dessa redovisas 30 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 17 som ej slutbehandlade.

I de fall riksdagens beslut har avsett nya lagar eller lagändringar visar en genomgång att de SFS-nummer som anges i skrivelsen är korrekta.

När det gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom utgifts-område 1 Rikets styrelse (bet. 2020/21:KU1) har alla fyra riksdagsskrivelserna till regeringen slutbehandlats genom att regleringsbrev beslutats i december 2019 (Statsrådsberedningen, Finansdepartementet, Kulturdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet). Kulturdepartementet har även beslutat om beställningsbemyndiganden när det gäller anslagen om stöd till politiska partier och mediestöd samt förordningen om ändring i presstödsförordningen (1990:524).

I skrivelsen redovisas totalt 19 riksdagsskrivelser som avser tillkännagivanden. Av dessa redovisas 4 riksdagsskrivelser som slutbehandlade och 15 som ej slutbehandlade.

Riksdagsskrivelser som är redovisade som ej slutbehandlade kan innehålla enskilda tillkännagivanden som är redovisade som slutbehandlade. Nedan redovisas de totalt 6 tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen. Därefter redogörs för tidsåtgången för de tillkännagivanden som redovisas som ej slutbehandlade i skrivelsen.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom konstitutionsutskottets område

I fråga om tillkännagivandena om *evenemangslista* (bet. 2011/12:KU16 punkt 1, rskr. 2011/12:224 och bet. 2013/14:KU28 punkt 1, rskr. 2013/14:230) anges att regeringen i februari 2013 gav Myndigheten för radio och tv i uppdrag att analysera och lämna förslag till hur en evenemangslista kan utformas (Ku2013/201). Uppdraget redovisades i november 2013 (Ku2013/02249) och har remissbehandlats. Under regeringens beredning av ärendet gjordes ett andra tillkännagivande av riksdagen i vilket regeringen uppmanades att beakta vissa synpunkter på listans utformning (se rskr. 2013/14:230). Med anledning av det andra tillkännagivandet gav regeringen ett nytt uppdrag till myndigheten (Ku2015/02645). Det redovisades i februari 2016 (Ku2016/00533). Myndighetens rapport har remitterats. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1, utg.omr. 17, avsnitt 14.3. s. 136) redogjorde regeringen för att remissutfallet är delat i frågan om en evenemangslista bör införas eller inte. Det kunde vidare konstateras att en evenemangslista inte innebär någon garanti för att evenemang som listats faktiskt sänds till en väsentlig del av allmänheten i fri tv, eftersom sändningsrätten ska förvärfvas enligt marknadspris. Det är således osäkert om en evenemangslista uppfyller sitt syfte. Mot denna bakgrund bedömde regeringen att det saknas tillräckliga skäl för att införa en evenemangslista. Regeringen beslutade att inte gå vidare

i ärendet och bedömde att riksdagens båda tillkännagivanden om evenemangslista var slutbehandlade.

När det gäller tillkännagivandet om *utredning i fråga om utlämnande av allmänna handlingar* (bet. 2014/15:KU11 punkt 1, rskr. 2014/15:127) anges att en utredare i april 2016 fick i uppdrag att kartlägga och vid behov föreslå åtgärder i fråga om förekomsten hos myndigheterna av frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ju 2016:C). Utredaren redovisade i juni 2017 sitt uppdrag i promemorian Frekventa och omfattande ärenden om utlämnande av allmän handling (Ds 2017:37), som remissbehandlades. Den 11 juni 2020 beslutade regeringen propositionen Förskottsbetalning i vissa ärenden om utlämnande av allmän handling (prop. 2019/20:179). I den lämnades förslag till en ny bestämmelse i offentlighets- och sekretesslagen som möjliggör för myndigheter att i enskilda fall besluta att den som begär att få en kopia av en allmän handling ska betala avgiften för kopian helt eller delvis innan kopian lämnas ut. Riksdagen ställde sig bakom förslaget (bet. 2020/21:KU6, rskr. 2020/21:36). Regeringen gjorde i propositionen bedömningen att riksdagens tillkännagivande tillgodosetts genom den översyn som gjorts.

I fråga om tillkännagivandet om *beredskap för att hantera avhoppare* (bet. 2015/16:KU4 punkt 9, rskr. 2015/16:137) anges att regeringen har vidtagit flera åtgärder för att utveckla arbetet med män, kvinnor och barn som är involverade i våldsbejakande extremism och skapa ökad beredskap för att göra insatser. De personer som misstänks för att ha begått grova brott, bör i första hand utredas för detta. När det gäller det förebyggande arbetet i sin helhet har regeringen sedan 2014 tagit initiativ till ett åtgärds paket för ca 170 miljoner kronor. Effekterna av dessa åtgärder, framför allt av den nationella samordnarens arbete (Ju 2014:18), har bidragit till att det i dag finns en ökad kunskap om våldsbejakande extremism, vilket framkommer av Statskontorets utvärdering av det förebyggande arbetet (Ku2018/02222). När det gäller kommunernas kunskap anger 80 procent av de kommunala samordnare som tillfrågats i utvärderingen att de har haft nytta av det arbete som utfördes av den nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism. Regeringen har även tagit initiativ till att myndigheter har tagit fram specifik vägledning för insatser till individer som är i riskzonen och till individer som är involverade i våldsbejakande extremism. Socialstyrelsen har t.ex. tagit fram stöd för socialtjänstens insatser till barn och unga som riskerar att involveras i eller redan är involverade i våldsbejakande extremism. Myndigheten har även tagit fram ett kunskapsstöd till socialtjänsten för insatser till män och kvinnor som återvänt från Syrien och Irak och deras familjer (Ju2018/01244). Center mot våldsbejakande extremism (CVE) vid Brottsförebyggande rådet har uppdraget att samla och sprida kunskap om förebyggande av våldsbejakande extremism baserad på forskning och beprövad erfarenhet samt verka för en kunskapsbaserad praktik. Yrkesverksamma på lokal nivå erbjuds direkt stöd från CVE genom centrets stödtelefon, och ett mobilt stödteam kan snabbt erbjuda

kommuner stöd på plats. Från och med 2020 fördelar Brottsförebyggande rådet statsbidrag enligt förordning (2019:1282) om statsbidrag för förebyggande arbete mot våldsbejakande extremism. Statsbidraget kan sökas av kommuner, regioner och det civila samhällets organisationer för att bl.a. utveckla insatser till individer som vill lämna våldsbejakande extremistiska miljöer. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har som stöd i detta arbete tagit fram en vägledning för hur kommuner kan samverka med det civila samhällets aktörer (Ku2018/00456). I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 4, avsnitt 2.7) angav regeringen att de genomförda insatserna har bidragit till ökad beredskap att hantera individer som är involverade i våldsbejakande extremism. I och med detta ansågs tillkännagivandet slutbehandlat.

När det gäller tillkännagivandet om *ökat valdeltagande bland utlandssvenskar* (bet. 2016/17:KU22 punkt 5, rskr. 2016/17:200) anges att regeringen den 26 mars 2020 beslutade att ge en parlamentariskt sammansatt kommitté i uppdrag att bl.a. överväga och lämna förslag till åtgärder som kan bidra till att förenkla för utlandssvenskar att delta i riksdagsval och val till Europa-parlamentet och därmed även öka valdeltagandet bland utlandssvenskar (dir. 2020:30). Kommittén ska redovisa sitt uppdrag senast den 15 oktober 2021. Genom direktiven ansågs tillkännagivandet slutbehandlat.

I fråga om tillkännagivandet om *ensamagerande våldsverkare* (bet. 2016/17:KU23 punkt 10, rskr. 2016/17:294) anges att arbetet mot våldsbejakande extremism omfattar tre identifierade miljöer: vänsterextremism, högerextremism och islamistisk extremism, inklusive ensamagerande gärningspersoner som kan motiveras till våldshandlingar av olika extremistiska ideologier, men inte tillhör etablerade grupper eller nätverk. Under de senaste åren har frågor om självradikalisering och ensamagerande gärningspersoner lyfts fram i olika rapporter. Den nationella samordnaren tog i samarbete med forskare från Uppsala universitet fram rapporten *Den ensamme terroristen? – om lone wolfs, näthat och brinnande flyktingförläggningar* (Ordfront 2017). Under 2017 redovisade den nationella samordnaren betänkandet *Våldsbejakande extremism – en forskarantologi* (SOU 2017:67) som innehåller en översikt av relevant forskning, inklusive riskfaktorer för självradikalisering. Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har ett pågående uppdrag att öka kunskapen om vilken roll våldsbejakande extremistisk propaganda spelar vid självradikalisering med särskild fokus på ensamagerande personer (Ju2018//01289). Den 11 februari 2019 redovisade FOI rapporten *Ensamagerande våldsverkare – profiler, riskbedömningar och digitala spår* (FOI, 2019). Myndigheten har analyserat befintlig forskning samt olika riskbedömningsinstrument. I syfte att utveckla det förebyggande arbetet har FOI utvecklat ett nytt textanalysverktyg – PRAT – Profile Risk Assessment Tool – som kan användas som komplement i riskbedömningar av potentiella ensamagerande gärningspersoner. Textanalysverktyget bygger på att många ensamagerande offentliggör åsikter, värderingar och planer skriftligt, via brev, onlinedagböcker, foruminlägg och manifest. Ett

utvecklingsarbete pågår för att analyser av sådan kommunikation ska användas som en del i olika myndigheters riskbedömningar i syfte att utveckla det förebyggande arbetet med att förhindra terroristattacker. I sin årsbok för 2019 lyfter Säkerhetspolisen fram att merparten av de terrorattentat som genomfördes under förra året har utförts av ensamagerande gärningspersoner, och i många fall har de radikaliserats på egen hand genom att ta del av våldsbejakande propaganda på internet och i sociala medier. De kartläggningar och analyser som FOI genomför om våldsbejakande extremistisk propaganda i digitala miljöer, samt den metodutveckling som myndigheten har initierat, spelar en mycket viktig roll i det förebyggande arbetet. Kartläggningarna har ökat kunskapen om hur våldsbejakande extremistiska budskap kan appellera till olika mottagare och hur budskapen används för rekrytering och som inspiration till olika brott och terrorism. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1, utg.omr. 4, avsnitt 2.7) behandlade regeringen tillkännagivandet. Regeringen angav att tillkännagivandet, med hänvisning till de åtgärder som vidtagits, anses slutbehandlat.

Ej slutbehandlade tillkännagivanden

I skrivelsen redovisas 18 tillkännagivanden som ej slutbehandlade. I tabellen nedan redogörs för tidsåtgången mellan riksdagens beslut om tillkännagivandet och regeringens redovisning av åtgärder i skrivelse 2020/21:75.

Tabell 6 Tidsåtgång för ej slutbehandlade tillkännagivanden på konstitutionsutskottets område

Tilkännagivande	Datum för beslut	Datum för senaste redovisningen i skr. 75	Tidsåtgång (dagar)	Tidsåtgång (år)*
2013/14:KU30 p. 4	2014-03-05	2021-03-11	2 563	7
2014/15:KU16 p. 1	2015-04-08	2021-03-11	2 164	6
2015/16:KU4 p. 4	2016-02-03	2021-03-11	1 863	5
2015/16:KU4 p. 5	2016-02-03	2021-03-11	1 863	5
2015/16:KU14 p. 4	2016-04-21	2021-03-11	1 785	5
2016/17:KU23 p. 5	2017-06-07	2021-03-11	1 373	4
2016/17:KU23 p. 8	2017-06-07	2021-03-11	1 373	4
2016/17:KU23 p. 11	2017-06-07	2021-03-11	1 373	4
2016/17:KU30 p. 13	2017-06-20	2021-03-11	1 360	4
2017/18:KU38 p. 10	2018-01-31	2021-03-11	1 135	3
2017/18:KU32 p. 1	2018-01-31	2021-03-11	1 135	3
2017/18:KU33 p. 17	2018-04-11	2021-03-11	1 065	3
2017/18:KU37 p. 8	2018-04-18	2021-03-11	1 058	3
2017/18:KU37 p. 9	2018-04-18	2021-03-11	1 058	3
2018/19:KU28 p. 4	2019-05-15	2021-03-11	666	2
2018/19:KU30 p. 34	2019-05-15	2021-03-11	666	2
2018/19:KU27 p. 14	2019-06-18	2021-03-11	632	2
2019/20:KU3 p. 1	2019-11-20	2021-03-11	477	1

Källa: Konstitutionsutskottets kanslis genomgång av skr. 2020/21:75. * Avrundad siffra.

Av tabellen framgår att hälften av tillkännagivandena har beslutats under den senaste treårsperioden och att hälften är fyra år eller äldre. Det äldsta ej slutbehandlade tillkännagivandet beslutades 2014.

Yttranden från andra utskott

I detta avsnitt redovisas främst uttalanden av en generell karaktär. För utskottens bedömningar avseende enskilda ärenden hänvisas till utskottens yttranden.

Finansutskottet

Finansutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:FiU2y) bl.a. följande uttalande.

Utskottet framhåller att regeringen i skrivelsen utöver t.ex. tillkännagivanden redovisar sina åtgärder med anledning av bemyndiganden. Finansutskottet välkomnar redovisningen, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. att ikläda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan riksdagens beslut. Det finns således, enligt utskottet, starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden riksdagen ger regeringen.

Skatteutskottet

Skatteutskottet behandlar i sitt yttrande (yttr. 2020/21:SkU6y) sju riksdags-skrivelser varav två har slutbehandlats under året. Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens hantering.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, KD).

Justitieutskottet

Justitieutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:JuU4y) bl.a. följande uttalanden.

Utskottet framhåller att ett tillkännagivande inte kan anses slutbehandlat genom att en utredning tillsatts om inte detta uttryckligen är vad som efterfrågats. Ett tillkännagivande om en viss åtgärd kan således, enligt utskottet, inte anses slutbehandlat förrän en utredning om åtgärden är klar, inte minst mot bakgrund av att regeringen vid tidigare tillfällen lagt ned utredningar.

Vidare anför justitieutskottet att det också förekommer att regeringen anser att tillkännagivanden är slutbehandlade trots att de åtgärder som vidtagits inte kan anses tillgodose det som riksdagen efterfrågat. Som exempel framhåller utskottet bl.a. ett tillkännagivande där det enligt utskottet är oklart om den beslutade lagstiftningen omfattar den situation som lyfts fram i tillkännagivandet samt ett tillkännagivande där regeringen inte avser att vidta några ytterligare åtgärder.

Vidare anför justitieutskottet att vissa tillkännagivanden som regeringen redovisat som slutbehandlade i en proposition inte kan ses som slutbehandlade eftersom riksdagen avslog propositionen och beslutade ett antal likalydande tillkännagivanden. Utskottet menar att även om riksdagens ställningstaganden gjordes först under 2021 visar dessa tydligt på att de tidigare tillkännagivandena inte borde ha redovisats som slutbehandlade.

Justitieutskottet är också kritisk till att regeringen i flera fall varit alltför långsam och passiv när det gäller att behandla tillkännagivanden. Det saknas också uppgifter, enligt utskottet, om när dessa tillkännagivanden kan beräknas vara slutbehandlade. När de gäller t.ex. ett tillkännagivande synes regeringen inte ha vidtagit några som helst åtgärder trots att det gått två år sedan tillkännagivandena gjordes.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V).

Civilutskottet

Civilutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:CU4y) bl.a. följande uttalanden.

Utskottet noterar att det fortfarande finns ett antal äldre tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Utskottet ser positivt på att regeringen i årets skrivelse redovisar en bedömning av när de äldre tillkännagivandena kan beräknas vara slutbehandlade. En sådan redovisning har utskottet tidigare efterfrågat. Utskottet understryker vikten av att regeringen, även om ett grundligt beredningsarbete kan ta tid, gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, SD, V, KD, MP).

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:UU6y) bl.a. följande uttalanden.

När det gäller tillkännagivandet om återrapportering till utrikesutskottet om Sveriges fortsatta deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak, uttrycker utskottet uppskattning för regeringens beredvillighet att även fortsättningsvis återrapportera om deltagandet i samtliga militära insatser i enlighet med vad det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet uttalat hösten 2020. Enligt utskottet är det en bättre ordning att återrapporteringen om de militära insatserna görs på grundval av ömsesidig förståelse för den stora betydelse som denna information har för den parlamentariska förankringen än att riksdagen skulle rikta upprepade tillkännagivanden om det till regeringen.

Utskottet påminner om att det är riksdagen som beslutar om statens budget och att anslagen inte får användas på annat sätt än vad riksdagen har bestämt. Utskottet hänvisar till konstitutionsutskottets uttalanden i betänkande 2018/19:KU21. Där framhålls bl.a. att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbrevet i december och att en riksdagsskrivelse inte kan ses som slutbehandlad förrän

alla delar av budgetbeslutet är genomförda. Utskottet uppskattar mot bakgrund av detta en uppdaterad redogörelse i ett visst ärende.

Försvarsutskottet

Försvarsutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:FöU7y) bl.a. följande uttalande.

I sitt ställningstagande noterar försvarsutskottet att Regeringskansliet genom en komplettering har redovisat att riksdagsskrivelsen om riksdagens beslutade mål för det civila försvaret borde ha ingått som en punkt i redovisningen i skrivelse 75. Målet för det civila försvaret bedömdes vara slutbehandlat med hänvisning till att riksdagen hade godkänt regeringens förslag om mål för det civila försvaret. Eftersom riksdagen inte fått någon redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut anser dock inte utskottet att punkten är slutbehandlad. Utskottet anförde i förslaget till riksdagens beslut om mål för det civila försvaret att många åtgärder skulle krävas för att öka möjligheten att följa upp och uttala sig om måloppfyllelse av målet för det civila försvaret för riksdagen. Utskottet står fast vid bedömningen att det krävs många åtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. Utskottet vill därför påminna om att regeringen har i uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot innehållet i riksdagens beslut om mål för det civila försvaret.

Socialförsäkringsutskottet

Socialförsäkringsutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:SfU6y) bl.a. följande uttalanden.

Utskottet konstaterar att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden, vilket utskottet anser är positivt.

Vidare konstaterar utskottet att det finns ett antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid. Utskottet, som är medvetet om detta, vill emellertid understryka att behandlingstiden är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs för att kunna slutbehandla tillkännagivandet. Vidare har utskottet förståelse för att den fortsatt pågående pandemin har inneburit en ökad arbetsbörda för regeringen. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden skyndsamt och förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden. Utskottet vill också poängtera vikten av att regeringen i skrivelsen så långt det går redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, SD, KD).

Socialutskottet

Socialutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:SoU8y) bl.a. följande uttalande.

Utskottet framhåller att man vidhåller sin uppfattning att utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande samt att det är angeläget att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser.

Utskottet ser positivt på att regeringen i skrivelsen om åtgärder under 2020 har angett en tidsplan för beredningen av flertalet av de tillkännagivanden som riktats mot regeringen. Det har enligt utskottet genomförts förbättringar i regeringens redovisning jämfört med förra årets skrivelse. Det kvarstår dock enligt utskottet viss otydlighet när det gäller tidsplanen för regeringens behandling av vissa tillkännagivanden. Utskottet vill betona vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, V, L, MP).

Kulturutskottet

Kulturutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:KrU5) bl.a. följande uttalande.

Utskottet framhåller att ansträngningar bör göras för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Det är, enligt utskottet, önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. Stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, SD, KD).

Utbildningsutskottet

Utbildningsutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:UbU5y) bl.a. följande uttalande.

Utskottet anser att det är problematiskt att regeringen dröjer med att verkställa viktiga tillkännagivanden från utskottet. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för ett tillkännagivande beror på dess innehåll, men anser att det är bekymmersamt att det går mycket lång tid utan att regeringen vidtar åtgärder. Utskottet understryker betydelsen av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. I detta sammanhang påminner utskottet också om konstitutionsutskottets uttalanden som sammanfattas i betänkande 2018/19:KU21 s. 34. Där framgår bl.a. att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, MP) och fem särskilda yttranden (M, SD, C, KD, L).

Trafikutskottet

Trafikutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:TU5y) bl.a. följande uttalanden.

Utskottet konstaterar liksom tidigare år att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att redogörelserna främst innehåller information om vidtagna åtgärder. När det gäller den fortsatta beredningen redogör regeringen för planerade åtgärder i ett antal ärenden och anger i vissa fall när eller efter vilka planerade åtgärder som ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. Utskottet vill liksom förra året lyfta fram vikten av att regeringen i möjligaste mån redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat.

Utskottet framhåller vidare att det är medvetet om att handläggningstiden kan bero på tillkännagivandets innehåll men anser likväl att regeringens senfärdighet när det gäller hanteringen av många av de tillkännagivanden som en majoritet i riksdagen ställt sig bakom är oacceptabelt.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Miljö- och jordbruksutskottet

Miljö- och jordbruksutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:MJU8y) bl.a. följande uttalande.

Utskottet framhåller att utskottet är väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen kan innebära betydande utredningsarbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att de resurser som Regeringskansliet har till sitt förfogande är begränsade och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid. Utskottet anser emellertid att regeringens arbete med att tillgodose tillkännagivanden inom utskottets ansvarsområden går obefogat långsamt i flera fall. Av de tillkännagivanden som regeringen redovisar som icke slutbehandlade är flera äldre än 10 år och ett 21 år gammalt. Utskottet noterar därutöver att det finns tillkännagivanden som riktades till regeringen mer nyligen men där regeringens åtgärdsarbete går långsamt eller ännu inte påbörjats. I ljuset av det betydande antalet icke slutbehandlade tillkännagivanden inom utskottets ansvarsområden finner utskottet det motiverat att ännu en gång påminna regeringen om vikten av att den dels vidtar tillräckliga åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden, dels gör de ansträngningar som krävs för att undvika onödig tidsåtgång. Utskottet förutsätter att regeringen hör samman dessa påpekanden inför nästa års redogörelse.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, KD).

Näringsutskottet

Näringsutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:NU4y) bl.a. följande uttalande.

Utskottet påminner i sitt ställningstagande om betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att det äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde fattade riksdagen beslut om våren 2017. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs.

Arbetsmarknadsutskottet

Arbetsmarknadsutskottet begränsar sig i sitt yttrande (yttr. 2020/21:AU3y) till att kommentera ett ej slutbehandlat tillkännagivande inom utskottets beredningsområde.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, KD).

Tidigare behandling

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas (se t.ex. bet. 2011/12:KU21). En mer utförlig redogörelse för utskottets tidigare ställningstaganden finns t.ex. i betänkande 2014/15:KU21 (s. 16 f.). En redogörelse finns också i konstitutionsutskottets yttrande 2015/16:KU7y till utbildningsutskottet och i betänkande 2015/16:KU21.

Utskottets ställningstagande våren 2017

I betänkande 2016/17:KU21 gjorde utskottet ett antal generella påpekanden (s. 36 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen

redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

I vissa fall kan regeringens återrapportering av ett tillkännagivande delas upp i en formell del, t.ex. att en regeringsstrategi har beslutats, och en mer politisk del, innehållet i strategin. I en fördjupad analys av vissa tillkännagivanden är båda perspektiven relevanta och kan beaktas av utskotten när de ska bedöma om ett tillkännagivande anses vara slutbehandlat eller inte. Yttrandet från trafikutskottet illustrerar detta. Trafikutskottet har inget att invända mot regeringens formella redogörelse; däremot har trafikutskottet synpunkter på innehållet i regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden om bl.a. en luftfartsstrategi. Distinktionen kan förstås som att regeringen anser att den har uppfyllt ett tillkännagivande genom att t.ex. komma med ett förslag inom ett område, medan innehållet i förslaget inte motsvarar det som utskottet har förordat i tillkännagivandet. Det kan dock vara svårt att avgöra var gränsen mellan formell återrapportering och ett politiskt innehåll går.

Riksdagen kan genom ett tillkännagivande ha uppmanat regeringen att tillsätta en utredning. Om regeringen då tillsätter en utredning i linje med vad som begärs i tillkännagivandet är tillkännagivandet tillgodosett och kan anses slutbehandlat. Det krävs således inte att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen om t.ex. ändring av en lag, om tillkännagivandet endast kräver att en utredning ska tillsättas.

Det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt. Det står ett utskott fritt att i sitt ställningstagande till återrapporteringen förtydliga sig och bedöma om kompletterande åtgärder behöver vidtas. Samtidigt bör naturligtvis ett utskott i ett förslag till tillkännagivande från början uttrycka sig så tydligt som möjligt när det gäller vilka åtgärder som förväntas av regeringen.

Ytrandena i vissa delar från trafikutskottet (om lastbilar med en bruttovikt på 74 ton) och civilutskottet (riktvärden för trafikbuller) belyser ett resonemang om tillkännagivanden och relationen mellan riksdagen och regeringen som konstitutionsutskottet förde i behandlingen av förra årets skrivelse 75 (bet. 2015/16:KU21 s. 32 f.). Utskottet redovisade vissa bestämmelser i regeringsformen om normgivningsmakten som är en del av det regelverk som garanterar att riksdagens uppfattning i en viss fråga får genomslag. Även om de formella möjligheter som bestämmelserna medför inte används frekvent är blotta förekomsten av dem central. Genom de formella möjligheter som bestämmelserna ger riksdagen har regeringen skäl att handla så att den tillmötesgår riksdagens önskemål, utan att riksdagen faktiskt använder bestämmelserna.

Under rubriken Ej slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

När det gäller ej slutbehandlade tillkännagivanden har utskottet tidigare anfört att det, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare, borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06:KU34). Konstitutionsutskottet har uttalat att elva år inte kan anses vara en acceptabel tidsåtgång för behandlingen av ett tillkännagivande. Utskottet har också anfört att handläggningstiden för slutbehandlingen av

ett enskilt tillkännagivande är avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling (bet. 2014/15:KU21 s. 28). Det bör inte, har utskottet påpekat, förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16:KU21 s. 30).

Utskottet vill framhålla vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder. Därigenom får utskotten ett underlag för sin beredning av ärenden, t.ex. motioner, som rör åtgärder inom det aktuella området.

Det borde, har utskottet påpekat tidigare, höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år. Utskottet har förståelse för att det kan ta tid för regeringen att vidta åtgärder för att behandla frågor i tillkännagivanden som kräver omfattande beredning. Som utskottet tidigare har anfört är handläggningstiden för slutbehandling av ett enskilt tillkännagivande avhängig tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som förutsätts för en sådan slutbehandling. Regeringen har dock att fullödigt redovisa olika åtgärder som vidtas, eller planeras att vidtas, under den tid som tillkännagivandet ännu inte bedöms vara slutbehandlat.

I de fall där det har gått förhållandevis kort tid från att tillkännagivandet gjordes tills skrivelse 75 beslutades av regeringen kan det vara naturligt att redovisningen är kortfattad, samtidigt som regeringen naturligtvis förväntas agera skyndsamt. Det går inte att sätta en tidsgräns för alla tillkännagivanden. Det är förståeligt att det kan vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande åtgärder när det gäller tillkännagivanden som beslutats på hösten före avlämnandet av skrivelse 75. Om ett tillkännagivande som är högst ett år gammalt innebär omfattande åtgärder och rör en komplicerad materia kan det vara svårt för regeringen att redovisa mer omfattande genomförda åtgärder. För tillkännagivanden som är äldre än ett år torde en avsaknad av åtgärder innebära att man kan säga att regeringen i alla fall inte har agerat skyndsamt.

Skrivelse 75 fyller många värdefulla syften. Ett exempel är att skrivelse 75 ger ett utskott en möjlighet att reagera om det anser att redovisningen av behandlingen av ej slutbehandlade tillkännagivanden är för kortfattad och om utskottet anser att regeringen bör vidta fler åtgärder. Sådana synpunkter kan också vara värdefulla för regeringen som har att återkomma till riksdagen i fråga om alla ej slutbehandlade tillkännagivanden. Regeringen har möjlighet att återkomma till riksdagen i frågan i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse innan skrivelse 75 avlämnas nästa gång. Ytterligare en möjlighet för regeringen är enligt 6 kap. 18 § riksdagsordningen att lämna information till riksdagen muntligen genom ett statsråd vid ett sammanträde med kammaren. I den följande skrivelse 75 ska regeringen redovisa vilka åtgärder som vidtagits, t.ex. i vilka propositioner tillkännagivandet behandlats, även om frågan redan har behandlats i sak i riksdagen.

När det gäller de fall som tagits upp i utskottens yttranden om ej slutbehandlade tillkännagivanden förutsätter konstitutionsutskottet att regeringen beaktar utskottens uttalanden. Det innebär att regeringen bör vidta åtgärder skyndsamt och återkomma till riksdagen så snabbt som möjligt. Den mer formella redovisningen sker i nästa års skrivelse 75 där regeringen ska redovisa vilka åtgärder som vidtagits. Som utskottet anfört kan det finnas skäl för regeringen att återkomma till riksdagen i de aktuella frågorna före det.

Under rubriken Slutbehandlade tillkännagivanden angavs följande:

Regeringen redovisar i skrivelse 75 huruvida den anser att tillkännagivandena är slutbehandlade eller ej. Den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden innebär att utgångspunkten bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodoser riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta inom den eventuella tidsgräns som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas.

Det har förekommit att regeringen i skrivelse 75 har redovisat att ett tillkännagivande är slutredovisat och att berört utskott och konstitutionsutskottet har ansett att så inte är fallet. Regeringen har då återkommit till riksdagen i en proposition och den påföljande skrivelse 75 och redovisat tillkännagivandet på nytt och också eventuella ytterligare åtgärder.

Vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat varierar naturligtvis. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Normalt kan ett tillkännagivande anses slutbehandlat först när det är tillgodosett. I vissa fall kan det dock vara relevant med en distinktion huruvida ett tillkännagivande är tillgodosett eller inte, även om regeringen anser att det är slutbehandlat. Man kan således tänka sig fall där ett tillkännagivande skulle kunna anses vara slutbehandlat utan att vara tillgodosett, eftersom regeringen inte har vidtagit åtgärder så att intentionerna med tillkännagivandet har tillgodosetts. Ett exempel är behandlingen av ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma till riksdagen med ett förslag som kriminaliserar s.k. eftersupning (bet. 2010/11:SoU8 s. 47 f.). Av redovisningen i skrivelse 2016/17:75 s. 9 följer att regeringen, efter utredning och remissbehandling, inte avser att återkomma med något sådant förslag. Regeringen anger att tillkännagivandet är slutbehandlat. I detta fall skulle man kunna säga att avsikten med tillkännagivandet inte är tillgodosedd, men tillkännagivandet kan ändå vara slutbehandlat.

Även om utgångspunkten är att tillkännagivanden bör tillgodoses av regeringen kan regeringen göra en annan bedömning än riksdagen i en sakfråga och har således rätt att inte följa ett tillkännagivande, helt eller delvis. Det är, som utskottet påpekat ovan, viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt.

Om regeringen tydligt meddelar riksdagen, t.ex. i budgetpropositionen, att den inte avser att tillgodoser ett tillkännagivande och skälen för detta, ges riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens ställningstagande. Utfallet kan t.ex. bli att riksdagen inte har några invändningar mot regeringens bedömning eller att riksdagen vidhåller sin ursprungliga uppfattning. Regeringen har att beakta riksdagens ställningstagande i den fortsatta beredningen.

En övergripande beskrivning av hur tillkännagivanden bör hanteras är följande.

- Utgångspunkten är att regeringen ska följa tillkännagivanden.
- Om regeringen gör en annan bedömning än riksdagen ska regeringen meddela det.
- Regeringen har rätt att föra fram uppfattningen att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.
- Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat.
- Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än

regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak.

- Utskottet och riksdagen kan då säga att tillkännagivandet inte är slutbehandlat.
- Det är utskottet och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat.
- Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande våren 2018

I betänkande 2017/18:KU21 gjorde utskottet ett antal ytterligare påpekanden (s. 42 f.):

Utskottet välkomnar regeringens vilja att redovisa vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden så tidigt som möjligt, men vill samtidigt framhålla att det inte var utskottets avsikt i betänkande 2016/17:KU21 att tillkännagivanden skulle redovisas i propositioner och skrivelser som behandlar en sakfråga som inte är direkt knuten till tillkännagivandet.

När det gäller regeringens budgetproposition vill utskottet framhålla att den inbegriper politikens inriktning inom i stort sett samtliga områden och att tillkännagivanden därför får anses behandlade i sitt sakliga sammanhang när de behandlas i en budgetproposition. Utskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 har redovisat vidtagna åtgärder i fråga om tillkännagivanden i större utsträckning än tidigare år och också redovisar sin bedömning av om tillkännagivandet är slutbehandlat eller inte.

I yttrandet från trafikutskottet uppmärksammas att i fall där riksdagen har beslutat om ett nytt tillkännagivande, där det redan finns ett likalydande tillkännagivande, har regeringen i vissa fall redovisat det ursprungliga tillkännagivandet som slutbehandlat och i vissa fall som ej slutbehandlat, dvs. att det bereds vidare. Eftersom regeringens hantering således skiljer sig åt från fall till fall vill konstitutionsutskottet framhålla att det är rimligt för att säkerställa transparens i regeringens behandling av tillkännagivanden att de ursprungliga tillkännagivandena fortsatt redovisas som ej slutbehandlade. Det blir på så sätt tydligare när ett tillkännagivande först beslutades och de åtgärder som vidtagits från regeringens sida därefter.

Avslutningsvis vill utskottet påminna om sitt påpekande förra året om att det är viktigt att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det aktuella tillkännagivandet (bet. 2016/17:KU21 s. 41). För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt, som utskottet framhöll förra året. Utskottet vill således framhålla att vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt både för riksdag och regering vad utskottet anser att regeringen bör göra. Det hindrar inte att regeringen använder sig av hela motionstexten för att få en mer fullödlig förståelse av de överväganden som föranlett tillkännagivandet.

Utskottets ställningstagande våren 2019

I betänkande 2018/19:KU21 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 33 f.):

När det gäller riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut har utrikesutskottet, socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet framfört vissa synpunkter. Socialförsäkringsutskottet och näringsutskottet anser det olyckligt att regeringen i sin redogörelse anger en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut som slutbehandlad med hänvisning till ett regleringsbrev som beslutades i december när riksdagsskrivelsen var fullt ut genomförd först senare under våren 2019, genom ändring i regleringsbrev respektive genom ändring i förordning. Utrikesutskottet uppmärksammar att en riksdagsskrivelse som rör riksdagens budgetbeslut har redovisats som slutbehandlad med regleringsbrev i december fast samtliga anslagsvillkor vid tiden för yttrandet ännu inte hade beslutats av regeringen. Liknande exempel finns även på konstitutionsutskottets område.

Det är riksdagen som beslutar om statens budget och anslagen får inte användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Utskottet vill framhålla att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbreven i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande hösten 2020

I betänkande 2020/21:KU2 gjorde utskottet följande påpekanden (s. 29 f.):

Ett flertal av utskotten uppmärksammar vikten av att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill i detta sammanhang framhålla vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar inledningsvis att regeringens redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser sedan flera år tillbaka ger en mer utförlig redovisning av åtgärder vidtagna av regeringen och kan anses ge en korrekt bild av riksdagens skrivelser till regeringen. Utskottet ser positivt på denna utveckling och förutsätter att kvaliteten kommer att behållas i kommande redogörelser.

Utskottet vill också påminna om den konstitutionella praxis som har vuxit fram i fråga om tillkännagivanden. Utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Tillkännagivanden är dock inte rättsligt bindande, och om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål, bör den underrätta riksdagen om detta. Även skälen till varför regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör redovisas. Riksdagen kan acceptera att tillkännagivandet är slutbehandlat. Ett utskott och riksdagen kan dock göra en annan bedömning än regeringen och vidhålla sin uppfattning i sak. Utskottet och riksdagen kan då säga att

tillkännagivandet inte är slutbehandlat. Det är respektive utskott och riksdagen som inom ramen för sin behandling tolkar om tillkännagivandet är tillgodosett och slutbehandlat. Om riksdagen har uttalat att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat, ska regeringen återkomma till riksdagen med redovisning av ytterligare åtgärder eller med att regeringen vidhåller sin uppfattning att tillkännagivandet är slutbehandlat.

När det gäller behandlingen av riksdagsskrivelser på konstitutionsutskottets område redovisas sex tillkännagivanden som slutbehandlade. Utskottet gör när det gäller dessa ingen annan bedömning än regeringen.

I yttrandena från övriga utskott framhålls ett antal synpunkter på regeringens hantering av riksdagens skrivelser.

I flera av yttrandena framhålls vikten av att regeringen är skyndsam i sin behandling av riksdagens tillkännagivanden och undviker onödig tidsåtgång. I förra årets betänkande (bet. 2020/21:KU2) framhöll också konstitutionsutskottet vikten av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser skyndsamt och konstaterade vidare att frågan om huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas.

I skrivelsen instämmer regeringen med konstitutionsutskottets uttalande, men vill samtidigt påpeka att den stora ökningen av antalet tillkännagivanden under senare år också får betydelse för regeringens förutsättningar att behandla tillkännagivandena skyndsamt. Detta gäller särskilt, enligt regeringen, i en situation som den aktuella med en pågående pandemi.

Utskottet har förståelse för att den pågående pandemin har försvårat regeringens arbete, men vill ändå understryka vikten av att tillkännagivanden behandlas skyndsamt, särskilt mot bakgrund av att det i vissa fall synes ha gått lång tid utan att regeringen vidtagit aktiva beredningsåtgärder.

Flera utskott påtalar också vikten av att regeringen redovisar när ett tillkännagivande kan komma att slutbehandlas. Några utskott välkomnar att regeringen i skrivelsen i högre grad redovisar när ett tillkännagivande bedöms kunna slutbehandlas. Andra utskott påtalar brister i regeringens redovisning i detta hänseende. Utskottet vill påminna om tidigare uttalanden om vikten av att regeringen är utförlig i sina redogörelser för vidtagna, pågående och planerade åtgärder (bet. 2016/17:KU21). Sådana redogörelser ger riksdagen en möjlighet att reagera på regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivanden.

Finansutskottet välkomnar i sitt yttrande regeringens redovisning med anledning av bemyndiganden, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. ikläda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan riksdagens beslut. Konstitutionsutskottet delar det som uttrycks av finansutskottet om vikten av att regeringen redovisar även åtgärder med anledning av bemyndiganden.

I justitieutskottets yttrande ifrågasätts att regeringen anser att tillkännagivanden är slutbehandlade trots att de åtgärder som vidtagits inte kan anses tillgodose det som riksdagen efterfrågar. Konstitutionsutskottet har tidigare

uttalat att det inte kan sägas vara konstitutionellt fel av regeringen att i skrivelsen göra bedömningen att vissa tillkännagivanden är slutbehandlade även om de inte skulle vara tillgodosedda. Det kan dock förutsättas vara ovanligt att så sker eftersom utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande (bet. 2016/17:KU21).

Vidare lyfts bl.a. frågan om när ett tillkännagivande kan anses vara slutbehandlat i justitieutskottets yttrande. Utskottet framhåller att tillkännagivanden som efterfrågar utredningsinsatser från regeringen inte kan anses vara slutbehandlade förrän utredningen är klar, bl.a. eftersom en utredning kan läggas ned. Konstitutionsutskottet uttalade i betänkandet 2016/17:KU21 att vilka åtgärder som ska krävas för att ett tillkännagivande ska anses vara slutbehandlat naturligtvis varierar. Har riksdagen endast begärt en utredning kan det räcka med att en utredning tillsätts, men om riksdagen har begärt förslag krävs normalt att förslag läggs fram av regeringen för att tillkännagivandet ska anses vara slutbehandlat. Utskottet vill påminna om vikten av att regeringen är tydlig med hur dess behandling av ett tillkännagivande förhåller sig till det som efterfrågas i tillkännagivandet. För att regeringen ska kunna vara tydlig krävs att tillkännagivandet från riksdagen är tydligt (bet. 2016/17:KU21). Vad som begärs i ett tillkännagivande bör uttryckligen framgå av det aktuella utskottets ställningstagande. Även om utskottet föreslår att en motion helt ska bifallas bör det som utskottet vill ska framföras till regeringen framgå av utskottets ställningstagande. Därmed blir det tydligt för både riksdagen och regeringen vad utskottet anser att regeringen bör göra (bet. 2017/18:KU21).

Vidare konstateras att utskotten i sina yttranden i vissa fall har gjort en annan bedömning än regeringen av huruvida ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte. Konstitutionsutskottet gör inte någon egen bedömning av de aktuella fallen utan hänvisar till vad som anförts av respektive utskott i deras yttranden. Som tidigare framhållits av konstitutionsutskottet ska regeringen i de fall ett utskott i ett yttrande har anfört att ett tillkännagivande inte är slutbehandlat återkomma till riksdagen med sin redovisning och bedömning.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2020/21:RS4 till handlingarna.

Redogörelsen

Sedan 2012 redovisar riksdagsstyrelsen behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen i en redogörelse till riksdagen. I årets redogörelse (redog. 2020/21:RS4) redovisas totalt tolv riksdagsskrivelser från riksmötet 2016/17 och senare.

Två av riksdagsskrivelserna som innehåller ett tillkännagivande redovisas som slutbehandlade. De gäller en översyn av riksrevisionen och av riksrevisionens ledningsstruktur. Fyra av riksdagsskrivelserna som innehåller ett tillkännagivande redovisas som ej slutbehandlade. De gäller en översyn av bestämmelserna om säkerhetsskydd i riksdagen och dess myndigheter, en utredning om budgetpropositionens lämnande och provisorisk budget, en översyn av Riksdagens ombudsmän (JO) samt en uppföljning av riksdagens arbete under coronapandemin.

Slutbehandlade tillkännagivanden

När det gäller tillkännagivandet om *en översyn av Riksrevisionen* (bet. 2016/17:KU14, rskr. 2016/17:34) anges att riksdagsstyrelsen i december 2016 beslutade att en parlamentariskt sammansatt kommitté skulle göra en översyn av Riksrevisionen. Översynen skulle bl.a. belysa riksrevisorerna, förhållandet mellan riksdagen och riksrevisorerna, effektivitetsrevisionen och vissa förhållanden vid Riksrevisionen. Delbetänkandet Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor (2016/17:URF1) överlämnades till riksdagsstyrelsen i juni 2017. Grundat på utredningens delbetänkande beslutade riksdagsstyrelsen i oktober 2017 om framställningen Översyn av Riksrevisionen – grundlagsfrågor till riksdagen (2017/18:RS4).

Riksdagsstyrelsens framställning bereddes före och efter valet 2018 av konstitutionsutskottet (bet. 2017/18:KU15 och bet. 2018/19:KU4). Konstitutionsutskottets förslag innebar bl.a. att bestämmelsen om riksrevisorernas antal flyttas från regeringsformen till riksdagsordningen för att antalet riksrevisorer lättare ska kunna ändras i framtiden. Det föreslogs också krav på kvalificerad majoritet för ett beslut av riksdagen om att skilja en riksrevisor från uppdraget. Förslaget innebar vidare att konstitutionsutskottet får besluta om en särskild utredning som kan ligga till grund för att skilja en riksrevisor från uppdraget och ge justitieombudsmännen (JO) i uppdrag att biträda utskottet med en sådan särskild utredning. Därutöver föreslogs att en bestämmelse om samverkans och uppgiftsskyldighet flyttas från vanlig lag till regeringsformen och förtydligas på så sätt att Riksrevisionen har rätt till den information som myndigheten begär.

Den 14 november 2018 biföll kammaren utskottets förslag (bet. 2017/18:KU15, rskr. 2017/18:212 och bet. 2018/19:KU4, rskr. 2018/19:21). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Återstående delar av uppdraget till 2017 års Riksrevisionsutredning behandlas i kommitténs slutbetänkande (2017/18:URF2) som överlämnades till riksdagsstyrelsen i februari 2018. I slutbetänkandet behandlades bl.a. frågor om effektivitetsrevisionens inriktning. Riksdagsstyrelsen beslutade i oktober 2018 om en framställning om översyn av Riksrevisionen – övriga lagändringar (2018/19:RS5) som grundade sig på kommitténs slutbetänkande. Framställningen innehåller förslag om att om en riksrevisors uppdrag upphör i förtid får konstitutionsutskottet välja en tillförordnad riksrevisor för tiden till

dess att en ordinarie riksrevisor har valts och tillträtt. Det föreslås att ansvaret för frågor om Riksrevisionen som myndighet ska samlas hos konstitutionsutskottet. Bland annat ska konstitutionsutskottet svara för att revision görs av Riksrevisionen. Sambandet mellan riksdagen och Riksrevisionen ska stärkas genom en förstärkning av Riksrevisionens parlamentariska råd. För att ge uttryck för rådets stärkta ställning föreslås att det byter namn till riksdagens råd för Riksrevisionen. I bestämmelsen om effektivitetsrevisionens inriktning ska ordet samhällsnytta tas bort. Vidare föreslås att Riksrevisionens beslut att lägga ned en granskning ska redovisas, om den inte avsett endast förberedande åtgärder. Framställningen behandlades i betänkandet Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen m.m. (2018/19:KU14).

Riksdagen biföll utskottets förslag den 14 februari 2019 (rskr. 2018/19:126). Lagändringarna trädde i kraft den 1 april 2019.

2017 års Riksrevisionsutredning föreslog även i sitt slutbetänkande (2017/18:URF2) att frågan om karens för en riksrevisor som lämnar sitt uppdrag samt frågan om riksrevisoremas anställningsförmåner borde utredas vidare. Riksdagsstyrelsen beslutade den 10 oktober 2018 att en särskild utredare skulle tillsättas för att föreslå bestämmelser om avgångsvillkor och karens för riksrevisorer. Utredningen överlämnade betänkandet Avgångsvillkor och karens för riksrevisorer (2018/19:URF2) i juni 2019. Riksdagsstyrelsen beslutade den 18 december 2019 om en framställning om avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören (2019/20:RS7) som grundade sig på utredningens betänkande. Framställningen behandlades i betänkandet Avgångsvillkor och karens för riksrevisorn och riksrevisionsdirektören (2019/20:KU8).

Riksdagen biföll utskottets förslag den 10 juni 2020 (rskr. 2019/20:316–317). Lagändringarna trädde i kraft den 1 augusti 2020.

I fråga om tillkännagivandet om *en översyn av Riksrevisionens ledningsstruktur* (bet. 2018/19:KU6, rskr. 2018/19:7) anges att riksdagsstyrelsen den 12 december 2018 beslutade att sammankalla en sådan kommitté. I juni 2019 överlämnade kommittén sitt betänkande Riksrevisionens ledningsstruktur (2018/19:URF1) till riksdagsstyrelsen. Riksdagsstyrelsen beslutade i november 2019 om en framställning om Riksrevisionens ledningsstruktur (2019/20:RS5) som grundade sig på kommitténs förslag. I framställningen föreslås att riksdagen väljer en enda riksrevisor att vara chef för myndigheten Riksrevisionen och att ansvara inför riksdagen för den granskning av statlig verksamhet som ska göras enligt regeringsformen. Därtill föreslår riksdagsstyrelsen att riksdagen väljer en ställföreträdande riksrevisor med titeln riksrevisionsdirektör. Riksrevisionsdirektörens ställning ska i viktiga hänseenden vara likvärdig med riksrevisorns i fråga om såväl självständigheten i granskningsuppdraget som villkoren för uppdraget. Riksrevisionsdirektörens mandatperiod föreslås vara sju år. Riksrevisionsdirektören ska kunna väljas om.

Framställningen behandlades i betänkandet Riksrevisionens ledningsstruktur (bet. 2019/20:KU6). Riksdagen biföll den 19 februari 2020 konstitutionsutskottets förslag.

Yttranden från andra utskott

Utrikesutskottet

Utrikesutskottet gör i sitt yttrande (yttr. 2020/21:UU6y) bl.a. två iakttagelser med anledning av riksdagsstyrelsens redogörelse.

Utskottet noterar att utskottet liksom föregående år delar riksdagsstyrelsens bedömning att riksdagsskrivelsen med anledning av riksdagens beslut att lägga IPU-redogörelsen till handlingarna kan anses vara slutbehandlad. För framtiden vill emellertid utskottet uppmärksamma det något otydliga i att göra denna bedömning med hänvisning till riksdagens beslut att lägga riksdagsstyrelsens behandlade redogörelse till handlingarna. Utskottet ser framför sig att styrelsen skulle kunna överväga att vidta någon form av åtgärd med anledning av skrivelsen. En sådan åtgärd skulle t.ex. kunna vara att styrelsen överlämnar det betänkande som skrivelsen avser till den svenska IPU-delegationen.

Utskottet gör också en iakttagelse om verkställandet av riksdagens budgetbeslut. Utskottet noterar att riksdagsstyrelsen genom anslagsdirektivet för Riksrevisionen står för ett led i verkställigheten av riksdagens beslut både om anslag 2:5 inom utgiftsområde 1 och om anslaget 1:5 inom utgiftsområde 7. Det skulle enligt utskottet kunna bidra till tydlighet i styr- och ansvarskedjan om även riksdagsstyrelsen framöver skulle meddela riksdagens beslut om utgiftsområde 7 genom en skrivelse, som således kommer att redovisas för riksdagen i riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagsskrivelser. Idag meddelas endast riksdagens beslut om utgiftsområde 1.

Tidigare behandling

Konstitutionsutskottet hade förra året inte några invändningar mot riksdagsstyrelsens redogörelse (bet. 2020/21:KU2).

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar de två iakttagelser som framhålls i utrikesutskottets yttrande med anledning av riksdagsstyrelsens redogörelse. När det gäller riksdagsskrivelserna på konstitutionsutskottets område har utskottet inte några invändningar mot redogörelsen. Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Skrivelse 2020/21:75

Regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020.

Redogörelse 2020/21:RS4

Redogörelse 2020/21:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen.

BILAGA 2

Finansutskottets yttrande 2020/21:FiU2y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att anmoda övriga utskott att senast den 4 maj yttra sig över skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Finansutskottet yttrar sig över de riksdagsskrivelser som avser finansutskottets betänkanden. Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Utskottets överväganden

Bakgrund

Regeringen ska enligt 9 kap. 8 § riksdagsordningen (RO) varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen.

Skrivelse 2020/21:75 avser riksdagsskrivelser från 2020 och äldre riksdagsskrivelser som tidigare inte har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Sammanlagt uppgår antalet riksdagsskrivelser med anledning av finansutskottets betänkanden som redovisas i skrivelsen till 124 stycken. Nära hälften av dessa, 60 stycken, härrör från riksmötena 2019/20 och 2020/21 och den äldsta riksdagsskrivelsen som rapporteras är från riksmötet 2007/08.

Av de 124 riksdagsskrivelserna redovisas 86 som slutbehandlade och 38 som ej slutbehandlade. De vanligaste hänvisningarna till varför riksdagsskrivelser redovisas som slutbehandlade är att lagar utfärdats i enlighet med riksdagens beslut och att regleringsbrev beslutats med anledning av riksdagens beslut om ändringar i statens budget. Bland anledningarna för att redovisa riksdagsskrivelser som ej slutbehandlade finns att riksdagens budgetbeslut inte anses slutbehandlade förrän efter att årsredovisningen för staten lämnats till riksdagen i april varje år.

I det följande redovisas inledningsvis riksdagsskrivelser som avser extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset (nr 1–7 nedan). Därefter redovisas övriga riksdagsskrivelser av intresse (nr 8–32).

Extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset

Huvudregeln är att regeringen vid högst två tillfällen får lämna en proposition med förslag till ändringar i statens budget för det löpande budgetåret. Endast om regeringen anser att det finns särskilda skäl får propositioner med förslag till ändringar i statens budget lämnas vid andra tillfällen (9 kap. 6 § RO). Under 2020 aktualiserades möjligheten till extra ändringsbudgetar i stor omfattning. I tolv betänkanden behandlade finansutskottet förslag om extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset under 2020. Redovisningen i skrivelse 2020/21:75 av regeringens åtgärder när det gäller beslut om ändrade regleringsbrev, utfärdande av lagar och liknande föranleder inte någon närmare kommentar. I det följande redovisas regeringens åtgärder med anledning av de fyra tillkännagivanden som riksdagen gjorde på förslag av finansutskottet i samband med behandlingen av extra ändringsbudgetar samt några beslut om garantier.

1 Kreditgarantier för lån till företag med anledning av coronaviruset (garantier, slutbehandlade)

Proposition 2019/20:142 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier för lån till företag med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU54.

Den 26 mars 2020 gav regeringen Riksgäldskontoret i uppdrag att vidta förberedande åtgärder för att under 2020 kunna ställa ut kreditgarantier om sammanlagt högst 100 000 000 000 kronor till kreditinstitut som bedriver verksamhet i Sverige för lån till i första hand små och medelstora företag, under förutsättning att riksdagen och Europeiska kommissionen godkände förslaget. Förslaget godkändes den 1 april 2020 av riksdagen och den 2 april av kommissionen. Regeringen förlängde den 24 september 2020 uppdraget fram t.o.m. den 31 december 2020. Punkten är slutbehandlad.

2 Om beskattning av förmåner för personal i vård- och omsorgsverksamhet under coronapandemin (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2019/20:166 Extra ändringsbudget för 2020 – Anpassningar av reglerna om stöd vid korttidsarbete och tillfälliga anstånd samt ett effektivare informationsutbyte inom Skatteverket m.m. med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU59 Om beskattning av förmåner för personal i vård- och omsorgsverksamhet under coronapandemin.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast möjligt bör återkomma till riksdagen med förslag om ändringar i lagstiftningen för att säkerställa att förmåner som lämnas efter den 31 mars och t.o.m. den 31 december 2020 i form av transport till och från arbetet och fria måltider i anslutning till arbetet för personal i vård- och omsorgsverksamhet undantas från beskattning (bet. 2019/20:FiU59 s. 9 f.). Den 3 november 2020 beslutade regeringen proposition Extra ändringsbudget för 2020 – Ytterligare medel till kommuner och regioner, ökad testning och andra merkostnader med anledning av coronaviruset samt ändrade regler för kostförmån i särskilda fall (prop. 2020/21:45). Regeringen föreslog i propositionen att det i inkomstskattelagen (1999:1229) skulle införas en skattefrihet för förmån av fri kost i vissa fall, men inte något undantag från beskattning av förmån i form av fri transport till och från arbetet för vård- och omsorgspersonal. Riksdagen beslutade den 25 november 2020 att anta förslaget (bet. 2020/21:FiU11, rskr. 2020/21:64). Punkten är slutbehandlad.

3 Avtal med Europeiska kommissionen och Europeiska investeringsbanken (bemyndiganden, slutbehandlade)

Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61.

Om ändringar i statens budget för 2020, a). Den 25 juni 2020 beslutade regeringen om ingående av avtal med Europeiska kommissionen om en garanti

för ett tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet till följd av utbrottet av covid-19.

Om ändringar i statens budget för 2020, c). Den 25 juni 2020 beslutade regeringen om ingående av deltagaravtal med Europeiska investeringsbanken och garantiavtal med banken och deltagande länder om en garantifond för stöd med anledning av utbrottet av covid-19.

Punkterna är slutbehandlade.

4 Utvärdering av stöd till näringslivet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2019/20:181 Extra ändringsbudget för 2020 – Förstärkt stöd till välfärd och företag, insatser mot smittspridning och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU61. Utvärdering av stöd till näringslivet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen skyndsamt och fortlöpande bör granska stödåtgärdernas sammanlagda påverkan på företagen och återkomma till riksdagen med förslag på åtgärder som särskilt stärker de enskilda näringsidkarnas möjligheter att överbrygga konsekvenserna av covid-19 (bet. 2019/20:FiU61 s. 20 f.). Regeringen har i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Förlängda och förstärkta stöd och ersättningar med anledning av coronaviruset (prop. 2020/21:4) föreslagit att ett nytt ekonomiskt stöd till enskilda näringsidkare vars nettoomsättning minskat i större omfattning till följd av spridningen av covid-19 införs. Det nya stödet är en av de åtgärder som regeringen vidtagit i enlighet med riksdagens tillkännagivande. Regeringen beslutade den 17 december 2020 om regleringsbrev för Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser. I regleringsbrevet ges myndigheten i uppdrag att påbörja en strukturerad uppföljning och utvärdering av stödens sammanlagda effekter på företagen. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 31 december 2022. Delredovisningar ska lämnas till regeringen (Näringsdepartementet) senast den 1 juni 2021, den 31 december 2021 och den 1 juni 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

5 Arlandas framtid (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2019/20:187 Extra ändringsbudget för 2020 – Ersättning till riskgrupper, kapitalinsatser i statligt ägda företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU62. e) om Arlandas framtid.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om Arlandas framtid (bet. 2019/20:FiU62 s. 17). Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

6 Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset (garantier, slutbehandlat)

Proposition 2019/20:136 Extra ändringsbudget för 2020 – Kreditgarantier till flygföretag med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU52.

Regeringen har lämnat flera uppdrag till Riksgäldskontoret att förbereda och verkställa ett garantiprogram till förmån för svenska flygföretag. Det första uppdraget lämnades den 17 mars 2020. Ändringar och kompletteringar i uppdraget beslutades den 23 mars 2020, den 9 april 2020 samt den 27 april 2020. Ändringarna och kompletteringarna gjordes för att förtydliga de villkor Riksgäldskontoret ska tillämpa i garantigivningen samt för att anpassa villkoren till det tillfälliga regelverket för statliga stödåtgärder till stöd för ekonomin under det pågående utbrottet av covid-19 som meddelats av Europeiska kommissionen. Kommissionen beslutade den 11 april 2020 att garantiprogrammet var förenligt med regelverket för statligt stöd i EU-fördraget. Kommissionen lämnade den 24 april 2020 ett särskilt godkännande till en garanti om 1,5 miljarder kronor under garantiprogrammet till SAS AB. Riksgäldskontoret har även ställt ut en kreditgaranti för ett lån om 200 miljoner kronor till flygbolaget Braathens Regional Airways AB inom ramen för garantiprogrammet. Någon ytterligare garanti har inte beviljats under 2020. Skrивelsen är slutbehandlad.

7 Anståndsavgiften (tillkännagivande, slutbehandlat)

Proposition 2019/20:132 Extra ändringsbudget för 2020 – Stöd vid korttidsarbete och andra åtgärder med anledning av coronaviruset, betänkande 2019/20:FiU51. Om lagstiftning som ligger till grund för ändringar i statens budget, b).

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med förslag om att sänka den sammantagna ränta som ska betalas vid anstånd med inbetalning av skatt (bet. 2019/20:FiU51 s. 9 f.). Efter regeringens förslag i propositionen Extra ändringsbudget för 2020 – Fler kraftfulla åtgärder med anledning av coronaviruset (prop. 2019/20:166) har anståndsavgiften sänkts, samtidigt som de sex första kalendermånaderna befriats från anståndsavgift. Punkten är slutbehandlad.

Riksdagsskrivelser med anledning av övriga betänkanden från finansutskottet

I det följande redovisas riksdagsskrivelser med anledning av betänkanden från finansutskottet som inte har rört extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. Av de 23 tillkännagivanden som redovisas i skrivelsen är 6 slutbehandlade och 17 ej slutbehandlade. Vidare redovisas 7 andra riksdagsbeslut om garantier m.m., varav 3 är slutbehandlade och 4 ej slutbehandlade.

Redovisningen är kronologisk med den äldsta riksdagsskrivelsen, från riksmötet 2007/08, först.

8 Låneram för civila flygutvecklingsprojekt (låneram, ej slutbehandlat)

Proposition 2007/08:1, Tilläggsbudget 2, bet. 2007/08:FiU11. Punkt 9 om låneram för civila flygutvecklingsprojekt.

Diskussioner har ägt rum sedan 2007 med Saab AB och Volvo Aero Corporation (Volvo Aero) om statlig delfinansiering för utveckling av eventuella ytterligare civila flygindustriprojekt med miljöinriktning, bl.a. inom ramen för Airbussamarbetet.

Regeringen gav den 3 juli 2008 Riksgäldskontoret i uppdrag att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Trent XWB. Riksgäldskontoret överlämnade i mars 2009 ett sådant förslag och den 18 januari 2010 anmälde regeringen ärendet till Europeiska kommissionen för prövning enligt unionsbestämmelserna om statsstöd. Sedan kommissionen godkänt förslaget gav regeringen den 3 mars 2011 Riksgäldskontoret i uppdrag att för statens del teckna avtal med Volvo Aero om Trent XWB.

Efter en ansökan från Volvo Aero gav regeringen den 26 maj 2011 Riksgäldskontoret i uppdrag att förhandla med Volvo Aero i syfte att uppnå förslag till ett avtal med företaget om delfinansiering av företagets utvecklingsinvesteringar i flygmotorprojektet Pratt & Whitney PW1100G, men Volvo Aero drog tillbaka sin ansökan.

När det gäller royaltylånet för flygmotorprojektet GENx angav Riksgäldskontoret i en skrivelse till regeringen daterad den 23 september 2011 att lånesumman bör återbetalas delvis. Anledningen var att Volvo Aero meddelat sin avsikt att ingå avtal med General Electric om förändringar i bolagens ansvarsfördelning i projektet. Europeiska kommissionen anförde i en skrivelse den 21 september 2011 att de föreslagna förändringarna är i linje med villkoren i kommissionens beslut. Regeringen gav Riksgäldskontoret i uppdrag att ingå tilläggsavtal med Volvo Aero i huvudsaklig överensstämmelse med innehållet i det förslag som Riksgäldskontoret överlämnade den 23 september 2011 när det gällde GENx. Volvo Aero återbetalde 103,6 miljoner kronor i slutet av oktober 2011. Volvo Aero uppgick hösten 2012 i den brittiska koncernen GKN Aerospace (GKN).

I maj 2018 skickade GKN en förfrågan till Riksgäldskontoret om att lösa avtalet om royaltylånet för GENx. I en skrivelse till regeringen daterad den 25 juni 2020 hemställde GKN om att regeringen skulle godta en ändring av avtalet om royaltylånet när det gällde storleken på den royalty som GKN kvartalsvis erlägger till Riksgäldskontoret. Fortsatta diskussioner förs med det berörda företaget. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

9 Svenska statens fortsatta ägande i SAS AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2009/10:121, betänkande 2009/10:FiU35. Punkt 3 om svenska statens fortsatta ägande i SAS AB när det gäller a), b) och c).

Regeringen har bemyndigande att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Den 13 oktober 2016 sålde svenska staten 13,8 miljoner stamaktier i SAS AB för sammanlagt 213,9 miljoner kronor. Genom försäljningen minskade svenska statens ägarandel från ca 21,4 procent till ca 17,2 procent av stamaktierna. Försäljningen genomfördes tillsammans med norska staten. Tillsammans sålde staterna 23 miljoner stamaktier motsvarande ca 7 procent av det totala antalet stamaktier i SAS AB. Efter försäljningen ägde svenska staten 56,7 miljoner stamaktier i SAS AB. SAS AB genomförde under 2017 en företrädesemission där svenska staten inte tecknade aktier. Genom utspädning minskade därmed statens ägarandel till 14,8 procent av stamaktierna i bolaget. I juni 2020 bemyndigades regeringen att för statens räkning förvärva aktier eller andelar eller vidta andra liknande åtgärder som syftar till att rekapitalisera SAS AB med ett belopp om högst 5 miljarder kronor och inom denna ram öka statens röst och ägarandel i bolaget (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:364). Efter det att rekapitaliseringen av SAS AB slutförts under hösten 2020 äger svenska staten 1 584 296 144 stamaktier vilket motsvarar ca 21,8 procent av totala antalet stamaktier i bolaget. Regeringens ambition är fortsatt att vid lämplig tidpunkt minska ägandet i SAS AB. Ärendet bereds vidare. Punkten är inte slutbehandlad.

10 Statens aktier i Saab Automobile Parts AB (bemyndigande, ej slutbehandlat)

Proposition 2012/13:99 Vårändringsbudget för 2013, betänkande 2012/13:FiU21. Punkt 29 om bemyndigande för statens aktier i Saab Automobile Parts AB, punkt 30 om bemyndigande gällande likvid vid försäljning, punkt 31 om bemyndigande att avyttra tillgångar, punkt 32 om godkännande av kostnadsavräkningar och punkt 33 om bemyndigande att vidta övriga åtgärder vid försäljning.

Riksdagen har bemyndigat regeringen att helt eller delvis avyttra statens aktier i Saab Automobile Parts AB. Vid en extra bolagsstämma den 29 oktober 2013 beslutades att firmanamnet skulle ändras till Orio AB. Aktierna i Orio AB förvaltas av Regeringskansliet (Näringsdepartementet) tills en eventuell försäljning sker. Ärendet bereds vidare. Punkterna är inte slutbehandlade.

11 Uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2013/14:1 Utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna betänkande 2013/14:FiU1. Punkt 8 om uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om en uppföljning av förslaget om ändrade 3:12-regler (bet. 2013/14:FiU1 s. 166). Förslaget planeras följas upp i samband med en översyn av 3:12-reglerna. Punkten är inte slutbehandlad.

12 Anskaffning av JAS 39E (godkännande, slutbehandlat)

Proposition 2013/14:99, Vårändringsbudget för 2014, betänkande 2013/14:FiU21. Punkt 2 om godkännande av anskaffning av JAS 39E.

I vårändringsbudgeten för 2014 (prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) godkände riksdagen att anskaffningen av stridsflygsystemet JAS 39E även får omfatta nyproduktion av komponenter och flygplan. Bakgrunden till regeringens förslag var det starka internationella intresset för JAS 39 Gripen och motivet till utvidgningen av mandatet var att detta gör det möjligt att genomföra övergången från tidigare stridsflygsystem till JAS 39E på ett mer kostnadseffektivt sätt och samtidigt ytterligare gynna Försvarmaktens operativa förmåga genom att nyproducera vissa delsystem eller hela flygplan.

Regeringen bemyndigade den 23 november 2017 Försvarmakten att ingå avtal om utökad nyproduktion av komponenter som en följd av behovet att bibehålla en högre numerär av JAS 39C/D under ombeväpningsperioden till JAS 39E. Den 28 juni 2018 bemyndigade regeringen Försvarmakten att ingå ytterligare avtal i likhet med det som fattades 2017. Den 1 oktober 2020 bemyndigade regeringen Försvarmakten att ingå ytterligare ett avtal i likhet med de som fattades 2017 och 2018. Punkten är slutbehandlad.

13 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2014/15:FiU32 En utredning om ett regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet i fråga om välfärdstjänster.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen ska låta utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet vid utförande av välfärdstjänster (bet. 2014/15:FiU32 s. 6 f.). Den del av tillkännagivandet som avser spridning av verksamhetsrelaterad information ur ett brukarperspektiv hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform har likvärdiga villkor.

Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler överlämnade den 14 juni 2018 sitt betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44). I betänkandet behandlas bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Betänkandet

har remitterats och Regeringskansliet bedömer att en lagrådsremiss kommer att kunna beslutas under våren 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

14 Riksbankens finansiella oberoende (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2015/16:FiU41 Utvärdering av Riksbankens penningpolitik 2010–2015. Punkt 2 om Riksbankens finansiella oberoende.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska återkomma till riksdagen med förslag om Riksbankens finansiella oberoende med utgångspunkt från den s.k. Flamutredningens betänkande (SOU 2013:9) och remissynpunkterna på betänkandet (bet. 2015/16:FiU41 s. 37 f.). Den 12 oktober 2017 beslutade regeringen att ge Riksbankskommittén i uppdrag att – vid sidan av uppdraget i övrigt – ta fram förslag om Riksbankens finansiella oberoende och balansräkning (dir. 2017:100). Riksbankskommittén överlämnade i december 2019 slutbetänkandet En ny riksbankslag (SOU 2019:46) till regeringen. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023. Betänkandet har remitterats och regeringen avser att besluta om lagrådsremiss och proposition under 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

15 Artillerisystemet Archer (bemyndigande, slutbehandlat)

Proposition 2016/17:2 Höständringsbudget för 2016, betänkande 2016/17:FiU11. Om bemyndigande att (a) fatta beslut om att anskaffa ytterligare 24 stycken haubitspjäser av artillerisystemet Archer, (b) avyttra de pjäser enligt (a) som inte behövs utifrån de operativa kraven och (c) disponera högst 450 000 000 av inkomsterna från en försäljning enligt (b).

Regeringen bemyndigade, med förbehåll för riksdagens godkännande, den 22 september 2016 Försvarsmakten att anskaffa ytterligare 24 stycken artilleripjäser av typen Archer och att uppdra åt Försvarets materielverk att sälja 12 av dessa pjäser. Regeringen bemyndigade samma dag Försvarets materielverk att med behöriga myndigheter i Norge förhandla och ingå avtal om att avsluta Archer-samarbetet. Archer-samarbetet med Norge är avslutat. Försvarsberedningen föreslår i rapporten Värnkraft (Ds 2019:8) att samtliga 48 tillverkade pjäser av typ Archer anskaffas och förbandsätts. Regeringen redovisar i propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30) att samtliga artilleripjäser av typ Archer bör organiseras i förband. Punkten är slutbehandlad.

16 Redovisning av sysselsättningseffekter (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2016/17:100 Riktlinjer för den ekonomiska politiken, betänkande 2016/17:FiU20. Punkt 3 om redovisning av sysselsättningseffekter.

Riksdagen har tillkännaggett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör redovisa sysselsättningseffekter av de reformer som föreslås

och aviseras i budgetpropositionen (bet. 2016/17:FiU20 s. 81). Mot bakgrund av tillkännagivandet redovisades i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 1.6), på samma sätt som i budgetpropositionen för 2020, en bedömning av riktningen på de långsiktiga effekterna på sysselsättning, arbetslöshet och arbetade timmar för de föreslagna och aviserade reformerna. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

17 Offentlig upphandling – små och medelstora företag (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Offentlig upphandling, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU34. Punkt 3 om små och medelstora företag.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att krav vid offentlig upphandling ska genomsyras av enkla, tydliga och likvärdiga villkor oavsett företagets storlek och företagsform (bet. 2017/18:FiU34 s. 14 f.) och därmed bifallit motion 2017/18:3412 yrkande 1. Utredningen om vissa förenklade upphandlingsregler (dir. 2017:69) överlämnade den 14 juni 2018 sitt betänkande Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44). I betänkandet behandlas bl.a. frågor om ett förenklat regelverk för sådana upphandlingar som inte helt styrs av EU:s upphandlingsdirektiv. Betänkandet har remitterats och Regeringskansliet bedömer att en lagrådsremiss kommer att kunna beslutas under våren 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

18 Digitalisering och it i den statliga förvaltningen – öppna data (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Statlig förvaltning och statistikfrågor, motioner från allmänna motionstiden 2017/18, betänkande 2017/18:FiU25. Punkt 2 om digitalisering och it i den statliga förvaltningen.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör ge samtliga statliga myndigheter i uppdrag att arbeta strategiskt för att öka utbudet av och tillgängligheten till öppna data och se till att de statliga myndigheterna tillgängliggör offentliga handlingar i maskinavläsbart skick (bet. 2017/18:FiU25 s. 9 f.). Regeringen gav den 11 maj 2017 Statskontoret i uppdrag att utreda myndigheternas arbete med vidareutnyttjande av information samt hinder för vidareutnyttjande av öppna data från statliga myndigheter. Uppdraget redovisades den 1 mars 2018. Regeringen beslutade den 11 maj 2017 om bidrag till OECD, som organisationen skulle använda för att göra en djupgående översyn av Sveriges digitala förvaltning med fokus på öppna data. Översynen redovisades i oktober 2018. Vidare har regeringen i förordningen (2018:1486) med instruktion för Myndigheten för digital förvaltning gett myndigheten i uppgift att främja öppen och datadriven innovation samt tillgängliggörande av öppna data och vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Regeringen gav den 2 maj 2019 Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att öka den offentliga förvaltningens förmåga att tillgängliggöra öppna data samt bedriva öppen och datadriven innovation. Den 31 mars 2020 lämnade Myndigheten för digital förvaltning en delrapport med en handlingsplan för tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data.

Regeringen gav den 7 april 2020 Myndigheten för digital förvaltning i uppdrag att vara projektledare för Hack for Sweden, ett samverkansinitiativ mellan 45 myndigheter som syftar till att öka kunskapen om att vidareutnyttja offentliga data hos deltagarna och demonstrera värdet av tillgängliggörande och vidareutnyttjande av öppna data för behovsägarna. Regeringen har vidare i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 22 avsnitt 4.5.1) aviserat sin avsikt att under 2021 ta fram en strategisk inriktning för data, som bl.a. ska bidra till ett ökat utbud av och tillgänglighet till öppna data.

I juni 2019 antogs Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1024 av den 20 juni 2019 om öppna data och vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn, som är en omarbetning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/98/EG av den 17 november 2003 om vidareutnyttjande av information från den offentliga sektorn (PSI-direktivet). Den 2 maj 2019 beslutade regeringen att ge en särskild utredare i uppdrag att lämna de förslag som ett genomförande av det omarbetade direktivet ger anledning till (dir. 2019:20). Utredningen har antagit namnet Öppna data-utredningen. Utredningen överlämnade den 15 september 2020 delbetänkandet Innovation genom information (SOU 2020:55). Betänkandet har remissbehandlats. Regeringen planerar att överlämna en proposition till riksdagen under hösten 2021 med utredningens delbetänkande som grund.

Lantmäteriet har haft regeringens uppdrag att analysera budgetära konsekvenser av myndigheters tillgängliggörande av s.k. särskilt värdefulla datamängder samt de potentiella samhällsekonomiska nyttor som ett sådant tillgängliggörande kan ge, med anledning av kommande genomförandeakter inom öppna data-direktivet. Lantmäteriet slutrapporterade regeringsuppdraget den 8 juni 2020. Rapporten bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

19 Likvärdiga krav på privata och offentliga aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43. Punkt 2 om generell tillståndsplikt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt ska återkomma till riksdagen med kompletterande lagstiftning så att likvärdiga krav ställs på privata och offentliga aktörer (bet. 2017/18:FiU43 s. 24 f.) och har därmed bifallit motionerna 2017/18:4086 yrkandena 2 och 6 i denna del, 2017/18:4111 yrkande 1 och 2017/18:4119 yrkande 2. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som

vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftform har likvärdiga villkor. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2022. Punkten är inte slutbehandlad.

20 Värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:158 Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden, betänkande 2017/18:FiU43. Punkt 4 om att värna mångfalden genom att inte försvåra för mindre aktörer.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som säkerställer att tillståndskrav samt ägar- och ledningsprövning inte medför otillbörliga hinder för att etablera sig och verka på välfärdsområdet, i synnerhet när det gäller små aktörers möjligheter – såsom kooperativ (bet. 2017/18:FiU43 s. 28 f.) – och har därmed delvis bifallit motionerna 2017/18:4111 yrkande 2 och 2017/18:4119 yrkande 3. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftform har likvärdiga villkor. Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har dessutom fått i uppdrag att analysera regelverket för tillståndsprövning. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2021. IVO lämnade även i december 2020 en rapport till regeringen där myndigheten utvärderar möjligheterna att förenkla ägar- och ledningsprövningen för tillståndspliktiga verksamheter inom omsorgen. Rapporten analyseras för närvarande inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

21 Nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2017/18:159 Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet, betänkande 2017/18:FiU44. Punkt 2 om nationella kvalitetskrav m.m.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om att inrätta nationella kvalitetskrav för de verksamheter som bedrivs inom välfärdens områden (bet. 2017/18:FiU44 s. 17 f.) och har därmed bifallit motion 2017/18:4112 yrkande 2. Den aktuella punkten hanteras inom ramen för de åtgärder som vidtas med anledning av den sakpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet. Regeringen kommer att arbeta för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftform, har likvärdiga villkor. Regeringen gav den 22 december 2020 en utredare i uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen med särskilda

bestämmelser om vård och omsorg om äldre och som bl.a. innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan (dir. 2020:142). Syftet är att långsiktigt stärka förutsättningarna för äldreomsorgen samt tydliggöra dess uppdrag och innehåll. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022. Regeringen gav även den 27 februari 2020 Skolforskningsinstitutet, Skolinspektionen, Skolverket och Specialpedagogiska skolmyndigheten ett uppdrag om kvalitet och likvärdighet. Uppdraget redovisades i september 2020 (U2020/04709). I redovisningen ges förslag på delmål och indikatorer för uppföljning och analys av skolhuvudmännens verksamhet och resultaten av denna verksamhet. Förslagen omfattar nationella målsättningar, delmål, indikatorer och framgångsfaktorer. Dessa är tänkta att utgöra underlag för en framtida dialog mellan stat och huvudmän. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

22 Stärkta åtgärder mot penningtvätt (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Betänkande 2018/19:FiU42 Stärkta åtgärder mot penningtvätt. Om stärkta åtgärder mot penningtvätt.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska utreda vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att stärka arbetet mot penningtvätt (bet. 2018/19:FiU42 s. 9 f.). Den 7 november 2019 beslutade regeringen kommittédirektivet Stärkta åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (dir. 2019:80). Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv beslutade den 26 november 2020 (dir. 2020:122) redovisas senast den 31 maj 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

23 Statens roll på betalningsmarknaden (tillkännagivande, slutbehandlat)

Framställning 2018/19:RB3 Statens roll på betalningsmarknaden, betänkande 2018/19:FiU44. Om statens roll på betalningsmarknaden.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen snarast ska tillsätta en utredning av digitaliseringens och den minskade kontantanvändningens konsekvenser för betalningsmarknaden och statens och den privata sektorns roller på denna marknad (bet. 2018/19:FiU44 s. 5 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2018/19:RB3. Den 10 december 2020 beslutade regeringen kommittédirektivet Statens roll på betalningsmarknaden (dir. 2020:133). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2022. Tillkännagivandet är därmed slutbehandlat.

24 Statistik över hushållens tillgångar och skulder (tillkännagivande, slutbehandlat)

Framställning 2018/19:RB4, betänkande 2019/20:FiU8. Om statistik över hushållens tillgångar och skulder.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska tillsätta en utredning om en ny statistik över hushållens tillgångar och skulder (bet. 2019/20:FiU8 s. 6 f.) och därmed bifallit riksdagens framställning 2018/19:RB4. Den 28 januari 2021 beslutade regeringen kommittédirektivet Utredning om statistik över hushållens tillgångar och skulder (dir 2021:4). Utredningen ska redovisa sitt betänkande senast den 30 juni 2022. Tillkännagivandet är slutbehandlat.

25 En ny reglering för tjänstepensionsföretag (fyra tillkännagivanden, slutbehandlade)

Proposition 2018/19:158, betänkande 2019/20:FiU12.

Punkt 2 om solvens inklusive kapitalkrav. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om solvens inklusive kapitalkrav (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 3 om information. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om information (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 4 om egenföretagares försäkringar. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om egenföretagares försäkringar (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Punkt 5 om tilläggsförsäkringar. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om tilläggsförsäkringar (bet. 2019/20:FiU12 s. 8 f.).

Den 21 januari 2021 beslutade regeringen propositionen En översyn av regleringen för tjänstepensionsföretag (prop. 2020/21:82). I propositionen lämnar regeringen de lagförslag som bedöms vara nödvändiga för att tillgodose riksdagens fyra tillkännagivanden och anser att tillkännagivandena är slutbehandlade.

26 En effektivare flytträtt av försäkringssparande (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Proposition 2018/19:124 En effektivare flytträtt av försäkringssparande, betänkande 2019/20:FiU14. Punkt 2 om ytterligare förändringar av avgiftsregler.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen skyndsamt bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag som tydligt skiljer fond- och depåförsäkringar från traditionella livförsäkringar när det gäller vilka avgifter som får tas ut vid flytt och återköp (bet. 2019/20:FiU14 s. 8 f.). I betänkandet anför (s. 13) att ett lagförslag om fond- och depåförsäkringar bör vara utformat enligt riktlinjer i fyra punkter. Den 14 oktober 2020 beslutade regeringen propositionen Avgifter vid återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar (prop. 2020/21:33) som behandlar tillkännagivandet såvitt avser punkterna 1, 2 och 4 i finansutskottets riktlinjer. Riksdagen antog den 10 februari 2021 regeringens lagförslag (bet. 2020/21:FiU6, rskr 2020/21:188). Den 18 februari 2021 utfärdade regeringen lagen (2021:130) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043), som

träder i kraft den 1 april 2021. Den del av tillkännagivandet som avser punkt 3 i riktlinjerna bereds vidare i Regeringskansliet. Inriktningen är att regeringen ska hantera denna återstående fråga i propositionen Frågor om återköp och flytt av fond- och depåförsäkringar i september 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

27 Amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning (tillkännagivande, ej slutbehandlat)

Skrivelse 2019/20:66 Redovisning av verksamheten i Internationella valutafonden 2019, betänkande 2019/20:FiU22. Punkt 3 om amorteringskravet och andra frågor om makrotillsyn och hushållens skuldsättning.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen samlat bör utvärdera effekterna av makrotillsynsåtgärder och även återkomma med förslag till åtgärder för att underlätta för förstagångsköpare på bostadsmarknaden (bet. 2019/20:FiU22 s. 24 f.). Regeringen gav den 20 december 2020 Finansinspektionen i uppdrag att göra en samlad utvärdering av effekterna av vidtagna makrotillsynsåtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2021. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

28 Världlandsavtal med BIS (två tillkännagivanden, ej slutbehandlade)

Framställning 2019/20:RB3 Ändring i riksbankslagen till stöd för samarbete med internationella organ, betänkande 2020/21:FiU7. Punkt 3 om världlandsavtal med BIS.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska ingå ett världlandsavtal med Banken för internationell betalningsutjämning (BIS) till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2019/20:RB3 punkt 3. Regeringen avser att besluta om ett världlandsavtal under 2021.

Punkt 4 om ändring i lagen (1976:66) om immunitet och privilegier. Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag om ändring i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier till följd av att BIS etablerar ett innovationscentrum i Sverige (bet. 2020/21:FiU7 s. 7 f.) och har därmed bifallit Riksbankens framställning 2019/20:RB3 punkt 4. Regeringen avser att lämna en proposition till riksdagen under 2021. Punkterna är inte slutbehandlade.

*29 Särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut
(tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Proposition 2020/21:36 Ändringar i regelverket om kapitaltäckning, betänkande 2020/21:FiU37. Punkt 3 om särskild hänsyn till offentliga utvecklingskreditinstitut.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen nogga bör följa upp hur den nya lagstiftningen fungerar för offentliga utvecklingsinstitut med beaktande av deras särskilda verksamhet, affärsmodell och ändamål med kreditgivningen (bet. 2020/21:FiU37 s. 20 f.) och har därmed delvis bifallit motion 2020/21:3751 yrkande 2. Regelverket om kapitaltäckning finns i EU:s tillsynsförordning och EU:s kapitaltäckningsdirektiv. Bestämmelserna om offentliga utvecklingsinstitut finns i förordningen och innebär att sådana institut undantas från bestämmelserna om bruttosoliditet. De aktuella bestämmelserna är fr.o.m. den 28 juni 2021 direkt tillämpliga i Sverige och det är i första hand upp till institutet att ta ställning till om det uppfyller villkoren för att behandlas som ett offentligt utvecklingsinstitut. Ärendet bereds vidare inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

*30 Översyn och analys av det kommunalekonomiska
utjämnningssystemet (tillkännagivande, ej slutbehandlat)*

Skrivelse 2020/21:28 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen. Punkt 3 om översyn och analys av det kommunalekonomiska utjämnningssystemet.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen bör tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet (bet. 2020/21:FiU15 s. 5 f.). Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

*31 Ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från
välfärdssystemen (mål, ej slutbehandlat)*

Proposition 2020/21:1 Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, betänkande 2020/21:FiU2. Punkt 1 om ett övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen.

Riksdagen har godkänt regeringens förslag till ett nytt övergripande mål om att minska felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen. Uppföljning av målet kommer i likhet med andra mål för utgiftsområden att ske i kommande budgetpropositioner. Punkten är inte slutbehandlad.

32 Sveriges genomförande av Agenda 2030 (ett mål som är slutbehandlat, ett tillkännagivande som inte är slutbehandlat)

Proposition 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030, betänkande 2020/21:FiU28. Punkt 1 om Sveriges genomförande av Agenda 2030 Ett övergripande mål för Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har godkänt det mål för Sveriges genomförande av Agenda 2030 som regeringen föreslog. Regeringen beslutade den 18 februari 2021 att skriva av ärendet i denna del. Punkten är slutbehandlad.

Punkt 2 om Uppföljning av Sveriges genomförande av Agenda 2030.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att regeringen ska redovisa arbetet med Sveriges genomförande av Agenda 2030 vartannat år i en skrivelse till riksdagen (bet. 2020/21:FiU28 s. 16 f.). Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Finansutskottet vill inledningsvis välkomna regeringens redovisning i skrivelse 2020/21:75. Redovisningen omfattar alla riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen under 2020 och de riksdagsskrivelser som överlämnats tidigare och som inte slutredovisats i tidigare skrivelser. Utskottet noterar dock att av de nio riksdagsskrivelser som avser riksmötena 2007/08–2015/16 kvarstår sju som ej slutredovisade.

Under 2020 beslutade riksdagen om tolv extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. Det är finansutskottet som bereder förslag om extra ändringsbudgetar. Även under 2021 har regeringen lämnat ett antal propositioner med extra ändringsbudgetar med anledning av coronaviruset. För finansutskottets del har de extra ändringsbudgetarna föranlett ett i stort sett ständigt pågående arbete där tidigare riksdagsbeslut löpande följs upp, ofta under snabba beredningsprocesser i utskottet. Uppföljningen av riksdagens budgetbeslut görs således kontinuerligt i utskottet.

Som anges i regeringens skrivelse (s. 3) är regeringens åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden till regeringen av särskilt intresse vid utvärderingen och uppföljningen av riksdagens beslut. Det finns också andra beslutsformer som förtjänar uppmärksamhet. Riksdagen beslutar t.ex. om lagar och anslag. Ett annat exempel är riksdagens bemyndiganden till regeringen om t.ex. möjligheten att ta upp lån eller ingå ekonomiska förpliktelser av olika slag. Av de nio riksdagsskrivelser inom finansutskottets område som avser riksmötena 2007/08–2015/16 avser fem stycken bemyndiganden av olika slag medan fyra avser tillkännagivanden. Utskottet konstaterar att regeringen i skrivelsen redovisar sina åtgärder med anledning av bemyndiganden. Utskottet välkomnar redovisningen, inte minst eftersom bemyndiganden ger regeringen rätt att vidta åtgärder – t.ex. att ikläda staten ekonomiska förpliktelser – som regeringen inte hade kunnat vidta utan

riksdagens beslut. Det finns således starka skäl att också i fortsättningen följa upp de bemyndiganden riksdagen ger regeringen.

Finansutskottet anser att konstitutionsutskottet bör föreslå att riksdagen lägger skrivelsen till handlingarna.

Stockholm den 29 april 2021

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Elisabeth Svantesson (M), Gunilla Carlsson (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C), Ulla Andersson (V), Jan Ericson (M), Dennis Dioukarev (SD), Ingela Nylund Watz (S), Ingemar Nilsson (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Karolina Skog (MP), Magdalena Schröder (M) och Robert Halef (KD).

BILAGA 3

Skatteutskottets yttrande 2020/21:SkU6y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett bl.a. skatteutskottet att senast tisdagen den 4 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 samt eventuella följdmotioner. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Skatteutskottet har beslutat att yttra sig över redogörelsen i de delar som avser riksdagsskrivelser som utskottet medverkat till och som inte var slutbehandlade den 31 december 2020.

Följande fem riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen ännu inte slutbehandlats:

- 2001/02:201 om att avskaffa reklamskatten
- 2011/12:170 om Öresundsavtalet
- 2013/14:186 i fråga om ändring av beställningsbemyndiganden och överlåtelse av fastighet
- 2017/18:199 om kemikalieskatt
- 2018/19:299 om beskattning av uthyrning av vårdpersonal.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Den avser huvudsakligen sådana åtgärder som vidtagits under tiden den 1 januari–31 december 2020. För att underlätta för riksdagsutskotten att få en så aktuell bild som möjligt vid sitt utvärderings- och uppföljningsarbete, har redovisningen fått omfatta även vissa regeringsbeslut från tiden efter den egentliga redovisningsperiodens slut.

Ett viktigt inslag i redogörelsen för behandlingen av riksdagsskrivelserna är lagstiftningsärendena och regeringens utfärdande av lagar eller beslut om förordningar. Många av förordningarna är samtidigt grunden för en omfattande normgivning på myndighetsnivå. Därför lämnas i detta sammanhang en aktuell redovisning av regelbeståndet i Svensk författningssamling (SFS) och hos myndigheterna.

Av de riksdagsskrivelser som tas upp i regeringens redogörelse avser de flesta ärendena lagstiftning som utskottet beredde under 2020 och där regeringens åtgärd har varit att utfärda den lagstiftning som riksdagen antagit. Dessa riksdagsskrivelser är i och med detta slutbehandlade.

Enligt redogörelsen har två tillkännagivanden från utskottet slutbehandlats under året. Det gäller ett tillkännagivande 2015/16:161 från riksmötet 2015/16 om att se över möjligheten att utöka Tullverkets befogenhet att besluta om postspärrar för postförsändelser samt att införa samma möjlighet för försändelser förmedlade av kurirföretag (bet.2015/16:SkU21) som enligt skrivelsen slutbehandlas i samband med propositionen Utökade möjligheter för Tullverket att besluta om postspärrar (prop. 2020/21:49).

Det andra tillkännagivandet 2017/18:202 är från riksmötet 2017/18 och handlar om att regeringen bör ge ett utökat uppdrag till Statskontoret att utreda hela företrädaransvaret och inte bara begränsade delar (bet. 2017/18:SkU12). Statskontoret redovisade sitt begränsade uppdrag den 31 maj 2018. Regeringen tillsatte den 31 oktober 2019 en utredning om huruvida det finns behov av att ändra reglerna om det skatterättsliga företrädaransvaret. Utredningen redovisade sitt uppdrag i oktober 2020 (SOU 2020:60). Betänkandet är ute på remiss. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnitt 13.37) ansåg regeringen att det med anledning av den tillsatta utredningen inte fanns någon anledning att ge ett utökat uppdrag till Statskontoret.

Fem riksdagsskrivelser har redovisats som inte slutbehandlade. Det handlar om ärenden som redovisas nedan och som tas upp i tidsordning.

Utskottets ställningstagande

Avskaffande av reklamskatten

Det är angeläget att riksdagens skrivelser behandlas med nödvändig skyndsamhet, och det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. När det gäller frågan om att avskaffa reklamskatten konstaterar utskottet att det nu har gått 19 år sedan utskottet föreslog ett tillkännagivande om en sådan avveckling med tanke på de budgetpolitiska målen. Riksdagen beslutade att göra ett tillkännagivande i enlighet med skatteutskottets förslag den 10 april 2002. Sedan dess har frågan tagits upp i det årliga budgetarbetet, och ytterligare steg för att avskaffa reklamskatten togs 2006 och 2008. Utskottet har vid flera tillfällen påtalat att riksdagens tillkännagivande avser avveckling av hela reklamskatten.

Olika regeringar har i budgetpropositionen varje år redovisat sina överväganden som inneburit att frågan prioriterats men att det inte funnits förutsättningar för en finansiering av att avskaffa reklamskatten när man har beaktat de budgetpolitiska målen. Riksdagen har i sitt budgetbeslut för respektive år godtagit denna uppfattning och samtidigt i allmänhet avvisat en rad motioner om en omedelbar avveckling av reklamskatten. Det kan således enligt utskottets mening inte hävdas att någon regering skulle ha försummat att hörsamma riksdagens begäran att pröva frågan. Till saken hör också att den nuvarande regeringen och tidigare regeringar har förklarat för riksdagen att hela reklamskatten bör avskaffas. Någon kritik från konstitutionell synpunkt kan enligt utskottets uppfattning emellertid inte riktas mot någon regering för dess hantering av frågan.

I skrivelsen uppger regeringen att den i fjolårets skrivelse 2019/20:75 aviserade sin avsikt att återkomma till frågan om reklamskattens successiva avskaffande i budgetpropositionen för 2021 men att regeringen med hänsyn till osäkerheten i den ekonomiska situationen och den rådande pandemin valde att prioritera andra angelägna reformer före ytterligare sänkning av reklamskatten. Regeringen avser att återkomma till frågan om att avskaffa reklamskatten.

Utskottet ser mot bakgrund av det arbete som regeringen utför för att begränsa de ekonomiska effekterna av den rådande pandemin ingen anledning att i nuläget rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Öresundsavtalet

När det gäller Öresundsavtalet, dvs. riksdagens tillkännagivande i riksdagsskrivelse 2011/12:170, beslutade riksdagen den 15 mars 2012 med bifall till en reservation (S, MP, V) om ett tillkännagivande om att skatteavtalet med Danmark bör förhandlas om för att förbättra balansen mellan bostättningskommun och arbetskommun när man beskattar gränspendlare i Öresundsregionen.

I skrivelse 2020/21:75 uppger regeringen att arbetet bedrivs i linje med de förutsättningar som anges i avtalet och att bedömningen i fjolårets skrivelse 75 var att kunna slutföra arbetet under 2020. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan m.m. avsnitt 13.39) anges att arbetet har fördröjts med anledning av spridningen av sjukdomen covid-19, vilket också innebär att arbetet inte har kunnat slutföras under 2020. När utvärderingen är klar går det att ta ställning till om det utjämningsbelopp som överförs från Danmark till Sverige till sin storlek är tillräckligt för att möjliggöra kompensation för de kostnader som pendlarna medför för hemkommunerna. Under 2020 har regeringen tagit kontakt med den danska regeringen i syfte att förbereda en eventuell omförhandling av hela Öresundsavtalet. Spridningen av sjukdomen covid-19 har emellertid inneburit ett avbrott i detta arbete, som kommer att återupptas när möjlighet ges.

Eftersom regeringen nu har tagit kontakt med den danska regeringen i syfte att förbereda en eventuell omförhandling av avtalet och eftersom detta arbete avbrutits på grund av den rådande pandemin ser utskottet ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Ändring av beställningsbemyndigande och överlåtelse av fastighet

Riksdagen behandlade våren 2014 en proposition om förändrad trängselskatt och infrastruktursatsningar i Stockholm. Riksdagen beslutade den 26 mars 2014 bl.a. att bemyndiga regeringen att utan ersättning överlåta fastigheten Järfälla Barkarby 4:1 till Järfälla kommun. I ärendet anförde skatteutskottet, utan att föreslå ett tillkännagivande till regeringen, att utskottet instämde i det som försvarsutskottet hade anförut om en analys av de operativa konsekvenserna, en bedömning av merkostnaderna och en dialog med Försvarsmakten i samband med överlåtelsen av den aktuella fastigheten. Skatteutskottet hade i övrigt inget att invända mot att regeringen bemyndigades att överlåta fastigheten.

I skrivelsen uppger regeringen att Fortifikationsverket tidigare har tecknat ett intentionsavtal tillsammans med Järfälla kommun och Försvarsmakten om en möjlig etablering av ett nytt högkvarter för Försvarsmakten på den aktuella fastigheten. Fortifikationsverket har genomfört några mindre fastighetsjusteringar mellan Järfälla kommun och Fortifikationsverket. Vidare har mark överförts från myndigheten till Järfälla kommun i takt med att detaljplaner har beslutats. Fortifikationsverket bedömer att det finns ett fortsatt behov av statlig äganderätt av en del av fastigheten för att kunna tillgodose totalförsvarets behov. Regeringen håller sig fortsatt informerad i frågan.

Utskottet ser ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Kemikalieskatt

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2017/18 beslutade riksdagen den 28 mars 2018 i enlighet med utskottets

förslag (2017/18:SkU10) om ett tillkännagivande om att regeringen ska utvärdera kemikalieskatten.

I skrivelsen uppger regeringen att den gav Skatteverket och Kemikalieinspektionen i uppdrag den 28 november 2019 att utvärdera kemikalieskattens effekter (Fi2019/04008). Den första delen av utvärderingen redovisades den 1 oktober 2020. Den andra delen av utvärderingen, myndigheternas förslag till ändringar, skulle enligt uppdraget redovisas senast den 1 mars 2021. Myndigheterna har dock framfört ett önskemål om att redovisningstidpunkten ska flyttas fram till den 17 maj 2021, vilket har beviljats.

Utskottet noterar att tillkännagivandet kan antas bli slutbehandlat under 2021 och ser därför ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Beskattnings av uthyrning av vårdpersonal

I samband med behandlingen av motioner från den allmänna motionstiden 2018/19 beslutade riksdagen den 19 juni 2019 i enlighet med utskottets förslag om ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt (bet. 2018/19:SkU25 s. 7).

I skrivelsen uppger regeringen att kommittédirektivet Mervärdesskatt vid inhyrd personal för vård och social omsorg (dir. 2020:20) beslutades den 27 februari 2020 av regeringen. Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv som beslutades den 17 december 2020 (dir. 2020:137) redovisas senast den 1 juni 2021.

Utskottet noterar att tillkännagivandet kan antas bli slutbehandlat under 2021 och ser därför ingen anledning att rikta någon kritik mot regeringens sätt att handlägga frågan.

Stockholm den 4 maj 2021

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Per Åsling (C), Niklas Wykman (M), Hillevi Larsson (S), Helena Bouveng (M), Eric Westroth (SD), Sultan Kayhan (S), Tony Haddou (V), Boriana Åberg (M), David Lång (SD), Patrik Lundqvist (S), Hampus Hagman (KD), Anna Vikström (S), Gulan Avcı (L), Anne Oskarsson (SD), Rebecka Le Moine (MP) och Kjell Jansson (M).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M)

Niklas Wykman (M), Helena Bouveng (M), Boriana Åberg (M) och Kjell Jansson (M) anför:

Moderaterna konstaterar att regeringen har tagit för lång tid på sig när det gäller tillkännagivandet om beskattning av uthyrning av vårdpersonal. Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den skyndsamt bör göra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt. Trots att riksdagens tillkännagivande stipulerar att regeringen skyndsamt ska se över konsekvenserna av Skatteverkets tolkning har regeringen först valt att skjuta på arbetet med den efterfrågade konsekvensanalysen till 2020 och när utredningen väl tillsattes bestämde regeringen att uppdraget skulle redovisas i april 2021. Nu ska uppdraget slutredovisas först under sommaren 2021. Vårdens alla aktörer är satta under enorm press med anledning av den pandemi som nu råder och regeringen behöver därför agera. Mot bakgrund av att riksdagen lämnade tillkännagivandet den 19 juni 2019 och att regeringen uppmanades att agera skyndsamt, anser vi att det har tagit orimligt lång tid för regeringen att hantera tillkännagivandet.

Moderaterna konstaterar även att det tillkännagivande som riksdagen riktade till regeringen i mars 2018 om att kemikalieskatten ska utvärderas ännu inte har slutbehandlats. Skatten borde ha utvärderats vid det här laget, särskilt eftersom regeringen redan har hunnit påbörja arbetet med att ta fram en ny kemikalieskatt på kläder och skor, till vilken en fullgjord utvärdering av kemikalieskatten hade varit ett viktigt underlag.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (KD)

Hampus Hagman (KD) anför:

I juni 2019 beslutade riksdagen efter ett initiativ från Kristdemokraterna om att tillkännage för regeringen att skyndsamt genomföra en konsekvensanalys av Skatteverkets tolkning att konsultlösningar i vården är mervärdesskattepliktiga och vid behov återkomma med ett förslag som neutraliserar konsekvenserna för vårdgivare och patienter snarast möjligt. Regeringen valde dock att vänta med att agera till februari 2020 och den utredning som då tillsattes skulle vara färdig först i april 2021, nästan två år efter riksdagens tillkännagivande om en skyndsamt konsekvensanalys. I december 2020 förlängdes utredningstiden och uppdraget ska nu redovisas den 1 juni i stället.

Vid tidpunkten för tillkännagivandet var vårdens aktörer under press, med bl.a. mycket långa köer till operation och specialistvård. Situationen förvärrades sedan avsevärt av covid-19-pandemin, som satt sjukvården under mycket hård press.

Att det tar två år från beslut i riksdagen till att konsekvensanalysen ska vara färdig, motsvarar knappast riksdagens beslut om en skyndsam hantering. Dessutom kommer eventuella åtgärder som föreslås att sannolikt kräva ytterligare tid för att beredas, beslutas och genomföras, vilket gör att många vårdaktörer tvingas hantera stora ytterligare kostnader under åtminstone två års tid. Kristdemokraterna anser att regeringens hantering av frågan tagit alldeles för lång tid och inte motsvarar tillkännagivandet som tydligt angav att frågan skulle hanteras skyndsamt.

BILAGA 4

Justitieutskottets yttrande 2020/21:JuU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

Justitieutskottet är kritiskt till att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade. Det är enligt utskottet anmärkningsvärt att regeringen, trots att riksdagen i vissa fall har gjort flera tillkännagivanden i en fråga, inte har vidtagit fler åtgärder. Inte heller redovisas på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknas vara slutbehandlade. Vidare bör vissa tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade inte anses vara det eftersom de åtgärder som vidtagits inte är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågas i tillkännagivandet. I detta fall kan särskilt uppmärksammas de tillkännagivanden som ansågs slutbehandlade genom propositionen om 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, som riksdagen dock avslog. Slutligen anser utskottet att det finns ett flertal tillkännagivande som regeringen felaktigt anser som slutbehandlade genom att en utredning tillsatts. Dessa tillkännagivanden kan enligt utskottets mening dock inte anses slutbehandlade förrän utredningen är klar.

Utskottet har även noterat att regeringen felaktigt anger att riksdagen gjort ett tillkännagivande om kartläggning av sexualbrotten. Visserligen föreslog utskottet ett sådant tillkännagivande, men utskottets förslag avslogs av riksdagen.

I ärendet finns en avvikande mening (S, V).

Utskottets överväganden

Regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden

När det gäller regeringens behandling av riksdagens tillkännagivanden har konstitutionsutskottet framhållit att utgångspunkten, i enlighet med den konstitutionella praxis som vuxit fram, bör vara att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande. Om regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål bör den underrätta riksdagen om detta inom den tidsgräns – när en sådan anges – som angetts i tillkännagivandet. Även skälen till att regeringen inte har tillgodosett tillkännagivandet bör då redovisas. Regeringen bör också, särskilt om det gått ett flertal år sedan ett tillkännagivande gjordes, redovisa sin bedömning av när riksdagsskrivelser antas bli slutbehandlade (se bet. 2015/16:KU21 s. 21 f.).

Skrivelsen

I regeringens skrivelse redovisas behandlingen av sammanlagt 81 riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av justitieutskottets betänkanden och som härrör från riksmötena 2014/15, 2015/16, 2016/17, 2017/18, 2018/19, 2019/20 och 2020/21. Av dessa redovisas 50 som inte slutbehandlade och 31 som slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

I det följande redovisas regeringens redogörelse för några av de tillkännagivanden som regeringen anger som slutbehandlade.

Kvalifikationsgrunder för grova vapenbrott

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om kvalifikationsgrunder för grova brott (bet. 2017/18:JU8 punkt 3, rskr. 2017/18:65).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 50):

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att fler vapenbrott ska anses som grova (bet. 2017/18:JU8 s. 5 f.) och därmed bifallit motion 2017/18:3917 yrkande 2. Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor (prop. 2019/20:200), som beslutades den 27 augusti 2020. I propositionen föreslogs att när det gäller vapenbrott och brott mot tillståndsplikten för explosiva varor ska fler enhandsvapen och explosiva varor anses vara av särskilt farlig beskaffenhet och vid bedömningen av om ett brott är grovt ska det särskilt beaktas om vapen eller explosiva varor innehafts eller hanterats i en sådan miljö att de typiskt sett kan befaras

komma till brottslig användning. Regeringen föreslog vidare att det inte längre ska behöva vara fråga om ett stort antal vapen eller explosiva varor för att ett brott ska kunna bedömas som synnerligen grovt, om det rör sig om vapen eller varor av särskilt farlig beskaffenhet. Den 5 november 2020 utfärdade regeringen den lag riksdagen antagit (SFS 2020:900). Punkten är slutbehandlad.

Särskild brottskod för brott med hedersmotiv

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om kvalifikationsgrunder för grova brott (bet. 2017/18:JuU1 punkt 46, rskr. 2017/18:92).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 55):

Den 9 mars 2017 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att undersöka om det finns behov av åtgärder i syfte att säkerställa ett starkt skydd mot barnäktenskap, tvångsäktenskap och brott med hedersmotiv. I uppdraget ingick bl.a. att analysera möjligheterna att föra statistik över hedersrelaterade brott och, om det bedöms möjligt, föreslå hur sådan statistik skulle kunna tas fram (Ju 2017:06, dir. 2017:25). Uppdraget slutredovisades den 28 augusti 2018 genom betänkandet Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (SOU 2018:69). Den 19 mars 2020 beslutade regeringen propositionen Ökat skydd mot hedersrelaterad brottslighet (prop. 2019/20:131). I propositionen gjorde regeringen bedömningen att Brottsförebyggande rådet inte bör ges i uppdrag att införa nya brottskoder för brott med hedersmotiv och angav att regeringen mot den bakgrunden inte avser att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Regeringen gjorde i propositionen bedömningen att tillkännagivandet därmed var slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Säkerhet på sjukhus

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om säkerhet på sjukhus (bet. 2017/18:JuU13 punkt 18, rskr. 2017/18:254).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 68):

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor som bl.a. omfattar uppdraget att överväga och ta ställning till vilka samhällsnyttiga funktioner som är i behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd och hur ett sådant skydd kan uppnås. I propositionen Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda (prop. 2019/20:186), som beslutades den 25 juni 2020, redovisades tillkännagivandet som slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Licenskrav för ljuddämpare

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att avskaffa kravet på särskilt tillstånd för ljuddämpare (bet. 2018/19:JuU29 punkt 13, rskr. 2018/19:298).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 84 f.):

Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop.

2020/21/42), som beslutades den 22 oktober 2020. Punkten är slutbehandlad.

Tidsbegränsade vapenlicenser

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om tidsbegränsade licenser (bet. 2018/19:JuU29 punkt 15, rskr. 2018/19:298).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 85):

Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop. 2020/21/42), som beslutades den 22 oktober 2020. Punkten är slutbehandlad.

Ett mer heltäckande straffrättsligt skydd mot system- och demokratihotande brott

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att utreda frågan om ett förstärkt straffrättsligt skydd för yrkesgrupper som är särskilt betydelsefulla för det demokratiska systemet (bet. 2019/20:JuU6 punkt 3, rskr. 2019/20:42).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 86):

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor (dir. 2020:54). Utredaren ska bl.a. ta ställning till om det finns behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd mot brott som riktar sig mot någon som utövar sin yttrandefrihet. Uppdraget ska redovisas senast den 12 november 2021. Genom direktiven ansågs tillkännagivandet slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Straffrättsligt skydd för samhällsviktiga yrkesfunktioner

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om ett utvidgat straffrättsligt skydd för samhällsviktiga yrkesfunktioner (bet. 2019/20:JuU8 punkt 6, rskr. 2019/20:43).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 87):

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor (dir. 2020:54). Utredaren ska bl.a. överväga och ta ställning till vilka samhällsnyttiga funktioner som är i behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd och hur ett sådant skydd kan uppnås. Uppdraget ska redovisas senast den 12 november 2021. Genom direktiven ansågs tillkännagivandet slutbehandlat. Punkten är slut behandlad.

En särskild straffskärpningsgrund

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om en särskild straffskärpningsgrund för angrepp mot viktiga samhällsfunktioner (bet. 2019/20:JuU8, punkt 7, rskr. 2019/20:43).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 87):

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor (dir. 2020:54). Utredaren ska bl.a. överväga och ta ställning till vilka samhällsnyttiga funktioner som är i behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd och hur ett sådant skydd kan uppnås. Uppdraget ska redovisas senast den 12 november 2021. Genom direktiven ansågs tillkännagivandet slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Säkerhet på sjukhus

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om ökad säkerhet på sjukhus (bet. 2019/20:JuU8 punkt 13, rskr. 2019/20:43).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 88):

Den 14 maj 2020 beslutade regeringen kommittédirektiv Ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor som bl.a. omfattar uppdraget att överväga och ta ställning till vilka samhällsnyttiga funktioner som är i behov av ett förstärkt straffrättsligt skydd och hur ett sådant skydd kan uppnås. I propositionen Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda (prop. 2019/20:186), som beslutades den 25 juni 2020, redovisades tillkännagivandet som slutbehandlat. Punkten är slutbehandlad.

Genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv till vapendirektivet

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att regeringen ska tillse att genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv i svensk rätt inte går längre än vad direktivet kräver (bet. 2019/20:JuU3, punkt 10, rskr. 2019/20:304).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 101):

Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop. 2020/21:42). Punkten är slutbehandlad.

Tidsbegränsade licenser

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att regeringen ska tillse att genomförandet av 2017 års ändringsdirektiv i svensk rätt inte går längre än vad direktivet kräver (bet. 2019/20:JuU33 punkt 12, rskr. 2019/20:304).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 102):

Tillkännagivandet redovisades som slutbehandlat i propositionen Genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv (prop. 2020/21:42). Punkten är slutbehandlad.

Tillkännagivanden som är under beredning

Här redovisas regeringens redogörelse för några av de tillkännagivanden som enligt regeringen inte är slutbehandlade.

Straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om straffvärdesbestämning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2014/15:JuU14 punkt 48, rskr. 2014/15:138).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 13 f.):

Frågan omfattas av Påföljdsutredningens betänkande Nya Påföljder (SOU 2012:34). Regeringen beslutade den 17 mars 2016 propositionen Ny påföljd efter tidigare dom (prop. 2015/16:151). I propositionen lämnades vissa förslag som innebär att reglerna om gemensam straffmätning i 34 kap. brottsbalken inte längre ska tillämpas då fråga är om återfall. Vidare gjorde regeringen bedömningen att den nuvarande ordningen för straffvärdebedömning vid flerfaldig brottslighet i övrigt framstår som väl avvägd och föreslog därför ingen ändring i de reglerna. I samband med att propositionen beslutades skrevs tillkännagivandet av. Riksdagen delade dock inte regeringens uppfattning att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:296). Punkten står därför åter som öppen. Tillkännagivandet återrapporterades till riksdagen i budgetpropositionen för 2018 (se prop. 2017/18:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6). Frågan bereds inom Regeringskansliet.

Villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att regeringen bör skärpa reglerna för villkorlig frigivning för de som återfallit i likartad brottslighet (2014/15:JuU17 punkt 15, rskr. 2014/15:153).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 15):

En särskild utredare lämnade i juni 2017 förslag på förändringar i systemet med villkorlig frigivning i betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61). Den 14 mars 2019 beslutade regeringen propositionen Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning (prop. 2018/19:77). I propositionen lämnades inte något förslag som innebär att återfall i brott påverkar tidpunkten för villkorlig frigivning. Regeringen bedömer att skärpta reaktioner på återfall bör hanteras genom en förändring av reglerna om återfall snarare än genom en förändring av reglerna om villkorlig frigivning. Frågan bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Medverkan i behandlingsprogram

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att regeringen ska överväga om personer som är dömda för våldsbrott ska ha en skyldighet att genomgå behandlingsprogram. En vägran att delta i ett sådant behandlingsprogram ska få konsekvenser för den intagnes möjligheter att få permission och villkorlig frigivning. Den intagnes medverkan i behandlingsprogram ska vara ett krav för villkorlig frigivning för personer som dömts för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående. (bet. 2015/16:JuU21 punkt 12, rskr. 2015/16:174).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 24):

En särskild utredare lämnade i juni 2017 förslag på förändringar i systemet med villkorlig frigivning i betänkandet Villkorlig frigivning – förstärkta åtgärder mot återfall i brott (SOU 2017:61). Den 14 mars 2019 beslutade regeringen propositionen Förstärkta återfallsförebyggande åtgärder vid villkorlig frigivning (prop. 2018/19:77). I propositionen bedömdes att det finns skäl att överväga en ordning som innebär en tydligare koppling mellan bristande deltagande i återfallsförebyggande åtgärder och den villkorliga frigivningen. Mot den bakgrunden beslutades den 24 september 2020 propositionen En tydligare koppling mellan villkorlig frigivning och deltagande i återfallsförebyggande åtgärder (prop. 2020/21:18). I propositionen föreslås att den villkorliga frigivningen ska kunna skjutas upp i större utsträckning än i dag för den som under anstaltstiden inte deltar i återfallsförebyggande åtgärder eller andra åtgärder som kan hjälpa den dömda att anpassa sig i samhället. Vidare föreslås ökade möjligheter att skjuta upp den villkorliga frigivningen även vid annan misskötsamhet under verkställighetstiden. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 maj 2021. Åtgärden ligger i linje med tillkännagivandet såvitt avser villkorlig frigivning men behandlar inte frågan om permissioner. Punkten är inte slutbehandlad.

En flexibel och effektiv kriminalvård

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att tillsätta en utredning med motsvarande uppdrag som den nedlagda utredningen En flexibel och effektiv kriminalvård hade för att utvärdera det återfallsförebyggande arbetet inom Kriminalvården (bet. 2017/18:JU16 punkt 10, rskr. 2017/18:184).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 63 f.):

Frågan hanteras för närvarande inom ramen för den ordinarie myndighetsstyrningen. Kriminalvården har bl.a. sedan budgetåret 2019 i uppdrag att i myndighetens prognoser redovisa vidtagna och planerade åtgärder för en resurseffektiv verksamhet. I regleringsbrevet för budgetåret 2020 hade myndigheten även regeringens uppdrag att redovisa en plan för den framtida platskapaciteten av vilken det bl.a. skulle framgå hur de verksamhetsmässiga behoven tillgodoses samt hur kravet på resurseffektivitet uppfylls. Regeringen överväger fortsatt behovet av eventuella ytterligare åtgärder för att tillmötesgå tillkännagivandet. Punkten är inte slutbehandlad.

Straffmätning vid flerfaldig brottslighet

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att regeringen bör föreslå ändringar i strafflagstiftningen i syfte att åstadkomma en skärpt straffmätning vid flerfaldig brottslighet (bet. 2018/19:JU11 punkt 64, rskr. 2018/19:181).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 77):

Frågan bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Tillstånd till offentliga danstillställningar

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om att kravet på tillstånd för att få anordna offentliga danstillställningar ska tas bort (bet. 2015/16:JuU20 punkt 55, rskr. 2015/16:197).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 84):

En s.k. bokstavsutredare har haft i uppdrag att analysera regleringen om tillståndskrav för att anordna danstillställning och ta ställning till om kravet på tillstånd bör tas bort eller förändras i något avseende. Departementspromemorian Tillstånd till offentlig danstillställning (Ds 2018:20) överlämnades den 15 juni 2018 och har remissbehandlats. Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Översyn av vapenlagstiftningen

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om en översyn av vapenlagstiftningen (bet. 2018/19:JuU29, punkt 9, rskr. 2018/19:298).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 84):

Beredningsunderlag saknas och en utredning behöver tillsättas. Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om att avskaffa straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år vid återfall i brott (bet. 2019/20:JuU30 punkt 14, rskr. 2019/20:177).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 91):

En särskild utredare har haft i uppdrag att överväga och föreslå ändringar beträffande den straffrättsliga särbehandlingen av lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 år (dir. 2017:122). I uppdraget har ingått att lämna förslag som innebär att den åldersgruppen behandlas som andra myndiga lagöverträdare vid straffmätningen och när det gäller val av påföljd. Uppdraget redovisades den 18 december 2018 i betänkandet Slopas straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85). Bland annat föreslås att den s.k. straffrabatten slopas för lagöverträdare i åldern 18–20 år. Ett utkast till lagrådsremiss har remitterats och remisstiden gick ut den 10 november 2020. Utkastet till lagrådsremiss behandlar bl.a. förslagen i betänkandet Slopas straffrabatt för unga myndiga (SOU 2018:85) som rör straffmätning och påföljdsval. I utkastet föreslås bl.a. att om någon som är 18–20 år har begått ett brott, och det för brottet är föreskrivet fängelse i lägst ett år eller mer, ska hans eller hennes ungdom inte beaktas särskilt vid straffmätningen. Det ska inte heller krävas särskilda skäl för att döma lagöverträdare i den åldersgruppen till fängelse, och samma straff ska kunna dömas ut som för andra myndiga lagöverträdare, t.ex. fängelse på livstid. Regeringen avser att överlämna en proposition med lagförslag till riksdagen under våren 2021. Punkten är inte slutbehandlad.

Danstillstånd

Riksdagen har i ett tillkännagivande ställt sig bakom det utskottet anför om avskaffande av danstillstånd (bet. 2019/20:JuU25 punkt 4, rskr. 2019/20:256).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 97):

En s.k. bokstavsutredare har haft i uppdrag att analysera regleringen om tillståndskrav för att anordna danstillställning och ta ställning till om kravet på tillstånd bör tas bort eller förändras i något avseende. Departementspromemorian Tillstånd till offentlig danstillställning (Ds 2018:20) överlämnades den 15 juni 2018 och har remissbehandlats. Ärendet bereds i Regeringskansliet. Punkten är inte slut behandlad.

Kartläggning av sexualbrotten

I skrivelsen anför (s. 90) att riksdagen i ett tillkännagivande har ställt sig bakom det som utskottet anför om en kartläggning av sexualbrotten (bet. 2019/20:JuU29 punkt 40, rskr. 2019/20:233). Av riksdagsskrivelsen framgår dock att riksdagen biföll reservation 30 under punkt 40 och att riksdagen således inte gjorde något tillkännagivande i denna punkt.

Tidigare riksdagsbehandling

När utskottet behandlade motsvarande skrivelse förra året riktades i flera delar kritik mot regeringens åtgärder med anledning av riksdagens skrivelser till regeringen (yttr. 2019/20:JuU4y). Den huvudsakliga kritiken låg i att många äldre tillkännagivanden, flera från så långt tillbaka som riksdagsåret 2014/15, fortfarande inte var slutbehandlade. Det var enligt utskottets mening anmärkningsvärt att regeringen inte hade vidtagit fler åtgärder med anledning av dessa tillkännagivanden. I några fall hade riksdagen också gjort flera tillkännagivanden i frågan, och dessutom tillkännagett när dessa senast borde vara genomförda. Inte heller redovisade regeringen på ett tillfredsställande sätt när de olika tillkännagivandena beräknades vara slutbehandlade.

Utskottet var även kritiskt till att regeringen i flera fall dröjt alldeles för länge med att tillsätta utredningar, vilket bl.a. fått till följd att den efterfrågade lagstiftningen inte kommer att vara på plats under denna valperiod.

Vidare ansåg utskottet att vissa tillkännagivanden som redovisades som slutbehandlade inte borde anses vara det eftersom de åtgärder som vidtagits inte var tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågas i tillkännagivandet.

Slutligen ansåg utskottet att det fanns ett flertal tillkännagivanden som regeringen felaktigt anser som slutbehandlade genom att en utredning tillsatts. Dessa tillkännagivanden kunde enligt utskottets mening dock inte anses slutbehandlade förrän utredningen är klar, inte minst mot bakgrund av att regeringen vid tidigare tillfällen lagt ned utredningar.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet, i likhet med förra året, framhålla att ett tillkännagivande inte kan anses slutbehandlat genom att en utredning tillsatts om inte detta uttryckligen är vad som efterfrågas. Ett tillkännagivande om en viss åtgärd kan således inte anses slutbehandlat förrän en utredning om åtgärden är klar, inte minst mot bakgrund av att regeringen vid tidigare tillfällen lagt ned utredningar. Detta gäller t.ex. tillkännagivandena om ökad säkerhet på sjukhus, om en särskild straffskärpningsgrund för angrepp mot viktiga samhällsfunktioner, om att utreda frågan om ett förstärkt straffrättsligt skydd för yrkesgrupper som är särskilt betydelsefulla för det demokratiska systemet och om ett utvidgat straffrättsligt skydd för samhällsviktiga yrkesfunktioner. Dessa tillkännagivanden anser regeringen slutbehandlade genom de utredningsdirektiv om ett förstärkt straffrättsligt skydd för vissa samhällsnyttiga funktioner och några andra straffrättsliga frågor som regeringen beslutat. Utskottet delar inte denna uppfattning utan anser att dessa tillkännagivanden inte ska redovisas som slutbehandlade.

Det förekommer också att regeringen anser tillkännagivandena slutbehandlade trots att de åtgärder som vidtagits inte kan anses tillgodose det som riksdagen efterfrågat. Ett sådant exempel är tillkännagivandet om kvalifikationsgrunder för grova vapenbrott. Även om den lagstiftning som införts bl.a. innebär att det vid bedömningen av om ett brott är grovt särskilt ska beaktas om vapen eller explosiva varor innehafts eller hanterats i en sådan miljö att de typiskt sett kan befaras komma till brottslig användning är det enligt utskottets mening oklart om detta även omfattar den situation som lyfts fram i tillkännagivandet att vapen påträffas med avslipade serienummer.

Utskottet anser vidare att tillkännagivandet om en särskild brottskod för brott med hedersmotiv inte kan anses slutbehandlat genom att regeringen avstått från att ge Brottsförebyggande rådet i uppdrag att införa nya brottskoder för brott med hedersmotiv och inte avser att vidta några ytterligare åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Som konstitutionsutskottet tidigare uttalat är utgångspunkten att regeringen ska tillgodose ett tillkännagivande från riksdagen. Givet den stora problematik som hedersrelaterat våld utgör vill utskottet i sammanhanget också framhålla vikten av kunskap, och anser att kunskap om omfattningen är en viktig del för att få mer exakt kännedom om problematikens omfattning. Därför bör punkten anses vara alltjämt öppen.

Även om det inte redovisas som slutbehandlat vill utskottet även lyfta fram tillkännagivandet om straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år. I ett utkast till lagrådsremiss har regeringen bl.a. föreslagit att om någon som är mellan 18 och 21 år har begått ett brott, och det för brottet är föreskrivet fängelse i lägst ett år eller mer, ska hans eller hennes ungdom inte beaktas särskilt vid straffmätningen. Detta ligger inte i linje med riksdagens tillkännagivande om att avskaffa straffrabatten för unga lagöverträdare mellan 18 och 21 år för återfall i brott, och tillkännagivandet kommer därför inte att kunna anses vara tillgodosett genom förslaget.

När det gäller ett flertal tillkännagivanden om vapenfrågor anförs i skrivelsen att dessa är slutbehandlade genom propositionen om genomförande av 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv. Det rör t.ex. tillkännagivanden om tidsbegränsade vapenlicenser, införandet av 2017 års ändringsdirektiv på en miniminivå och om licenskrav för ljuddämpare. Riksdagen avlog dock propositionen och tillkännagav dessutom på nytt dels att direktivet skulle genomföras på miniminivå, dels att regeringen under 2021 ska återkomma till riksdagen med ett förslag om att avskaffa tidsbegränsade licenser. Även om riksdagens ställningstaganden gjordes först under 2021 visar dessa tydligt på att de tidigare tillkännagivandena inte borde ha redovisats som slutbehandlade.

Utskottet är vidare kritiskt till att regeringen i flera fall varit alltför långsam och passiv när det gäller att behandla tillkännagivanden. Det saknas också uppgifter om när dessa tillkännagivanden kan beräknas vara slutbehandlade.

När det t.ex. gäller tillkännagivandet om en översyn av vapenlagstiftningen synes regeringen inte har vidtagit några som helst åtgärder trots att det gått två år sedan tillkännagivandena gjordes. Ärendet saknar således synliga beredningsåtgärder och regeringen konstaterar endast att det saknas beredningsunderlag och att en utredning behöver tillsättas.

Ett annat exempel är tillkännagivandena om avskaffande av det s.k. danstillståndet. Trots att riksdagen redan våren 2016 för första gången riktade ett tillkännagivande till regeringen om att ta bort tillståndet för offentliga danstillställningar finns kravet kvar. I ärendet finns en departementspromemoria (Ds 2018:20) färdig sedan 2018 som också har remissbehandlats.

När det gäller tillkännagivandena om straffmätning vid flerfaldig brottslighet, den s.k. mängdrabatten, verkar inga åtgärder ha vidtagits efter våren 2017, då riksdagen inte delade regeringens uppfattning att det första tillkännagivandet var slutbehandlat. Detta är inte acceptabelt och utskottet utgår från att regeringen skyndsamt återkommer med ett förslag till riksdagen.

Frågan om att tillsätta en utredning med motsvarande uppdrag som den nedlagda utredningen En flexibel och effektiv kriminalvård behandlas enligt regeringen inom ramen för den ordinarie myndighetsstyrningen, men ingen utredning motsvarande det som tillkännagivandet föreslår har tillsatts trots att det gått tre år sedan tillkännagivandet gjordes.

Trots att det gått nästan fem år har regeringen inte omhändertagit den del av tillkännagivandet om att en vägran om att delta i behandlingsprogram ska få konsekvenser för den intagnes möjlighet till permission. Detta är självklart inte en tillfredsställande tidsåtgång.

När det gäller tillkännagivandet om att skärpa reglerna för villkorlig frigivning vid återfall i likartad brottslighet konstaterar utskottet att regeringen bedömer att skärpta reaktioner på återfall bör hanteras genom en förändring av reglerna om återfall snarare än genom en förändring av reglerna om villkorlig frigivning. Detta är en helt annan bedömning än den som tillkännagivandet ger uttryck för. Utskottet vill därför understryka vikten av att regeringen i den fortsatta beredningen tillgodoser vad som anförs i tillkännagivandet.

Det kan också konstateras att regeringen, även vad gäller nyare tillkännagivanden, brister vad gäller vidtagna åtgärder. Det gäller till exempel tillkännagivanden om att flytta licenshanteringen till en ny viltmyndighet, utöka vapengarderoben, delad vapenlagstiftning mellan lagliga och olagliga vapen, underlätta för EU:s vapenpass, underlätta för byte av vapen inom vapengarderoben, minska handläggningstiderna för licenshanteringen och ta bort ”synnerliga skäl” vid licensprövning i vapenlagstiftningen.

Slutligen har utskottet noterat att regeringen felaktigt angett att riksdagen gjort ett tillkännagivande om kartläggning av sexualbrotten i skrivelsen (s. 95 f.). Visserligen föreslog utskottet ett sådant tillkännagivande men utskottets förslag avslogs av riksdagen (bet. 2019/20:JuU29 punkt 40, rskr. 2019/20:233).

Stockholm den 4 maj 2021

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Maria Strömkvist (S), Johan Hedin (C), Linda Westerlund Snecker (V), Ellen Juntti (M), Katja Nyberg (SD), Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD), Ingemar Kihlström (KD) och Mikael Damsgaard (M).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen (S, V)

Fredrik Lundh Sammeli (S), Petter Löberg (S), Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V), Joakim Sandell (S) och Carina Ödebrink (S) anför:

Vi utgår från att regeringen respekterar riksdagens skrivelser och hanterar dem på ett skyndsamt sätt för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Samtidigt inser vi att en grundlig beredning av ett ärende kan ta tid. Enligt vår bedömning har regeringen i huvudsak uppfyllt de krav som kan ställas på en redovisning av vilka åtgärder som man vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har beretts av justitieutskottet.

När det gäller vissa av de äldre tillkännagivandena, som i några fall gjordes för över fyra år sedan, kan det dock finnas visst utrymme för förbättringar i redovisningen. I dessa fall bör regeringen, i enlighet med det som konstitutionsutskottet tidigare uttalat, tydligare ange när tillkännagivandena kan förväntas bli slutbehandlade.

Vi delar inte uppfattningen att ett tillkännagivande inte kan anses vara slutbehandlat förrän de uppdrag som regeringen beslutat om med anledning av tillkännagivandet har slutredovisats. Enligt flera av de aktuella tillkännagivandena ska regeringen utvärdera eller utreda en viss fråga. Regeringen kan enligt vår mening redan genom att t.ex. ge en myndighet i uppdrag att utvärdera eller redovisa en fråga uppfylla den begäran som ett tillkännagivande avser.

Den omständigheten att regeringen inte delar riksdagens mening i en fråga och inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål innebär inte heller att en punkt inte kan anses som slutbehandlad. Den skyldighet som regeringen har är, som framgår ovan, att underrätta riksdagen om man inte har för avsikt att tillgodose riksdagens önskemål samt om skälen till detta. I detta sammanhang vill vi även lyfta fram att ett tillkännagivande omfattar vad utskottet anför i ett betänkande och inte vad som anförs i en bakomliggande motion, även om denna kan utgöra ett underlag för att tolka tillkännagivandet.

Vidare konstaterar vi att regeringens redovisning omfattar åtgärder under 2020. Vi har därför inget att erinra mot redovisningen av flera tillkännagivanden om vapenfrågor som slutbehandlade genom propositionen om 2017 års ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv, som överlämnades under 2020. Den omständigheten att riksdagen under 2021 avlog propositionen och de följer detta får för tillkännagivandena utgår vi från att regeringen kommer att redovisa i nästa års skrivelse.

Dessutom noterar vi att regeringen tidigare redovisat flera av de nu aktuella tillkännagivandena, t.ex. när det gäller kvalifikationsgrunder för grova vapenbrott (bet. 2020/21:JuU5 s. 18 och ökad säkerhet på sjukhus

(2020/21:JuU3 s. 11), som slutbehandlade och att det inte då riktades några anmärkningar mot detta.

BILAGA 5

Civilutskottets yttrande 2020/21:CU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen —
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet gav den 23 mars 2021 övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

Utskottet noterar att ett antal äldre tillkännagivanden fortfarande inte är slutbehandlade och understryker vikten av att regeringen anstränger sig för att undvika onödig tidsutdräkt i sin behandling av riksdagens skrivelser. Vidare anser utskottet att ett tillkännagivande som redovisas som slutbehandlat inte kan anses vara det eftersom de åtgärder som regeringen vidtagit inte är tillräckliga för att tillgodose det som riksdagen efterfrågade i tillkännagivandet.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, SD, V, KD, MP).

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som den vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2020. Dessutom lämnar regeringen vissa uppgifter om antalet gällande författningar.

Av de riksdagsbeslut som redovisas i årets skrivelse faller sammanlagt 42 skrivelser under civilutskottets beredningsområde, varav 24 anges som slutbehandlade.

Slutbehandlade tillkännagivanden

I det följande redovisas regeringens redogörelse för två av de tillkännagivanden som regeringen anger som slutbehandlade.

Tillgänglighetskrav för studentbostäder

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om tillgänglighetskrav för studentbostäder (bet. 2014/15:CU10 punkt 19, rskr. 2014/15:180). Även året efter riktade riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om det som utskottet anfört om tillgänglighetskrav för studentbostäder (bet. 2016/17:CU15 punkt 21, rskr. 2016/17:234).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 167 f. och 174):

Regeringen har låtit utreda frågan om möjligheten till anpassningar av tillgänglighetskraven och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder. Av Boverkets rapport Tillgänglighet i studentbostäder – konsekvenser av att ta bort tillgänglighetskraven (rapport 2016:22) och av slutbetänkandet Modernare byggregler – förutsägbart, flexibelt och förenklat (SOU 2019:68) framgår att det inte är lämpligt att ändra de krav på tillgänglighet som gäller för studentbostäder. Regeringen bedömer mot bakgrund av de vidtagna åtgärderna att tillkännagivandet är tillgodosett. Den 3 december 2020 beslutade regeringen att skriva av ärendet i denna del.

Tidsfristerna i aktiebolagslagen för personligt betalningsansvar för bolagsföreträdare

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen snarast möjligt bör ta initiativ till en översyn med tillfällig inriktning av de tidsfrister i aktiebolagslagen som gäller för personligt betalningsansvar för bolagsföreträdare samt skyndsamt återkomma till riksdagen i frågan (bet. 2019/20:CU28, rskr. 2019/20:264).

I skrivelsen anför regeringen följande (s. 99 f.):

Frågan har utretts i Justitiedepartementet, som bl.a. hållit två remissmöten där berörda myndigheter och organisationer fick lämna synpunkter på frågan. De allra flesta av remissinstanserna ansåg att nackdelarna med förslaget överväger fördelarna. Mot den bakgrunden och då det inte har framkommit att antalet likvidationer av aktiebolag har ökat under pandemin uttalade regeringen i propositionen Revision av det enhetliga elektroniska rapporteringsformatet (prop. 2020/21:34) att det inte finns tillräckliga skäl att förlänga de aktuella tidsfristerna. Riksdagens tillkännagivande ansågs därmed tillgodosett. Punkten är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Civilutskottets granskning av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets beredningsområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet noterar till att börja med att det fortfarande finns ett antal äldre tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Det äldsta tillkännagivandet är beslutat av riksdagen så tidigt som riksmötet 2012/13. I årets skrivelse redovisar regeringen en bedömning av när de äldre tillkännagivandena kan beräknas vara slutbehandlade, vilket är positivt. En sådan redovisning har utskottet tidigare efterfrågat. Utskottet är medvetet om att ett grundligt beredningsarbete av ett ärende kan ta tid men vill samtidigt även denna gång understryka vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser.

Utskottet övergår nu till de tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade i skrivelsen.

Regeringen redovisar när det gäller tillkännagivanden om tillgänglighetskrav för studentbostäder att den har låtit utreda frågan om möjligheten till anpassningar av dessa och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder, och att det då har kommit fram att det inte är lämpligt att ändra de krav på tillgänglighet som gäller för studentbostäder. Utskottet anser inte att de åtgärder som regeringen vidtagit är tillräckliga för att bedöma tillkännagivandena som tillgodosedda. Enligt riksdagens tillkännagivanden borde det vara möjligt att ta större hänsyn till att var och en av de boende endast använder bostaden under en begränsad tid som studerande, och det borde också fästas stor vikt vid de synpunkter som förts fram av bl.a. studentbostadsföretagen och studentorganisationerna och som utskottet redogör för i betänkande 2014/15:CU10 och hänvisar till i betänkande 2016/17:CU15.

Som utskottet redan har redovisat i ett tidigare ärende så har utskottet inte några invändningar mot regeringens bedömning att tillkännagivandet om tidsfristerna i aktiebolagslagen för personligt betalningsansvar för bolagsföreträdare är slutbehandlat (se bet. 2020/21:CU4 Revision av det enhetliga elektroniska rapporteringsformatet).

När det gäller övriga tillkännagivanden som regeringen redovisar som slutbehandlade har utskottet ingen annan uppfattning än regeringen.

Stockholm den 4 maj 2021

På civilutskottets vägnar

Emma Hult

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Hult (MP), Larry Söder (KD), Johan Löfstrand (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Elin Lundgren (S), Cecilie Tenfjord Tofby (M), Mikael Eskilandersson (SD), Ola Johansson (C), Momodou Malcolm Jallow (V), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S), Robert Hannah (L), Angelica Lundberg (SD), David Josefsson (M) och Ola Möller (S).

Avvikande meningar

1. (M, SD, KD)

Larry Söder (KD), Carl-Oskar Bohlin (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), Mikael Eskilanderesson (SD), Lars Beckman (M), Roger Hedlund (SD), Angelica Lundberg (SD) och David Josefsson (M) anför:

Vi instämmer i utskottets synpunkter när det gäller vikten av att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Vidare instämmer vi i det som utskottet uttalar om att tillkännagivandena om studentbostäder inte kan anses vara tillgodosedda.

Till skillnad från utskottets majoritet anser vi dock att tillkännagivandet om tidsfristerna i aktiebolagslagen för personligt betalningsansvar för bolagsföreträdare inte borde redovisas som slutbehandlat utan som öppet. Vi anser alltså inte att de åtgärder som regeringen har vidtagit är tillräckliga för att tillgodose det som efterfrågas i tillkännagivandet, och vi vidhåller därmed nedanstående uppfattning som vi redovisade i reservation 2 i betänkande 2020/21:CU4:

Med den översyn och bedömning som redovisas i propositionen anser regeringen att riksdagens tillkännagivande från den 14 maj i år är slutbehandlat. Vi delar inte regeringens uppfattning.

Vi har fortfarande inte sett slutet på den extraordinära situation som spridningen av det virus som orsakar covid-19 orsakat för samhället. Smittspridningen ökar nu i majoriteten av Sveriges regioner, och det fattas beslut om nya restriktioner runt om i världen så gott som dagligen. Det är därmed fortfarande påkallat med en gedigen översyn med tillfällig inriktning av de tidsfrister i aktiebolagslagen som gäller för personligt betalningsansvar. Vi anser inte att regeringen har gjort en tillräckligt gedigen sådan översyn. I propositionen redogörs för utfallet av två digitala remissmöten som ägde rum i maj respektive augusti 2020. Det senare mötet syftade i huvudsak till att följa upp huruvida företagen under våren och sommaren 2020 hade upprättat kontrollbalansräkning och hållit kontrollstämma i större utsträckning än normalt. Detta är enligt vår mening ett otillräckligt underlag för att fatta beslut i en så pass viktig fråga som det nu handlar om. Detta gäller särskilt som det vid det första remissmötet framkom att det fanns remissinstanser – Svenskt Näringsliv och FAR – som var av uppfattningen att fristen för att hålla en andra kontrollstämma (åttamånadersfristen) tillfälligt borde förlängas. I sammanhanget finns också skäl att påpeka att regeringen i sin bedömning, såvitt framgår, inte i tillräcklig utsträckning har beaktat utvecklingen under de senaste månaderna. Exempelvis redogörs för uppgifter från Bolagsverket som sträcker sig enbart fram t.o.m. juli 2020.

Regeringen bör enligt vår uppfattning genomföra en gedigen översyn innan tillkännagivandet kan anses slutbehandlat. I översynen bör ingå en noggrann genomgång av för- och nackdelar med att tillfälligt förlänga den s.k. åttamånadersfristen.

2. (S, V, MP)

Emma Hult (MP), Johan Löfstrand (S), Elin Lundgren (S), Momodou Malcolm Jallow (V), Sanne Lennström (S), Joakim Järrebring (S) och Ola Möller (S) anför:

Vi instämmer i utskottets uttalanden och synpunkter när det gäller de tillkännagivanden som redovisas som inte slutbehandlade.

När det gäller de tillkännagivanden som i skrivelsen redovisas som slutbehandlade instämmer vi – till skillnad från utskottets majoritet – i regeringens bedömning på alla punkter. Det innebär att vi även anser att regeringens åtgärder när det gäller tillkännagivandena om tillgänglighet för studentbostäder är tillräckliga för att tillkännagivandena ska vara tillgodosedda. Tillkännagivandena gick ut på att möjligheten till ytterligare anpassningar av tillgänglighetskraven och andra lättnader i de krav som gäller för studentbostäder skulle utredas. Regeringen har nu låtit utreda frågan, och därmed har regeringen gjort det som riksdagen efterfrågade. Att resultatet av utredningarna sedan visade att det inte är lämpligt att ändra de krav på tillgänglighet som gäller för studentbostäder är en annan sak, och det kan inte föranleda att tillkännagivandena inte ska anses vara tillgodosedda.

BILAGA 6

Utrikesutskottets yttrande 2020/21:UU6y

Riksdagens skrivelser till regeringen och riksdagsstyrelsen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars att uppmana övriga utskott att senast den 4 maj yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Beslutet gäller för utrikesutskottet även i fråga om riksdagsstyrelsens redogörelse 2020/21:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. Inga följdmotioner har väckts med anledning av skrivelsen eller redogörelsen.

Utrikesutskottet har granskat den redovisade behandlingen av riksdags-skrivelser med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet i de fall det sammansatta utskottet behandlat ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Utrikesutskottet har inget att invända mot de bedömningar som regeringen och riksdagsstyrelsen gör i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser. I yttrandet redovisar utskottet ett antal iakttagelser som genomgången har gett upphov till.

Utskottets överväganden

Regeringens skrivelse

Regeringen ska varje år i en skrivelse till riksdagen redovisa vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen (9 kap. 8 § riksdagsordningen).

Regeringen lämnade den 16 mars 2021 skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. I skrivelsen redovisar regeringen vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari 2020–31 december 2020.

Riksdagsskrivelser inom utrikesutskottet område

I skrivelsen redovisar regeringen 23 riksdagsskrivelser från riksmötena 2018/19, 2019/20 och 2020/21 om beslut med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet. Av riksdagsskrivelserna redovisas 19 som slutbehandlade. De övriga fyra redovisas som ej slutbehandlade.

Översikt över riksdagsskrivelser

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av betänkanden från utrikesutskottet och från det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet där behandlingen avser ärenden som överlämnats från utrikesutskottet.

Rskr.	Betänkande (*tillkännagivande)	Slutbehandlad	Ej slutbehandlad
2018/19:302	2018/19:UU8* Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018	X	
2019/20:104	2019/20:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd		X
2019/20:119	2019/20:UF&U2* Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak	X	
2019/20:147	2019/20:UU6 Sveriges feministiska utrikespolitik	X	
2019/20:159	2019/20:UU13 Riksrevisionens rapport om Sidas humanitära bistånd och långsiktiga utvecklingssamarbete	X	
2019/20:266	2019/20:UU7 Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE)	X	
2019/20:268	2019/20:UU8 Europarådet	X	

2019/20:286	2019/20:UU17 Resultatskrivelse om utvecklingssamarbete och humanitärt bistånd genom multilaterala organisationer	X	
2019/20:324	2019/20:UF6U4 Svenskt deltagande i militär insats för stärkt säkerhet i Mali	X	
2019/20:325	2019/20:UU10 Verksamheten i Europeiska unionen under 2019	X	
2019/20:326	2019/20:UU10* Verksamheten i Europeiska unionen under 2019	X	
2019/20:327	2019/20:UU11 Strategisk exportkontroll 2019 – krigsmateriel och produkter med dubbla användningsområden	X	
2019/20:330	2019/20:UU14 Nordiskt och arktiskt samarbete	X	
2019/20:332	2019/20:UU18* Granskning av utländska direktinvesteringar		X
2020/21:3	2019/20:UF6U5 Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland	X	
2020/21:13	2020/21:UU3 Kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar	X	
2020/21:101	2020/21:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan	X	
2020/21:117	2020/21:UF6U1 Fortsatt svenskt deltagande i Natos utbildnings- och rådgivningsinsats Resolute Support Mission i Afghanistan	X	
2020/21:118	2020/21:UF6U2 Fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak	X	
2020/21:119	2020/21:UF6U3 Svenskt deltagande i Förenta nationernas stabiliseringsinsats i Mali	X	
2020/21:125	2020/21:UU2 Utgiftsområde 7 Internationellt utvecklingssamarbete	X	

2020/21:133	2020/21:UF8U4*	X
	Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	
2020/21:134	2020/21:UF8U4*	X
	Säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025	

Källa: Skrivelse 2020/21:75

Slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Av regeringen avskrivna ärenden

Regeringen har skrivit av ett antal ärenden där riksdagens beslut varit att lägga en skrivelse från regeringen till handlingarna med avslag på motioner om tillkännagivanden till regeringen, och som därför inte kräver någon verkställighetsåtgärd. Det gäller riksdagsskrivelserna 2019/20:147, 2019/20:159, 2019/20:266, 2019/20:268, 2019/20:286, 2019/20:325, 2019/20:327 och 2019/20:330, som därmed anges vara slutbehandlade.

Svenskt deltagande i insatser i Afghanistan, Irak och Mali

I fråga om riksdagsskrivelser som gäller beslut om svenskt deltagande i internationella militära insatser i Afghanistan, Irak och Mali hänvisar regeringen till sitt beslut den 17 december 2020 om regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Försvarsmakten. Det gäller riksdagsskrivelserna 2019/20:324, 2020/21:117, 2020/21:118 och 2020/21:119, som därmed anges vara slutbehandlade.

Operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland

Riksdagsskrivelse 2020/21:3 avser riksdagens beslut om lagar för att möjliggöra ett operativt militärt stöd mellan Sverige och Finland (prop. 2019/20:110, bet. 2019/20:UF8U5).

Den 10 september 2020 utfärdade regeringen de lagar som riksdagen antagit (SFS 2020:782–784). Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

EU:s förordning om utländska direktinvesteringar

Riksdagsskrivelse 2020/21:13 avser riksdagens beslut om en ny lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar (prop. 2019/20:193, bet. 2020/21:UU3).

Den 1 oktober 2020 utfärdade regeringen den antagna lagen (SFS 2020:826) med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om utländska direktinvesteringar. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationell samverkan

Riksdagsskrivelse 2020/21:101 gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2021 inom budgetens utgiftsområde 5 Internationell samverkan (prop. 2020/21:1 utg.omr. 5, bet. 2020/21:UU1).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 17 december 2020 om regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Budget för internationellt bistånd

Riksdagsskrivelse 2020/21:125 gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2021 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2020/21:1 utg.omr. 7, bet. 2020/21:UU2).

Regeringen hänvisar till sitt beslut den 17 december 2020 om regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende anslagen inom utgiftsområdet. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Ej slutbehandlade propositions- och skrivelseärenden inom utrikesutskottets område

Afrikanska utvecklingsbanken

Riksdagsskrivelse 2019/20:104 gäller riksdagens beslut om anslag m.m. för 2020 inom budgetens utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (prop. 2019/20:1 utg.omr. 7, bet. 2019/20:UU2).

I förra årets skrivelse (2019/20:75) redovisades beslutspunkterna 2 c) 3 och 2 c) 4 som ej slutbehandlade. Dessa punkter gäller medverkan i en kapitalhöjning i Afrikanska utvecklingsbanken respektive utställande av statliga garantier till Afrikanska utvecklingsbanken.

I årets skrivelse anges att regeringen den 12 mars 2020 beslutade om en svensk kapitalhöjning i Afrikanska utvecklingsbanken i enlighet med riksdagens beslut. Delpunkten 2 c) 3 anges därmed som slutbehandlad.

När det gäller att ställa ut statliga garantier anges att regeringen den 12 mars 2020 beslutade om statliga garantier men att regeringen avser att ställa ut ytterligare statliga garantier i enlighet med riksdagens beslut. Delpunkten 2 c) 4 är därmed inte slutbehandlad.

Slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område

Utvärdering av Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd

Riksdagsskrivelse 2018/19:302 gäller behandlingen av Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 (skr. 2018/19:104, bet. 2018/19:UU8) där riksdagen i beslutspunkt 2 med bifall till motion 2018/19:3090 (C, L) yrkande 1 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om en oberoende utvärdering av medlemskapet.

Regeringen hänvisar till att den i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 5) beskrivit att den avsåg att tillsätta en oberoende

utredning och återkomma till riksdagen i ärendet. Genom regleringsbrevet till Försvarshögskolan för budgetåret 2020 (regeringsbeslut II:23 2019-12-19) gavs Försvarshögskolan i uppdrag att genomföra en utvärdering av resultatet av Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018. Uppdraget redovisades till regeringen den 15 december 2020. Vidare gav regeringen den 11 juni 2020 Statskontoret i uppdrag att utvärdera kostnaderna för det svenska medlemskapet i säkerhetsrådet 2017–2018. Även detta uppdrag redovisades till regeringen den 15 december 2020. Riksdagsskrivelsen anges därmed vara slutbehandlad.

Återrapportering om militär insats i Irak

Riksdagsskrivelse 2019/20:119 gäller ett beslut om fortsatt svenskt deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak (prop. 2019/20:28, bet. 2019/20:UFöU2) där riksdagen i beslutspunkt 2 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om vad utskottet anför om återrapportering, dvs. att regeringen ska återrapportera när läget så påkallar eller minst en gång per kvartal till utrikesutskottet om insatsens utformning, eventuellt förändrade förutsättningar för insatsen och insatsens bidrag till måluppfyllandet. I den mån regeringens dialog med ledningen för den internationella koalitionen mot Daish rör ovannämnda frågor ska även innehållet i denna dialog återrapporteras.

Regeringen redovisade i proposition 2020/21:21 att den under 2020 återrapporterat återkommande och minst en gång per kvartal till det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet, och avser att fortsätta göra så t.o.m. årsskiftet. Regeringen ansåg därmed att tillkännagivandet var tillgodosett och riksdagsskrivelsen anges följaktligen som slutbehandlad.

En global EU-sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter

Riksdagsskrivelse 2019/20:326 avser riksdagens beslut Verksamheten i Europeiska unionen under 2019, där riksdagen i beslutspunkt 4 med bifall till motionerna 2019/20:2818 (KD) yrkande 5, 2019/20:2830 (M) yrkande 5 och 2019/20:3261 (C) yrkande 3 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om det som utskottet anför om en global EU-sanktionslagstiftning för mänskliga rättigheter, närmare bestämt att Sverige ska samarbeta med andra EU-länder i syfte att få fram en global tematisk EU-lagstiftning om individuella MR-sanktioner.

Regeringen beslutade den 3 december 2020 att Sverige skulle rösta för antagandet av ett rådsbeslut om restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna. Rådsbeslutet antogs den 7 december 2020. Riksdagsskrivelsen anges därmed som slutbehandlad.

*Ej slutbehandlade tillkännagivanden inom utrikesutskottets område***Granskning av utländska direktinvesteringar**

Riksdagsskrivelse 2019/20:332 gäller riksdagens beslut Granskning av utländska direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18), i vilket riksdagen gjorde ett tillkännagivande till regeringen om att den snarast ska genomföra åtgärder för att möjliggöra granskning av utländska investeringar inom skyddsvärda områden, däribland återkomma till riksdagen med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen vad gäller överlåtelser av säkerhetskänslig verksamhet samt snarast utse den myndighet som ska vara kontaktpunkt enligt EU-förordningen (2019/452) om utländska direktinvesteringar.

Regeringen anger att tillkännagivandet delvis är tillgodosett genom dels proposition 2020/21:13 med förslag till ändringar i säkerhetsskyddslagen som efter riksdagens beslut trädde i kraft den 1 januari 2021, dels genom antagandet av förordningen (SFS 2020:827) i vilken Inspektionen för strategiska produkter pekas ut som kontaktpunkt enligt EU:s förordning om utländska direktinvesteringar.

Vidare tillsatte regeringen den 22 augusti 2019 en utredning med syfte att lämna förslag på hur ett svenskt system för granskning av utländska direktinvesteringar inom skyddsvärda områden kan utformas (Ju 2019:06). Uppdraget ska redovisas senast den 2 november 2021. Riksdagsskrivelsen är därför inte slutbehandlad.

Natooption

De två riksdagsskrivelserna 2020/21:133 till Utrikesdepartementet och 2020/21:134 till Försvarsdepartementet gäller riksdagens beslut om en säkerhetspolitisk inriktning – Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30, bet. 2020/21:UFöU4), där riksdagen i beslutspunkt 4 med bifall till motionerna 2019/20:3261 (C) yrkande 2, 2020/21:2942 (C) yrkande 2 och 2020/21:3749 (C, L) yrkande 2 gjorde ett tillkännagivande till regeringen om det som utskottet anförut om en Natooption, nämligen att Sverige bör uttala en tydlig Natooption i sin säkerhetspolitiska linje.

Av regeringens skrivelse framgår att frågan bereds inom Regeringskansliet och att riksdagsskrivelserna inte är slutbehandlade.

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Riksdagsstyrelsen ska årligen i en redogörelse redovisa vilka åtgärder styrelsen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till styrelsen (tilläggsbestämmelse 9.17.3 riksdagsordningen).

Riksdagsstyrelsen lämnade den 24 februari 2021 redogörelse 2020/21:RS4 Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till riksdagsstyrelsen. I redogörelsen redovisar riksdagsstyrelsen vilka åtgärder den vidtagit med

anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till styrelsen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen beslut av riksdagsstyrelsen under tiden den 1 januari 2020–31 december 2020.

Redogörelsen innehåller en riksdagsskrivelse med anledning av ett betänkande från utrikesutskottet. Det är skrivelse 2019/20:226 som avser riksdagens beslut enligt betänkande 2019/20:UU12 Interparlamentariska unionen (IPU). I betänkandet behandlades riksdagsstyrelsens redogörelse 2019/20:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019.

Riksdagen beslutade den 29 april 2020 att lägga riksdagsstyrelsens redogörelse 2019/20:RS3 till handlingarna. Med hänvisning till detta anger riksdagsstyrelsen att riksdagsskrivelsen är slutbehandlad.

Utskottets ställningstagande

Utskottet värdesätter regeringens skrivelse och riksdagsstyrelsens redogörelse som ett underlag för uppföljningen av de riksdagsbeslut som fattats på förslag av utskottet. Uppföljningen är av naturliga skäl övergripande och till stor del inriktad på den formella handläggningen. Som sådan ger den en plattform för senare ställningstaganden till urval av fattade beslut för mer detaljerade genomgångar av genomförandet och inte minst utvärderingar av resultaten. Behandlingen av skrivelsen och redogörelsen ger också tillfälle att stämma av regeringens och riksdagsstyrelsens uppfattningar om i vilken mån tillkännagivanden har tillgodosetts och riksdagsskrivelser slutbehandlats. Även en slutsats att utskottet delar de redovisade uppfattningarna är i det sammanhanget en viktig information.

Utskottet uppskattar att det delges de regleringsbrev som regeringen beslutar om för genomförandet av statsbudgeten i de delar som faller inom utskottets beredningsområde, dvs. utgiftsområde 5 Internationell samverkan och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd. Genom regleringsbreven kan utskottet följa hur regeringen fördelar myndighetsansvaret för de olika anslagen och hur villkoren för anslagen fullföljs. Regleringsbreven och ändringar av dem för budgetåren 2020 och 2021 har därmed utgjort ett kompletterande underlag för utskottets yttrande.

Sammanfattningsvis delar utskottet såväl regeringens som riksdagsstyrelsens uppfattning i fråga om slutbehandlade och ej slutbehandlade riksdagsskrivelser. Utskottet önskar emellertid redovisa ett antal iakttagelser som genomgången av skrivelsen och redogörelsen gett upphov till.

Regeringens skrivelse

När det gäller tillkännagivandet om en oberoende utvärdering av det svenska medlemskapet i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 (skr. 2018/19:104, bet. 2018/19:UU8, rskr. 2018/19:302) har utskottet tagit del av Försvarshögskolans rapport Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018.

Rapportförfattaren professor Kjell Engelbrekt redogjorde vid utskottets sammanträde den 14 januari 2021 för sitt arbete med utvärderingen och för de slutsatser som han redovisar i rapporten. I anslutning till detta tog utskottet också del av sammanfattningar av åtta då opublicerade vetenskapliga artiklar som beställts inom ramen för uppdraget (dnr 863-2020/21). Vidare har utskottet noterat Statskontorets rapport 2020:103 Kostnader för Sveriges medlemskap i FN:s säkerhetsråd 2017–2018 – En analys. Utskottet delar uppfattningen att tillkännagivandet är tillgodosett och att riksdagsskrivelsen är slutbehandlad. Vidare noterar utskottet att regeringen hållit riksdagen underrättad om dess arbete med ärendet så som regeringen utfäste sig att göra i budgetpropositionen för 2020. Det har gjorts genom den nu föreliggande skrivelsen och föregående års motsvarighet samt genom att utrikesutskottet i särskild ordning delgavs det antagna regleringsbrevet för 2020 avseende Försvarshögskolan, vilket anmälades i utskottet vid sammanträdet den 16 januari 2020.

När det gäller tillkännagivandet om återrapportering till utrikesutskottet om Sveriges fortsatta deltagande i den militära utbildningsinsatsen i Irak (prop. 2019/20:28, bet. 2019/20:UFöU2, rskr. 2019/20:119) konstaterar utskottet att regeringen och företrädare för Försvarsmakten under 2020 informerade om internationella insatser vid samtida sammanträden i utrikesutskottet och försvarsutskottet den 9 januari och den 10 september. Däremellan lämnades information till det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet den 26 mars, den 16 april och den 9 juli. Under 2021 har information lämnats till utrikesutskottet och försvarsutskottet den 21 januari och den 22 april.

Utskottet delar regeringens bedömning att de återrapporteringar som gjordes under 2020 innebär att tillkännagivandet är tillgodosett och att riksdagsskrivelsen är slutbehandlad. Utskottet uppskattar regeringens beredvillighet att även fortsättningsvis återrapportera om deltagandet i samtliga militära insatser i enlighet med vad det sammansatta utrikes- och försvarsutskottet uttalat vid behandlingarna under hösten 2020 av regeringens förslag om fortsatt svenskt deltagande i tre militära insatser (bet. 2020/21:UFöU1, 2020/21:UFöU2 och 2020/21:UFöU3). Enligt utskottet är det en bättre ordning att återrapporteringen om de militära insatserna görs på grundval av en ömsesidig förståelse för den stora betydelse som denna information har för den parlamentariska förankringen än att riksdagen skulle rikta upprepade tillkännagivanden om det till regeringen.

Utskottet påminner om att det är riksdagen som beslutar om statens budget och att anslagen inte får användas på annat sätt än vad riksdagen har bestämt. I anslutning till detta har konstitutionsutskottet i betänkande 2018/19:KU21 framhållit att riksdagsskrivelser som rör riksdagens budgetbeslut inte per automatik kan avskrivas med regleringsbrevet i december. En bedömning behöver göras i varje enskilt fall. Inte förrän alla delar av budgetbeslutet är genomförda kan riksdagsskrivelsen ses som slutbehandlad. Av regeringens redogörelse bör då också framgå vad som ligger till grund för att riksdagsskrivelsen anses slutbehandlad. Utskottet uppskattar mot bakgrund av

detta den uppdaterade redogörelsen för behandlingen av beslutet om utgiftsområde 7 Internationellt bistånd för budgetåret 2020 i fråga om kapitaltillskott och garantier till Afrikanska utvecklingsbanken.

När det gäller tillkännagivandet om granskning av utländska direktinvesteringar (bet. 2019/20:UU18, rskr. 2019/20:332) får regeringen enligt utskottet anses ha agerat skyndsamt i enlighet med riksdagens beslut. Utskottet noterar att regeringen den 4 juni 2020 beslutade att ge Inspektionen för strategiska produkter (ISP) i uppgift att vara nationell kontaktpunkt enligt EU:s förordning, inför att denna skulle börja tillämpas den 11 oktober 2020. Den nya uppgiften åtföljdes av en anslagsökning för ISP om 2 000 000 kronor med motiveringen att de effekter som utbrottet av det nya coronaviruset har haft på ekonomin har aktualiserat frågor om utländska uppköp av företag som bedriver verksamhet av betydelse för Sveriges säkerhet och att det bl.a. mot den bakgrunden är angeläget att ISP så tidigt som möjligt ges goda förutsättningar att verka som nationell kontaktpunkt (prop. 2019/20:187, bet. 2019/20:FiU62, rskr. 2019/20:361–366). Beslutet om anslagsökningen verkställdes genom en ändring av regleringsbrevet för budgetåret 2020 avseende ISP (regeringsbeslut IV:1 2020-07-02). Utskottet instämmer fullt ut i motiveringen till anslagsökningen för ISP och noterar att ISP gavs uppgiften att vara nationell kontaktpunkt samma dag som utskottet justerade sitt förslag till tillkännagivande och nära två veckor före riksdagen beslutade om det. Denna del av tillkännagivandet var således redan tillgodosedd även om lagen och förordningen om kompletterande bestämmelser till EU:s förordning samt förordningen om ändring av ISP:s instruktion (SFS 2020:826–828) utfärdades först den 1 oktober 2020, dagen efter att riksdagen antagit lagen. Vidare beslutade riksdagen den 25 november 2020 om ändringar i säkerhetsskyddslagen vad gäller kontrollåtgärder vid överlåtelser av säkerhetsskyddskänslig verksamhet (prop. 2020/21:13, bet. 2020/21:JuU10, rskr. 2020/21:79). Utskottet, som bidrog till beredningen av ärendet med ett yttrande genom ett protokollsutdrag till justitieutskottet (prot. 2020/21:11), konstaterar att även denna del av tillkännagivandet därmed är tillgodosedd. Utskottet ser fram emot ytterligare åtgärder från regeringens sida efter att Direktinvesteringsutredningen slutfört sitt arbete.

Utskottet konstaterar att riksdagens beslut om ett tillkännagivande om en global EU-sanktionsordning för mänskliga rättigheter (skr. 2019/20:115, bet. 2019/20:UU10, rskr. 2019/20:325–326) är tillgodosett genom regeringens beslut att rösta för det rådsbeslut som antogs den 7 december 2020 och som inrättar en rättslig ram inom EU för restriktiva åtgärder mot allvarliga kränkningar av och brott mot de mänskliga rättigheterna. Därmed instämmer utskottet i uppfattningen att de aktuella riksdagsskrivelserna är slutbehandlade.

När det avslutningsvis gäller tillkännagivandet om en Natooption (prop. 2020/21:30 avsnitt 5, bet. 2020/21:UFöU4, rskr. 2020/21:133–134) noterar utskottet att detta enligt skrivelsen bereds inom Regeringskansliet och att de båda riksdagsskrivelserna om tillkännagivandet således inte är slutbehandlade.

Med tanke på att skrivelsens redovisningsperiod sträcker sig fram till utgången av 2020 vill utskottet markera att dess uppfattning är att riksdagsskrivelserna inte heller är slutbehandlade vid tiden för justeringen av detta yttrande. I övrigt hänvisar utskottet till riksdagens beslut den 21 april 2021 om ett tillkännagivande till regeringen om förtydligande av Sveriges säkerhetspolitiska linje (skr. 2020/21:56, bet. 2020/21:UFöU5, rskr. 2020/21:252–253).

Riksdagsstyrelsens redogörelse

Utskottets genomgång av riksdagsstyrelsens redogörelse har gett upphov till två iakttagelser.

Den första gäller den riksdagsskrivelse om ett beslut inom utskottets område som överlämnats till riksdagsstyrelsen, dvs. skrivelse 2019/20:226 om betänkande 2019/20:UU12 Interparlamentariska unionen (IPU). Detta är sedan 2012 ett årligt återkommande ärende som väcks genom att riksdagsstyrelsen överlämnar den svenska IPU-delegationens verksamhetsredogörelse som en redogörelse till riksdagen. IPU-delegationen är inte ett riksdagsorgan i riksdagsordningens mening och har därför, till skillnad från riksdagsstyrelsen, inte möjlighet att väcka riksdagsärenden. Ordningen, som har sanktionerats i förarbeten till riksdagsordningen, har motiverats av en önskan att synliggöra delegationens verksamhet och att i högre grad integrera det internationella engagemanget med riksdagens övriga verksamhet (redog. 2011/12:RS5). Riksdagsstyrelsens IPU-redogörelse behandlas av utrikesutskottet i ett betänkande och läggs efter ärendedebatt i kammaren genom riksdagens beslut till handlingarna. Beslutet meddelas riksdagsstyrelsen genom en riksdagsskrivelse med vilken utskottets betänkande överlämnas.

Liksom föregående år är utskottet benäget att dela riksdagsstyrelsens bedömning att riksdagsskrivelsen med anledning av riksdagens beslut att lägga IPU-redogörelsen till handlingarna kan anses vara slutbehandlad. För framtiden vill emellertid utskottet uppmärksamma det något otydliga i att göra denna bedömning med hänvisning till riksdagens beslut att lägga riksdagsstyrelsens behandlade redogörelse till handlingarna. Det betyder att det beslut som riksdagsskrivelsen avser, och som alltså föregår den, också är det beslut med vilket riksdagsskrivelsen anses vara slutbehandlad. Utskottet erinrar om att riksdagsordningen inte förutser att beslut med anledning av en redogörelse nödvändigtvis ska meddelas genom en riksdagsskrivelse såvida inte beslutet kräver verkställighet (11 kap. 21 § riksdagsordningen). Utskottet ifrågasätter emellertid inte att det skickas en skrivelse till riksdagsstyrelsen med anledning av beslutet om IPU-redogörelsen. Däremot ser utskottet framför sig att styrelsen skulle kunna överväga att vidta någon form av åtgärd med anledning av skrivelsen. En sådan åtgärd skulle t.ex. kunna vara att styrelsen överlämnar det betänkande som skrivelsen avser till den svenska IPU-delegationen. På så sätt skulle IPU-delegationen, vilken tillhandahåller underlaget för riksdagsstyrelsens IPU-redogörelse till riksdagen, få utskottets betänkande till sina

handlingar för beaktande. En sådan formell återkoppling skulle enligt utskottet kunna främja den integrering av delegationens arbete och riksdagens övriga verksamhet som är ett motiv bakom riksdagens årliga behandling av IPU-redogörelsen.

Den andra iakttagelsen som utskottet gjort gäller uppgiften att verkställa riksdagens budgetbeslut. I utgiftsområde 7 Internationellt bistånd, som behandlas av utrikesutskottet, ingår anslaget 1:5 Riksrevisionen: Internationellt utvecklingssamarbete. Riksdagens beslut om anslaget baseras på ett förslag från Riksrevisionen som är inkluderat i regeringens budgetproposition.

Bestämmelsen om riksdagens skrivelser anger att riksdagsbeslut som kräver verkställighet ska meddelas det organ som ska verkställa beslutet samt att riksdagens beslut med anledning av en proposition eller en framställning alltid ska meddelas regeringen respektive det organ som har lämnat framställningen (11 kap. 21 § riksdagsordningen). Det är således i sin ordning att en riksdagsskrivelse om det budgetbeslut som gäller utgiftsområde 7 lämnas till regeringen och, med anledning av anslaget 1:5, till Riksrevisionen. Beslutet för budgetåret 2021 har meddelats genom riksdagsskrivelse 2020/21:125 respektive 2020/21:126.

Utskottet har följt upp besluten om utgiftsområde 7 för budgetåren 2020 och 2021 genom regeringens beslutade regleringsbrev till myndigheter under regeringen när det gäller anslagen 1:1–1:4 och 1:6. Anslaget 1:5 till Riksrevisionen, som är en av riksdagens myndigheter, omfattas i stället av det anslagsdirektiv för Riksrevisionen som riksdagsstyrelsen ska anta enligt 2 § första stycket 3 lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen (dnr 645-2020/21 anslagsdirektiv för budgetåret 2021).

Anslagsdirektivet för Riksrevisionen omnämns i riksdagsstyrelsens redogörelse. Det omnämns emellertid enbart i redovisningen för behandlingen av den riksdagsskrivelse som överlämnas till riksdagsstyrelsen med anledning av riksdagens beslut om konstitutionsutskottets betänkande om utgiftsområde 1 Rikets styrelse, inom vilket anslaget för Riksrevisionens förvaltningsutgifter behandlas.

Utskottet noterar att riksdagsstyrelsen genom anslagsdirektivet för Riksrevisionen står för ett led i verkställigheten även av riksdagens beslut om anslag 1:5 inom utgiftsområde 7. Det skulle enligt utskottet kunna bidra till tydlighet i styr- och ansvarskedjan om även riksdagsstyrelsen framöver skulle meddelas riksdagens beslut om utgiftsområde 7 genom en skrivelse, som således kommer att redovisas för riksdagen i riksdagsstyrelsens redogörelse för behandlingen av riksdagsskrivelser.

Stockholm den 22 april 2021

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Hans Wallmark (M), Olle Thorell (S), Hans Rothenberg (M), Jamal El-Haj (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Margareta Cederfelt (M), Björn Söder (SD), Lars Adaktusson (KD), Annika Strandhäll (S), Fredrik Malm (L), Mats Nordberg (SD), Camilla Hansén (MP), Magnus Ek (C), Diana Laitinen Carlsson (S) och Sara Gille (SD).

BILAGA 7

Försvarsutskottets yttrande 2020/21:FöU7y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Varje år lämnar regeringen en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagens olika beslut. Skrivelsen har lämnats till riksdagen och motionstiden gick ut den 31 mars. Inga följdmotioner har inkommit. Konstitutionsutskottet har gett övriga utskott tillfälle att senast den 4 maj 2020 yttra sig över skrivelse 2020/21:75 i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att punkten om mål för det civila försvaret är slutbehandlad. Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömningar av vilka skrivelser som anses vara slutbehandlade. När det gäller de ärenden som regeringen inte bedömt som slutbehandlade tar utskottet upp beredningsläget för ett ärende från 2015/16 som rör miljöprövning av övnings- och skjutfält.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen ger regeringen en övergripande beskrivning av beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivanden och andra riksdagsbeslut inom försvarsutskottets beredningsområde. Regeringen bereder frågorna inom sex olika departement (Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet, Infrastrukturdepartementet, Finansdepartementet, Miljödepartementet och Socialdepartementet).

Regeringen tar i redogörelsen upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre sådana som inte rapporterats som slutbehandlade. Vissa av riksdagsskrivelserna avser ett eller flera tillkännagivanden eller andra riksdagsbeslut. De ärenden som regeringen redovisar som slutbehandlade avser bl.a. mål för totalförsvaret, mål för det militära försvaret och inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation, riksdagens beslut om att anvisa anslag för 2021, bemyndigande att för 2020 upplåta eller överlåta JAS 39 C/D och ett bemyndigande i fråga om artillerisystemet Archer. Genom en komplettering har Regeringskansliet redovisat att målet för det civila försvaret borde ha ingått i skrivelse 75. Av kompletteringen framgår att regeringen bedömer att riksdagens beslut om mål för det civila försvaret är slutbehandlat med hänvisning till att riksdagen godkänt regeringens förslag om mål för det civila försvaret.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar att regeringen ska kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot regeringens hantering av ett ärende om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar inför framtagandet av skrivelse 75 (bet. 2016/17:KU21). I budgetbetänkandet för 2020 (bet. 2020/21:FöU1) och i totalförsvarsbeslutet (bet. 2020/21:FöU4) har utskottet uttalat att det inte haft några invändningar mot regeringens bedömning av de tillkännagivanden som regeringen då hade redovisat som slutbehandlade.

När det gäller riksdagsskrivelse 2015/16:50 och punkt 2 om miljöprovning av övnings- och skjutfält redovisar regeringen att handläggning fortfarande pågår av tre provningsärenden som inkommit under 2013, 2014 och 2015. Eftersom tillkännagivandet riktades till regeringen i november 2015 har utskottet behandlat frågan vid upprepade tillfällen. Utskottet välkomnar att regeringen i augusti 2020 tillsatte utredningen En modern och effektiv miljöprovning (dir. 2020:86) med uppdraget att se över systemet för miljöprovning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprovning. Det är positivt att man

nu ser över möjligheten till förändringar i miljöprövningen som kan ge snabbare och enklare prövningsprocesser för alla verksamheter som provas enligt miljöbalken. Utskottet har vid upprepade tillfällen framhållit att man delar regeringens bedömning att handläggningen bör ske snabbt och effektivt enligt åldersprincipen och utan att rättssäkerheten eftersätts. Med den utgångspunkten har utskottet förutsatt att tillståndsbeslut som inkommit till regeringen under åren 2012–2014 skulle ges hög prioritet. Utskottets förväntan var därför att snabb och effektiv handläggning enligt åldersprincipen skulle ha resulterat i att dessa ärenden skulle ha kunnat avgöras genom slutliga beslut. Utskottet betonar vikten av att ärendena avgörs så snart som möjligt och att principerna om snabbhet och effektivitet är viktiga både för dessa ärenden och motsvarande prövningsärenden framöver.

Regeringskansliet har genom en komplettering redovisat att riksdagsskrivelsen om riksdagens beslutade mål för det civila försvaret (punkt 16, bet. 2020/21:FöU4, rskr 2020/21:135) borde ha ingått som en punkt i redovisningen i skrivelse 75. Målet för det civila försvaret bedömdes vara slutbehandlat med hänvisning till att riksdagen hade godkänt regeringens förslag om mål för det civila försvaret. Eftersom riksdagen inte fått någon redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut anser dock inte utskottet att punkten är slutbehandlad. Utskottet anförde i förslaget till riksdagens beslut om mål för det civila försvaret att många åtgärder skulle krävas för att öka möjligheten att följa upp och uttala sig om måluppfyllelse av målet för det civila försvaret för riksdagen. Eftersom verksamheten för det civila försvaret bedrivs av många olika aktörer på central, regional och lokal nivå, delade utskottet regeringens bedömning att höga krav ställs på välfungerande planering, samordning och uppföljning för att verksamheten ska utföras effektivt. Utskottet utgick från att sektorsspecifika mål och bedömningskriterier eller resultatindikatorer skulle tas fram för dessa syften. Utskottet står fast vid bedömningen att det krävs många åtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. Utskottet vill därför påminna om att regeringen har i uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot innehållet i riksdagens beslut om mål för det civila försvaret.

Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömning av riksdagsskrivelserna som redovisas i regeringens skrivelse 2020/21:75 i de delar som berör försvarsutskottets beredningsområde.

Stockholm den 29 april 2021

På försvarsutskottets vägnar

Pål Jonson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Pål Jonson (M), Niklas Karlsson (S), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Roger Richthoff (SD), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Sven-Olof Sällström (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Alexandra Völker (S), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP) och Alexandra Anstrell (M).

BILAGA 8

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2020/21:SfU6y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att uppmana övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialförsäkringsutskottet redovisar i detta yttrande sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområde.

Utskottet anser att regeringens redovisning i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser har behandlats och delar regeringens bedömningar när det gäller de tillkännagivanden som berör utskottet. I yttrandet finns två avvikande meningar (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 redovisar regeringen behandlingen av 25 riksdagsskrivelser i ärenden som har beretts av socialförsäkringsutskottet. Följande tio riksdagsskrivelser har enligt redogörelsen inte slutbehandlats:

- 2016/17:144 om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen
- 2016/17:318 om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen
- 2017/18:41 om möjlighet att avstå från återkallelse av uppehållstillstånd för arbete vid mindre avvikelser
- 2017/18:124 om stärkt rehabiliteringskedja i sjukförsäkringen
- 2017/18:329 om att skärpa regelverket för efterlevandestöd
- 2018/19:145 om översyn av det försäkringsmedicinska beslutsstödet och Försäkringskassans modell för försäkringsmedicinsk analys
- 2018/19:177 om utvisning på grund av brott
- 2020/21:46 om Riksrevisionens rapport om återvändandeverksamheten
- 2020/21:49 om direktåtkomst för Migrationsverket
- 2020/21:111 om Riksrevisionens rapport om vägen till arbete efter nekad sjukpenning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan precis som i föregående års yttrande 2020/21:SfU1y konstatera att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden, vilket är positivt. När det gäller regeringens behandlingstider för tillkännagivanden kan utskottet konstatera att det finns ett antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid. Utskottet, som är medvetet om detta, vill emellertid understryka att behandlingstiden är beroende av tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som krävs för att kunna slutbehandla tillkännagivandet. Vidare har utskottet förståelse för att den fortsatta pågående pandemin har inneburit en ökad arbetsbörda för regeringen. Utskottet vill dock understryka vikten av att regeringen behandlar riksdagens tillkännagivanden skyndsamt och förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden. Utskottet vill också poängtera att regeringen i skrivelsen så långt det går redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat. Utskottet har i övrigt inget att anföra med anledning av regeringens skrivelse.

Stockholm den 29 april 2021

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Maria Malmer Stenergard

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Maria Malmer Stenergard (M), Rikard Larsson (S), Carina Ohlsson (S), Mattias Karlsson i Luleå (M), Linda Lindberg (SD), Teresa Carvalho (S), Ida Gabrielsson (V), Katarina Brännström (M), Julia Kronlid (SD), Hans Eklind (KD), Björn Petersson (S), Bengt Eliasson (L), Jonas Andersson i Skellefteå (SD), Arin Karapet (M), Jonny Cato (C), Annika Hirvonen (MP) och Hannah Bergstedt (S).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M, KD)

Maria Malmer Stenergard (M), Mattias Karlsson i Luleå (M), Katarina Brännström (M), Hans Eklind (KD) och Arin Karapet (M) anför:

Regeringen redovisar årligen i den s.k. skrivelse 75 vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens beslut. Årets skrivelse behandlar åtgärder under 2020, och redovisar ett antal tillkännagivanden som inte slutbehandlade. Vi har när det gäller ett flertal av dessa ärenden tidigare understrukit vikten av att regeringen snarast vidtar beredningsåtgärder och tillgodoser tillkännagivandena (senast i yttr. 2020/21:SfU1y).

Vi vill nu särskilt lyfta fram två tillkännagivanden. Det ena gäller riksdagens tillkännagivande om felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen (rskr. 2016/17:144). Riksdagen ansåg att regeringen bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar. Det har nu gått mer än fyra år sedan riksdagens beslut. Rimligtvis är det så att handläggningstiden för behandlingen av ett tillkännagivande beror på dess innehåll. När det gäller detta ärende anser vi dock att handläggningen pågått under alltför lång tid. Av skrivelsen framgår att regeringen redan 2016 beslutade att tillkalla en delegation med uppdraget att motverka överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (Fi 2016:07, dir. 2016:60). Delegationen fick bl.a. i uppdrag att genomföra omfattningsstudier om felaktiga utbetalningar och redovisa orsakerna. Uppdraget slutredovisades i december 2019 genom betänkandet Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2019:59). I skrivelsen anges att regeringen i budgetpropositionen för 2021 föreslog ett åtgärds paket för att motverka fusk och missbruk inom välfärdssystemen samt att förekomsten och utvecklingen av felaktiga utbetalningar kommer att behöva uppskattas, analyseras och kontinuerligt följas upp för att som en del uppfylla det övergripande målet om att minska andelen felaktiga utbetalningar. I detta ingår enligt regeringen omfattningen av felaktiga utbetalningar. Regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2022 och därmed slutbehandla punkten. Det kan noteras att riksdagen i samband med sitt tillkännagivande ansåg att regeringen, i enlighet med Riksrevisionens rekommendation i rapporten Felaktiga utbetalningar inom socialförsäkringen (RiR 2016:11), bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar. I Riksrevisionens rapport konstaterades att en omfattningsstudie genomfördes 2010. Studien genomfördes till viss del med en metod som, enligt Riksrevisionen, skapar svårigheter när det gäller att jämföra enskilda skattningar över tid för att dra slutsatser om huruvida de felaktiga utbetalningarna har ökat eller minskat. För att regelbundna mätningar av storleken på de felaktiga utbetalningarna

ska vara till nytta och ge goda möjligheter att mäta effektiviteten i genomförda insatser bör mätningarna kunna jämföras över tid. Även i utredningsbetänkandet SOU 2019:59 drogs liknande slutsatser. Där anges bl.a. att det genom att mäta omfattningen av de felaktiga utbetalningarna relativt frekvent skapas förutsättningar för både regeringen och ansvariga myndigheter att vidta åtgärder. Vidare anges att det är viktigt att skyndsamt åstadkomma åtgärder eftersom de ackumulerade felutbetalningarna snabbt blir stora. Det är beklagligt att regeringen inte tydligare i sin skrivelse anger hur den avser att gå tillväga för att slutbehandla tillkännagivandet när det gäller att uppskatta, analysera och följa upp omfattningen av felaktiga utbetalningar. Vi vill därför påminna regeringen om vikten av att tillgodose riksdagens tillkännagivande till fullo i den fortsatta handläggningen av detta ärende. Regeringen anger nu efter lång tid när den bedömer att tillkännagivandet kommer att vara slutbehandlat. Vi anser dock, som framgår ovan, att regeringen måste vara mer tydlig i sin redovisning av på vilket sätt och när myndighetens regelbundna mätning av storleken på felaktiga utbetalningar kan visa på en avsevärd skillnad från tidigare, och att tillkännagivandet därmed kan anses vara tillgodosett.

Vi vill även särskilt uppmärksamma riksdagens tillkännagivande om ytterligare åtgärder för arbetskraftsinvandringen (rskr. 2016/17:318). Riksdagen ansåg att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att utveckla regelverket och tillämpningen av regelverket för arbetskraftsinvandring. Även detta tillkännagivande har beretts under lång tid. I tillkännagivandet anfördes att handläggningstiderna måste förkortas. Av skrivelsen framgår att regeringen i regleringsbrevet för 2017 har gett Migrationsverket i uppdrag att ta fram en handlingsplan för att korta handläggningstiderna avsevärt samt i regleringsbrevet för 2018 och 2019 angett att handläggningstiderna för ansökningar om uppehållstillstånd på grund av bl.a. arbete ska vara så korta som möjligt. Vidare anføres att det i förordningen med instruktion för Migrationsverket anges att myndigheten ska verka för att handläggningstiderna för arbetstillstånd blir så korta som möjligt utifrån ärendets beskaffenhet. Regeringen konstaterar att förbättringar skett under 2018 och 2019. Regeringen anger också att det i direktiven till utredningen om åtgärder för att attrahera internationell kompetens och motverka utnyttjande av arbetskraftsinvandrare (dir. 2020:8) anges att det genomgående bör beaktas vad som kan göras för att hålla korta handläggningstider samtidigt som kravet på en rättssäker och ändamålsenlig handläggning upprätthålls. Vi är medvetna om, vilket vi framförde i fjolårets yttrande 2020/21:SfU1y, att tillkännagivandet till sin karaktär är sådant att det svårigen kan tillgodoses omgående. Oaktat detta borde regeringen ha gjort större ansträngningar för att nå målet om kortast möjliga handläggningstider. Vi kan konstatera att det i regeringens redovisning inte redovisas några framåtsyftande beredningsåtgärder, vilket är beklagligt. Regeringen anger i detta ärende inte när de bedömer att tillkännagivandet kan vara slutbehandlat. Vi vill därför framhålla, som konstitutionsutskottet påpekat (bet. 2015/16:KU21 s. 30), att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är

slutbehandlade efter flera år utan att det redovisas en bedömning av när de kan bli slutbehandlade.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (SD)

Linda Lindberg (SD), Julia Kronlid (SD) och Jonas Andersson i Skellefteå (SD) anför:

Regeringen har i skrivelse 2020/21:75 redovisat hur den hanterat riksdagens tillkännagivanden. Av skrivelsen framgår att ett flertal tillkännagivanden har lämnats utan åtgärd från regeringens sida under flera år, vilket visar att regeringen har gått utöver vad som kan anses vara en rimlig handläggning. På det socialförsäkringspolitiska området vill vi på samma sätt som i tidigare yttrande (2020/21: SfU1y) framföra att handläggningstiden är orimligt lång i ärendet som rör riksdagsskrivelse 2016/17:144 om felaktiga utbetalningar. Regeringen beslutade den 30 juni 2016 att tillkalla en delegation med uppdrag att motverka överutnyttjande av och felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen (Fi 2016:07, dir. 2016:60). Uppdraget slutredovisades den 12 december 2019 genom betänkandet Samlade åtgärder för korrekta utbetalningar från välfärdssystemen (SOU 2019:59). Regeringen har utifrån uppdragets slutsatser till viss del agerat genom att från 2021 ge medel till Försäkringskassan för att intensifiera arbetet med att förhindra felaktiga utbetalningar. Dock har riksdagens tillkännagivande om att regeringen bör se till att Försäkringskassan regelbundet mäter storleken på felaktiga utbetalningar inte slutbehandlats. Tillkännagivandet är av stor vikt eftersom de felaktiga utbetalningarna uppgår till stora belopp varje år. Det har nu gått mer än fyra år sedan riksdagens beslut och vi kan konstatera att regeringen i detta ärende har tagit allt för lång tid på sig att utreda frågan och slutbehandla tillkännagivandet. Av regeringens skrivelse framgår att regeringen avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen för 2022 och därmed slutbehandla tillkännagivandet. Trots att regeringen nu anger en bedömning av när tillkännagivandet kan vara slutbehandlat anser vi att det har gått oacceptabelt lång tid.

Vidare vill vi särskilt uppmärksamma riksdagens tillkännagivande om att underlätta återgången i arbete för den som har nekats sjukpenning (rskr. 2020/21:11). Riksdagen angav i tillkännagivandet att regeringen snarast bör ta ett helhetsbegrepp för att underlätta återgång i arbete för den som nekats sjukpenning (bet. 2020/21:SfU10 s. 11 f.). Socialförsäkringsutskottet angav att samarbetet och informationsutbytet mellan Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste effektiviseras ytterligare och att omställningsmöten måste ske tidigt i processen. Effektiva åtgärder för att underlätta återgången i arbete måste tas fram och implementeras. Vidare angav utskottet att det är viktigt att det sker ett informationsutbyte mellan Försäkringskassan och arbetsgivaren i god tid före dag 180 inför ett beslut om nekad sjukpenning. Regeringen anger i skrivelsen att den avser att återkomma till riksdagen i budgetpropositionen

för 2022. Vi vill peka på att tillkännagivandet inte minst handlar om förbättrad styrning av berörda myndigheter från regeringens sida. Tillkännagivandet bör således inte begränsas till en budgetfråga och därmed skjutas upp för behandling till hösten. Vi anser att de åtgärder som vidtagits hittills inte är tillräckliga. Regeringen bör därför nu vidta även andra åtgärder för att uppfylla tillkännagivandets intentioner, vilket också vore betydligt effektivare.

BILAGA 9

Socialutskottets yttrande 2020/21:SoU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att ge övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen.

Socialutskottet ser positivt på att regeringen redovisar en tidsplan för flertalet av de ärenden som ännu inte är slutbehandlade. Utskottet betonar vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna. När det gäller de ärenden som regeringen anser är slutbehandlade delar inte utskottet regeringens bedömning att tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291) ska anses slutbehandlat. Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de övriga ärenden som anses slutbehandlade.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, M, V, L, MP).

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtog under 2020 med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen tar upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret och äldre riksdagsskrivelser som inte tidigare har rapporterats som slutbehandlade av regeringen. Det har inte väckts några motioner med anledning av skrivelsen.

Totalt redovisar regeringen 53 riksdagsskrivelser med beslut som riktas till regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden. Av dessa redovisas 25 som slutbehandlade, 28 skrivelser redovisas som ännu inte slutbehandlade: 4 från riksmötet 2016/17, 10 från riksmötet 2017/18, 5 från riksmötet 2018/19, 5 från riksmötet 2019/20 och 4 från riksmötet 2020/21.

Utskottets ställningstagande

Utskottet uttryckte för ett år sedan i sitt yttrande till konstitutionsutskottet att regeringen i budgetpropositionen för 2021 borde redovisa en tidsplan för planerade åtgärder i fråga om ett antal tillkännagivanden (yttr. 2019/20:SoU5y) som riktats mot regeringen med anledning av socialutskottets betänkanden och som ännu inte hade slutbehandlats. Utskottet påminde också i sitt tidigare yttrande om att utgångspunkten är att regeringen tillgodoser ett tillkännagivande samt att det är angeläget att regeringen undviker onödig tidsåtgång i sin behandling av riksdagens skrivelser. Utskottet vidhåller denna uppfattning.

Utskottet ser positivt på att regeringen i skrivelsen om åtgärder under 2020 har angett en tidsplan för beredningen av flertalet av de tillkännagivanden som riktats mot regeringen. Det har enligt utskottet genomförts förbättringar i regeringens redovisning jämfört med förra årets skrivelse.

Det kvarstår dock enligt utskottet viss otydlighet när det gäller tidsplanen för regeringens behandling av vissa tillkännagivanden. Utskottet vill betona vikten av att riksdagen får information om hur regeringen planerar att tillgodose riksdagens tillkännagivanden och hur tidsplanen ser ut för de planerade åtgärderna.

Tillkännagivande om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser

I skrivelsen redogör regeringen för behandlingen av tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291, bet. 2019/20:SoU24). Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den skyndsamt ska bereda ett lagförslag som innebär en tidsbegränsad möjlighet för en vistelsekommun att neka hemtjänst för personer med en annan boställningskommun och återkomma till riksdagen. Regeringen hänvisar i skrivelsen till att den i budgetpropositionen för 2021 meddelade att den inte avsåg att gå riksdagen till mötes i denna fråga. Regeringen anser att punkten därmed är slutbehandlad.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser ska bedömas som slutbehandlat. Utskottet noterar att regeringen har angett tidsbrist som det huvudsakliga skälet till att det inte var möjligt att hinna utreda och genomföra den tillfälliga lagändring som riksdagen efterfrågade.

Utskottet konstaterar att det har gått ett år sedan riksdagen riktade tillkännagivandet mot regeringen. Covid-19-pandemin pågår fortfarande och smittspridningen är hög i stora delar av landet. Den extraordinära situation och dess följeffekter på vård och omsorg som utskottet anförde som motivering till tillkännagivandet råder fortfarande.

Utskottet anser att regeringen borde ha fortsatt att bereda tillkännagivandet, även när den ansåg att det inte var möjligt att hinna tillgodose tillkännagivandet före sommaren 2020. Vid en sådan behandling hade regeringen kunnat arbeta för att förbereda en tillfällig lagändring till sommaren 2021, vilket hade varit till hjälp för många kommuner i dagsläget.

I övrigt har utskottet inget att invända mot regeringens redovisning av ärenden som anses slutbehandlade.

Stockholm den 4 maj 2021

På socialutskottets vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Acko Ankarberg Johansson (KD), Kristina Nilsson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Johan Hultberg (M), Per Ramhorn (SD), Mikael Dahlqvist (S), Sofia Nilsson (C), Karin Rågsjö (V), Ulrika Heindorff (M), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Christina Östberg (SD), Nicklas Attefjord (MP), Pia Steensland (KD) och Barbro Westerholm (L).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (S, V, L, MP)

Kristina Nilsson (S), Ann-Christin Ahlberg (S), Mikael Dahlqvist (S), Karin Rågsjö (V), Yasmine Bladelius (S), Dag Larsson (S), Nicklas Attefjord (MP) och Barbro Westerholm (L) anför:

När det gäller tillkännagivandet om vistelsekommuners ansvar för socialtjänstinsatser (rskr. 2019/20:291) ställer vi oss bakom vad regeringen anför i skrivelsen. Vi delar således regeringens bedömning att tillkännagivandet ska anses slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Johan Hultberg (M) och Ulrika Heindorff (M) anför:

Vi delar inte regeringens och utskottets bedömning att tillkännagivandet om en ny cancerstrategi (rskr. 2018/19:111) är tillgodosett. Det borde därför inte redovisas som slutbehandlat. I övrigt har vi inget att invända mot utskottets ställningstagande.

BILAGA 10

Kulturutskottets yttrande 2020/21:KrU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har anmodat övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

I detta yttrande redovisar kulturutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets ämnesområde.

I yttrandet finns två avvikande meningar (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Totalt redovisar regeringen 17 riksdagsskrivelser med beslut som riktats mot regeringen med anledning av kulturutskottets betänkanden, varav 7 anges vara slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottets genomgång av regeringens redogörelse för skrivelser inom utskottets ämnesområde ger anledning till följande kommentarer från utskottets sida.

Utskottet har vid flera tillfällen betonat vikten av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med tillkännagivanden skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut (se bl.a. yttr. 2017/18:KrU2y, yttr. 2018/19:KrU2y och yttr. 2020/21:KrU1y). Ansträngningar bör göras för att undvika onödigt tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Om åtgärderna drar ut på tiden är det angeläget att regeringen är utförlig i sin redogörelse för orsakerna till fördröjningen. Det är önskvärt att regeringen så långt som möjligt försöker ange när den kan tänkas avsluta ett ärende som är under behandling. Stor tidsåtgång kan skapa en osäkerhet som kan leda till att ämnet för ett tillkännagivande kommer upp på nytt i olika sammanhang.

Utskottet noterar att det finns flera tillkännagivanden inom utskottets ämnesområde som ännu inte är tillgodosedda. Av dessa vill utskottet lyfta fram tre tillkännagivanden som gäller filmpolitiken. Tillkännagivandena, som beslutades våren 2016, gäller utredning om filmpolitikens framtid, former för samverkan och inflytande samt finansieringen av filmpolitiken (bet. 2015/16:KrU11, rskr. 2015/16:289). Det är frågor som på ett avgörande sätt kan påverka förutsättningarna för svensk film. Trots det har regeringen inte vidtagit de åtgärder som förutsätts i tillkännagivandena. Detta är särskilt anmärkningsvärt eftersom utskottet även tidigare har lyft fram tillkännagivanden om filmpolitiken och pekat på betydelsen av att regeringen vidtar åtgärder (se bl.a. yttr. 2017/18:KrU2y och yttr. 2018/19:KrU2y). I fråga om former för samverkan och inflytande beslutade riksdagen vidare om ett nytt tillkännagivande hösten 2017 (bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91). Enligt utskottet är detta inte tillfredsställande utan förutsätter att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut om dessa tre tillkännagivanden.

Stockholm den 29 april 2021

På kulturutskottets vägnar

Christer Nylander

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christer Nylander (L), Vasiliki Tsouplaki (V), Viktor Wärnick (M), Lawen Redar (S), Hans Hoff (S), Annicka Engblom (M), Aron Emilsson (SD), Lars Mejern Larsson (S), Per Lodenius (C), Ann-Britt Åsebol (M), Angelika Bengtsson (SD), Anna Wallentheim (S), Roland Utbult (KD), Åsa Karlsson (S), Jonas Andersson i Lingham (SD), John Weinerhall (M) och Annika Hirvonen (MP).

Avvikande meningar

1. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M, KD)

Viktor Wärnick (M), Annicka Engblom (M), Ann-Britt Åsebol (M), Roland Utbult (KD) och John Weinerhall (M) anför:

Vi står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena på filmområdet inte är tillfredsställande. Utöver det vill vi lyfta fram ytterligare fem tillkännagivanden. När det gäller fyra av dem anser vi att regeringens hantering varit alltför saktfärdig. Det gäller tillkännagivandena om LAN-spel (bet. 2014/15:KrU4, rskr. 2014/15:143), om att utveckla Skapande skola (bet. 2017/18:KrU6, rskr. 2017/18:214), om att offentliga bidrag inte ska ges till organisationer som accepterar hedersrelaterad brottslighet (bet. 2017/18:KrU3, rskr. 2017/18:242) samt om att tillsätta en utredning som ser över möjligheterna till en ordning för förhandsprövning av nya tjänster där regeringen inte utgör sista instans (bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20). Vi förutsätter att regeringen snarast omhändertar tillkännagivandena och skyndsamt vidtar åtgärder för att verkställa riksdagens beslut.

I fråga om tillkännagivandet om lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet (transporthistoriska museer) har regeringen angett att skrivelsen är slutbehandlad (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Regeringen har anfört att en lagreglering inte bedöms vara en lämplig lösning för att uppnå skydd för det rörliga kulturarvet. Mot bakgrund av det samt av att andra åtgärder till skydd för det rörliga kulturarvet har vidtagits avser regeringen för närvarande inte att vidta ytterligare åtgärder för att ta fram lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet. Regeringen tillgodoser således inte tillkännagivandet utan anser att det är slutbehandlat. Vi delar inte den bedömningen. De åtgärder som regeringen pekar på, nämligen att Riksantikvarieämbetet dels fått i uppdrag att under 2020 och 2021 i samverkan med bl.a. Statens maritima och transporthistoriska museer samt civila samhällets organisationer verka för ökad kunskap och kunskapsspridning om historiska transportmedel, dels fått möjlighet att under 2020 lämna bidrag för insatser som syftar till att stärka bevarandet av historiska transportmedel, är inte tillräckliga. Det krävs att ytterligare insatser görs fortlöpande för att skydda det rörliga kulturarvet och därmed för att tillkännagivandet ska anses tillgodosett.

2. Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (SD)

Aron Emilsson (SD), Angelika Bengtsson (SD) och Jonas Andersson i Lingham (SD) anför:

Vi står bakom ställningstagandet att regeringens hantering av tillkännagivandena på filmområdet inte är tillfredsställande. Vi vill utöver det lyfta fram fem tillkännagivanden där vi anser att regeringens hantering inte är tillfredsställande. Det gäller tillkännagivandena om bejakande av varje museums särart utifrån dess samlingar och museernas uppgift att tillgängliggöra dessa och om en utredning av förutsättningarna för statliga museer att kunna donera föremål genom gåvor även utanför det allmänna museiväsendet (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281 och bet. 2017/18:KrU1, rskr. 2017/18:91), om att offentliga bidrag inte ska ges till organisationer som accepterar hedersrelaterad brottslighet (bet. 2017/18:KrU3, rskr. 2017/18:242) samt om att tillsätta en utredning som ser över möjligheterna till en ordning för förhandsprövning av nya tjänster där regeringen inte utgör sista instans (bet. 2019/20:KrU2, rskr. 2019/20:20). Vi anser att regeringens hantering av dessa tillkännagivanden är alltför långsam och inte tillfredsställande. Regeringen bör snarast omhänderta dessa tillkännagivanden.

Det gäller vidare tillkännagivandet om lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet (transporthistoriska museer). Regeringen har i fråga om det tillkännagivandet angett att skrivelsen är slutbehandlad (bet. 2016/17:KrU9, rskr. 2016/17:281). Regeringen har anfört att en lagreglering inte bedöms vara en lämplig lösning för att uppnå skydd för det rörliga kulturarvet. Mot bakgrund av det samt av att andra åtgärder till skydd för det rörliga kulturarvet har vidtagits avser regeringen inte att för närvarande vidta ytterligare åtgärder för att ta fram lagstiftning till skydd för det rörliga kulturarvet. Regeringen tillgodoser således inte tillkännagivandet utan anser att det är slutbehandlat. Vi delar inte den bedömningen. Det behövs enligt vår bedömning ytterligare och permanenta åtgärder för att skydda det rörliga kulturarvet.

BILAGA 11

Utbildningsutskottets yttrande 2020/21:UbU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att anmoda övriga utskott att senast den 4 maj 2021 yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 jämte eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet har granskat regeringens redogörelse för de riksdagsskrivelser som avser utbildningsutskottets beredningsområde.

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömningar av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen. När det däremot gäller de tillkännagivanden som i skrivelsen redovisas som inte slutbehandlade anser utskottet att det är problematiskt att regeringen dröjer med att verkställa viktiga tillkännagivanden från utskottet.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, MP) och fem särskilda yttranden (M, SD, C, KD, L).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Regeringen redovisar årligen i en skrivelse till riksdagen vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av riksdagens beslut. Redogörelsen är knuten till de riksdagsskrivelser i vilka riksdagen meddelar regeringen sina beslut. Regeringens skrivelse har alltid nummer 75.

Regeringens skrivelse omfattar huvudsakligen alla riksdagsskrivelser till regeringen under perioden den 1 januari–31 december 2020. Redovisningen omfattar dessutom de riksdagsskrivelser från tidigare riksmöten som inte tidigare har redovisats som slutbehandlade.

Inom utbildningsutskottets beredningsområde redovisas sammanlagt 30 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Riksdagsskrivelserna innehåller 27 tillkännagivanden. Regeringen redovisar att 6 tillkännagivanden har slutbehandlats sedan förra årets skrivelse och att resterande 21 tillkännagivanden inte är slutbehandlade, varav 3 är nya tillkännagivanden som inte tidigare har redovisats i skrivelse 75.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Regeringen redovisar att följande tillkännagivanden har slutbehandlats sedan förra årets skrivelse:

- Plan för att legitimera fler yrkesgrupper (rskr. 2013/14:27)
- Utvärdering av fjärrundervisning (rskr. 2014/15:141)
- Utökade möjligheter till undervisning och fjärrundervisning på entreprenad (rskr. 2014/15:141)
- Eftergymnasial utbildning för särskoleelever (rskr. 2016/17:249)
- Utredning om utvärdering av forskning och innovation (rskr. 2017/18:273)
- Utvärdering och uppföljning av strategin för svensk rymdverksamhet (rskr. 2018/19:45).

Inte slutbehandlade tillkännagivanden

Regeringen redovisar följande tillkännagivanden som inte slutbehandlade:

- Kvalitetssäkring av högre utbildning: Utvärdering av det nya kvalitetssäkringssystemet (rskr. 2015/16:155)
- Kvalitetssäkring av högre utbildning: Jämförelser av utbildningars kvalitet (rskr. 2015/16:155)
- Breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (rskr. 2015/16:169)
- Skolavslutningar och andra traditionella högtider (rskr. 2015/16:228)
- Nationellt digitalt lärarlyft (rskr. 2015/16:228)
- Digitaliserade nationella prov med extern rättning – tillkännagivande från riksmötet 2015/16 (rskr. 2015/16:228)

- Digitala och centralt rättade nationella prov – tillkännagivande från riksmötet 2016/17 (rskr. 2016/17:250)
- Utbildningarnas arbetslivsanknytning (rskr. 2016/17:208)
- Könsuppdelad undervisning (rskr. 2016/17:250)
- Studie- och yrkesvägledning (rskr. 2016/17:251)
- Trygghet och studiero i skolan (rskr. 2017/18:221)
- Kunskapsunderlag och konsekvensanalys i fråga om användandet av kvalificerade lärare med utländsk utbildning (rskr. 2017/18:221)
- Brister i tillämpningen av skollagens bestämmelser om de stödsatser som behövs för att elever ska nå kunskapskraven (rskr. 2017/18:333)
- Likställa villkoren för offentliga och privata forskningsutförare (rskr. 2018/19:44)
- Tioårig grundskola (rskr. 2018/19:104)
- Tvåårig yrkesskola på gymnasial nivå (rskr. 2018/19:171)
- Skriftligt ordningsomdöme i terminsbetygen på högstadiet och gymnasiet (rskr. 2018/19:194)
- Möjligheter att kombinera gymnasieutbildning med elitsatsning i idrott (rskr. 2018/19:269)
- Jämförelser av utbildningars kvalitet vid olika lärosäten (rskr. 2019/20:349) – nytt tillkännagivande som inte tidigare har redovisats i skrivelse 75
- Riksrevisionens rekommendation till regeringen om undantag från skolplikten (rskr. 2020/21:162) – nytt tillkännagivande som inte tidigare har redovisats i skrivelse 75
- Nationellt frånvaroregister (rskr. 2020/21:162) – nytt tillkännagivande som inte tidigare har redovisats i skrivelse 75.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har granskat regeringens redogörelse för de riksdagsskrivelser som avser utbildningsutskottets beredningsområde.

Utskottet ställer sig bakom regeringens bedömningar av de tillkännagivanden som redovisas som slutbehandlade i skrivelsen. När det däremot gäller de tillkännagivanden som i skrivelsen redovisas som inte slutbehandlade vill utskottet framföra följande.

Utskottet anser att det är problematiskt att regeringen dröjer med att verkställa viktiga tillkännagivanden från utskottet. Utskottet vill uppmärksamma att 21 tillkännagivanden inte är slutbehandlade varav 10 tillkännagivanden är från riksmötena 2015/16 och 2016/17. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden för ett tillkännagivande beror på tillkännagivandets innehåll, men det är bekymmersamt att det går mycket lång tid utan att regeringen vidtar åtgärder. Enligt utskottet finns det skäl att rikta kritik mot regeringen för den långsamma hanteringen av flera tillkännagivanden.

Utskottet vill därför understryka betydelsen av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. I detta sammanhang påminner utskottet också om konstitutionsutskottets uttalanden som sammanfattas i betänkande 2018/19:KU21 s. 34. Där framgår bl.a. att det borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år, även om det inte är omöjligt att tillkännagivanden har fått en mer krävande karaktär än tidigare.

Utskottet förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att skyndsamt hantera utskottets 21 tillkännagivanden som ännu inte är slutbehandlade.

Stockholm den 4 maj 2021

På utbildningsutskottets vägnar

Gunilla Svantorp

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (L), Kristina Axén Olin (M), Pia Nilsson (S), Lars Püss (M), Patrick Reslow (SD), Caroline Helmersson Olsson (S), Fredrik Christensson (C), Daniel Riazat (V), Marie-Louise Hänel Sandström (M), Robert Stenkvis (SD), Linus Sköld (S), Christian Carlsson (KD), Tomas Kronståhl (S), Michael Rubbestad (SD), Annika Hirvonen (MP) och Maria Nilsson (L).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (S, V, MP)

Gunilla Svantorp (S), Pia Nilsson (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Daniel Riazat (V), Linus Sköld (S), Tomas Kronståhl (S) och Annika Hirvonen (MP) anför:

Att riksdagens skrivelser respekteras och behandlas med skyndsamhet är en viktig fråga, liksom att ansträngningar görs för att tillkännagivanden ska kunna höras utan onödig tidsåtgång. Utifrån skrivelse 2020/21:75 kan vi konstatera att regeringen vidtagit åtgärder och att beredning pågår i de fall då tillkännagivanden ännu inte har slutbehandlats. Därför är det vår mening att det inte heller finns anledning att rikta kritik mot regeringens handläggning av frågorna.

Särskilda yttranden

1. Särskilt yttrande (M)

Kristina Axén Olin (M), Lars Püss (M) och Marie-Louise Hänel Sandström (M) anför:

I skrivelsen finns information om 21 tillkännagivanden från utbildningsutskottet som ännu inte är slutbehandlade.

Bland dessa tillkännagivanden ryms exempelvis tillkännagivandet om att regeringen ska utreda frågan om att införa ett nationellt digitalt lärarlyft, som beslutades av riksdagen den 12 maj 2016 (bet. 2015/16:UbU14, rskr. 2015/16:228). Det är ett exempel på ett tillkännagivande som fortfarande inte är genomfört, trots att det gått fem år sedan riksdagens uppmaning. Behovet av kompetensutveckling om att undervisa i en digital skolmiljö och på distans har under pandemin visat sig vara större än någonsin.

Ett annat exempel är tillkännagivandet om användandet av kvalificerade lärare med utländsk lärarutbildning som riksdagen beslutade om den 18 april 2018 (bet. 2017/18:UbU19 punkt 18) och där utskottet önskade en skyndsam beredning. Tre år senare har regeringen ännu inte återkommit i frågan, trots dess brådskande natur.

Ytterligare ett exempel är tillkännagivandet om digitaliserade nationella prov med extern rättning som riksdagen beslutade om under riksmötet 2015/16 (bet. 2015/16:UbU14 s. 116 f.). Fem år efter beslutet är Skolverkets arbete med att genomföra tillkännagivandet stoppat. En förklaring till stoppet uppges vara ett oklart rättsligt läge när det gäller upphandlade tjänster och dess förhållande till behandling av personuppgifter (Schrems II-domen). Det står därmed klart att det kommer att dröja ytterligare flera år innan riksdagens beslut är genomfört.

Under riksmötet 2016/17 beslutade riksdagen om ett tillkännagivande om att skollagen skulle skärpas så att det inte råder några tvivel om att huvudregeln är att undervisningen inte ska vara könsuppdelad (bet. 2016/17:UbU17 s. 7 f.). Den utredning som fick i uppdrag att ta fram ett sådant förslag (SOU 2021:11) lämnade inget sådant lagförslag. Vi konstaterar att utöver de fyra år som redan gått sedan riksdagens beslut kommer det att dröja ytterligare innan riksdagen kan fatta beslut om att huvudregeln ska vara att undervisning inte ska vara könsuppdelad.

Regeringen har inte heller återkommit till riksdagen med några förslag till lagändringar som förbättrar trygghet och studiero i skolan eller när det gäller ordningsomdömen, något som riksdagen beslutade om i betänkande 2017/18:UbU19 s. 77 f. respektive 2018/19:UbU8 s. 58 f.

Sammantaget handlar det om 21 tillkännagivanden från riksmötet 2015/16 till riksmötet 2020/21 som inte är slutbehandlade. Vi vill därför understryka betydelsen av att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden behandlas

skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut.

2. Särskilt yttrande (SD)

Patrick Reslow (SD), Robert Stenkvis (SD) och Michael Rubbestad (SD) anför:

Vi noterar att det i skrivelse 75 upptas inte mindre än 21 tillkännagivanden som inte är slutbehandlade. Ett antal av dessa är hela fem år gamla (riksmötet 2015/16). Vi vill med anledning av detta framföra följande.

Riksdagen är rikets lagstiftande organ och utgör folkets vilja. Regeringens uppgift är att verkställa de beslut som fattas av riksdagen. Det finns därför skäl att rikta skarp kritik mot regeringen för underlåtenheten att verkställa tillkännagivanden som bifallits av riksdagen. Det är heller inte rimligt att utredningar pågår under mycket lång tid utan att leda fram till ett förslag från regeringen. Vi vill i detta sammanhang särskilt lyfta fram tillkännagivandet om konfessionella inslag i skolan i samband med skolavslutningar och andra traditionella högtider (bet. 2015/16:UbU14), tillkännagivandet om skriftligt ordningsomdöme i terminsbetygen på högstadiet och gymnasiet (bet. 2018/19:UbU8) samt tillkännagivandet om trygghet och studiero i skolan (bet. 2017/18:UbU19).

3. Särskilt yttrande (C)

Fredrik Christensson (C) anför:

Jag kan konstatera att det finns ett antal tillkännagivanden från en majoritet i riksdagen som ännu inte är slutbehandlade. Generellt anser jag att det är viktigt att tillkännagivanden till regeringen behandlas skyndsamt av regeringen och att åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut.

Ett exempel bland tillkännagivandena är om att införa ett nationellt digitalt lärarlyft, som beslutades av riksdagen den 12 maj 2016 (bet. 2015/16:UbU14, rskr. 2015/16:228). Under pandemin har behovet av kompetensutveckling om undervisning på distans och i en digital skolmiljö visat sig vara särskilt viktigt. Ett annat exempel jag vill lyfta fram är att studie- och yrkesvägledarnas roll i skolan måste stärkas och i högre grad integreras i skolans verksamhet.

Samtidigt kan jag konstatera att ett antal av punkterna som riksdagens majoritet har tillkännaggett för regeringen behandlas inom ramen för januariavtalet, bl.a. digitala och centralt rättade nationella prov samt tioårig grundskola.

4. Särskilt yttrande (KD)

Christian Carlsson (KD) anför:

I skrivelsen finns flera tillkännagivanden som ännu inte har slutbehandlats. I vissa fall har det gått mer än fem år sedan riksdagen meddelade sitt

tillkännagivande, men regeringen har ändå inte agerat på ett tillbörligt sätt. Jag anser att detta är allvarligt och att regeringen förtjänar kritik för sin långsamma hantering av flera tillkännagivanden.

Regeringen har exempelvis brustit när det gäller tillkännagivandet om en breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning (bet. 2015/16:UbU13 punkt 6). Regeringens tillsatta utredning, Yrkesprogramsutredningen (U 2014:01), fick i uppdrag att utreda förutsättningar och intresse för en gymnasial lärlingsutbildning, men i och med propositionen från 2017 som följde beslutade regeringen att en breddad och förstärkt gymnasial lärlingsutbildning inte skulle utredas vidare. Gymnasial lärlingsutbildning är en viktig del av utbildningssystemet och det var därför ett steg i rätt riktning att regeringen förra året uppdrog åt Statens skolverk att utreda frågan.

Vidare vill jag rikta kritik mot regeringen för att inte på ett tillräckligt sätt ha beaktat tillkännagivandet om digitaliserade nationella prov med extern rättning (bet. 2015/2016:UbU14 punkt 30). Det är viktigt att öka likvärdigheten i bedömningen av de nationella proven. Regeringen antog att frågan var slutbehandlad i och med propositionen från 2017 om nationella prov och riksdagens beslut, men fem år efter tillkännagivandet finns fortfarande inte nationella prov med extern rättning på plats. Om regeringen hade agerat mer skyndsamt hade det underlättat genomförandet av de nationella proven under den pågående pandemin.

Jag ser också allvarligt på att regeringen inte agerat när det gäller tillkännagivandet om skolavslutningar och andra traditionella högtider i kyrkan (bet. 2015/16:UbU14 punkt 10). Riksdagen tillkännagav att det skulle införas ett undantag i skollagen om att konfessionella inslag även skulle få förekomma i offentliga skolor, dvs. vid vissa tillfällen i samband med firandet av skolavslutningar och andra traditionella högtider. Senast den 1 april 2017 skulle regeringen ha lämnat förslag till riksdagen, men jag saknar fortfarande förslag från regeringen som beaktar tillkännagivandet.

Regeringen förtjänar även kritik för hanteringen av riksdagens tillkännagivande om att skollagen skulle skärpas när det gäller könsuppdelad undervisning (bet. 2016/17:UbU17 punkt 2). Det krävdes mer av regeringen än det uppdrag som gavs till Skolverket 2017 om att föreslå ändringar i läroplanerna. Regeringen gav återigen ett uppdrag att utreda frågan i ett tilläggsdirektiv 2018, men när utredningen redovisades i februari i år föreslogs inte någon förändring av regelverket. Regeringen har trots att fyra år har passerat ännu inte tillgodosett riksdagens tillkännagivande som skulle klargöra att undervisningen som huvudregel inte ska få vara könsuppdelad.

Jag finner skäl att betona att riksdagsskrivelser med tillkännagivanden ska behandlas skyndsamt av regeringen och att tillräckliga åtgärder nu behöver vidtas för att följa riksdagens beslut. Jag är särskilt angelägen om att regeringen snabbt hanterar riksdagens tillkännagivande om trygghet och studiero i skolan (bet. 2017/18:UbU19 punkt 17) och tillkännagivandet om brister i tillämpningen av skollagens bestämmelser om de stödinsatser som behövs för att elever ska nå kunskapskraven (bet. 2017/18:UbU10 punkt 2).

5. Särskilt yttrande (L)

Roger Haddad (L) och Maria Nilsson (L) anför:

Vi noterar att ett antal punkter som riksdagens majoritet tillkännagett för regeringen nu är under behandling i och med att januariavtalet behandlar ett antal av Liberalernas förslag t.ex. delen om studiero och trygghet. Det är angeläget att den punkten snart behandlas skarpt i form av beslut i regeringen och aviseras till riksdagen så att det blir en tydlig återkoppling på den uppmaning som utbildningsutskottet tidigare riktat.

Vi är oerhört kritiska till att regeringen inte har agerat för att genomföra vårt tillkännagivande om införandet av skriftliga omdömen. Det är heller inte tillfredsställande att regeringen i skrivelsen skriver att ”frågan ska analyseras”. Liberalerna hemställer att riksdagen sänder en tydlig signal till regeringen att verkställa de beslut som vi har fattat.

Vi menar också att vårt förslag och tillkännagivande om tvååriga yrkesprogram i gymnasieskolan inte heller har en tydlig redovisning kring hur regeringen avser att genomföra beslutet. Det är allvarligt att regeringen ännu inte initierat ett arbete på denna punkt.

Vi anser att frågan om könsuppdelad undervisning måste hanteras omgående och att regeringen snarast återkommer till riksdagen med förslag i enlighet med det tillkännagivandet som vi riktat för att skärpa regelverket som fortfarande ger utrymme för huvudmän att bedriva undervisning uppdelat efter kön. De initiativ som regeringen genomfört hittills är inte tillräckliga.

BILAGA 12

Trafikutskottets yttrande 2020/21:TU5y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet anmodade den 4 maj 2021 övriga utskott att yttra sig över skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Trafikutskottet har vid behandlingen koncentrerat sig på de riksdagsskrivelser som har riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt är korrekt och att den ger en rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser från trafikutskottet har behandlats. Utskottet konstaterar dock att det finns ett flertal tillkännagivanden som har beretts under lång tid och anser därför att det är mycket angeläget att regeringen agerar snabbare och respekterar de majoritetsbeslut som riksdagen har fattat i dessa frågor.

I yttrandet finns två avvikande meningar (S, V, MP).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder som regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som har överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2020.

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas beslut och beredningsläge för sammanlagt 34 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Dessa skrivelser innehåller sammanlagt 30 tillkännagivanden. Regeringen redovisar att 10 riksdagsskrivelser har slutbehandlats under det gångna året, medan 24 skrivelser bereds vidare.

Riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av trafikutskottets betänkanden

Riksmöte	Antal skrivelser	Slutbehandlade	Bereds vidare
2004/05	1		1
2005/06	1		1
2012/13	1		1
2013/14	2	1	1
2014/15	3		3
2015/16	1		1
2016/17	5	1	4
2017/18	3		3
2018/19	5		5
2019/20	11	7	4
2020/21*	1	1	0
<i>Summa</i>	<i>34</i>	<i>10</i>	<i>24</i>

*Gäller endast första delen av riksmötet.

Slutbehandlade tillkännagivanden

Inom trafikutskottets beredningsområde redovisas tre tillkännagivanden som slutbehandlade. Nedan följer en redovisning över det arbete som regeringen har utfört med anledning av tillkännagivandena.

Tilkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Riksdagsskrivelse	Tilkännagivande
2013/14:373	Samhällsuppdrag
2016/17:185	Drönare
2016/17:219	Villkoren inom åkerinäringen

Samhällsuppdrag

Riksdagsskrivelse 2013/14:373 innehåller ett tillkännagivande om samhällsuppdrag inom järnvägsområdet. I tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över hur uppdragen för SJ AB, Green Cargo AB och Jernhusen AB kan tydliggöras så att samhällsbehovet av klimatsmarta järnvägstransporter i högre utsträckning kan tillgodoses.

När det gäller Green Cargo AB redovisar regeringen i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24) att bolaget erbjuder konkurrenskraftiga godstransporter på järnvägen och arbetar tillsammans med Jernhusen AB för att utöka den s.k. kombitrafiken. Trafikutskottet framhåller i det aktuella betänkandet att Green Cargo AB ska fortsätta med detta och i högre utsträckning tillgodose samhällets behov av klimatsmarta järnvägstransporter. Om detta inte skulle uppnås avser regeringen att återkomma till riksdagen. När det gäller SJ AB beslutades vid bolaget årsstämman i april 2018 att bolagets uppdrag i bolagsordningen skulle förtydligas. När det gäller Jernhusen AB angav regeringen i den nämnda propositionen att det finns anledning att förtydliga uppdraget för Jernhusen AB för att understryka det viktiga ansvar som bolaget har som förvaltare av bl.a. stationer och depåer. Som en följd av detta beslutades vid årsstämman i Jernhusen AB i april 2020 att bolagets uppdrag enligt bolagsordningen skulle förtydligas. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1), bedömde regeringen därför att tillkännagivandet var tillgodosett i den del det avser Jernhusen AB.

Regeringen konstaterar därmed sammanfattningsvis att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Drönare

I riksdagsskrivelse 2016/17:185 finns ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att ta fram en nationell strategi och moderniserad lagstiftning för drönare som både bejakar möjligheterna till ny teknik och värnar flygsäkerheten.

Regeringen redovisade hanteringen av tillkännagivandet redan i budgetpropositionen för 2021. Utöver Transportstyrelsens redovisning av uppdraget om obemannade luftfartyg i juni 2019 hänvisar regeringen till EU-förordningen om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättandet av Europeiska unionens byrå för luftfarts-säkerhet som trädde i kraft i september 2018. Inom ramen för förordningen beslutades en genomförandeakt och en delegerad akt med mer detaljerade EU-regler för drönare under våren 2019. Regeringen beslutade i februari 2020 om en ändring i luftfartsförordningen (2010/770), som innebär att Transportstyrelsen ges bemyndigande att ta ut avgifter för sin hantering enligt EU-rättsakterna. Vidare beslutade regeringen i november 2020 om en ändring i förordningen (1994:1808) om behöriga myndigheter på den civila luftfartens område (SFS 998). I kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/947 finns vidare bestämmelser om att medlemsstaterna ska föra register över operatörer av drönare. Som en följd av detta beslutade regeringen i november

2020 om nödvändiga kompletteringar i förordningen (1986:172) om luftfartygsregistret m.m. i fråga om detta (SFS 1065). Inom Regeringskansliet har också en promemoria utarbetats med förslag på ändring av de ålderskrav som följer av de två EU-rättsakterna. Promemorian remissbehandlades t.o.m. den 15 januari 2021. De nya EU-reglerna för drönare började att gälla inom EU den 31 december 2020.

Regeringen uppgav i budgetpropositionen för 2021 att tillkännagivandet mot denna bakgrund är slutbehandlat.

Villkoren inom åkerinäringen

I riksdagsskrivelse 2016/17:219 finns ett tillkännagivande om villkoren inom åkerinäringen, där riksdagen framför att det behövs en utredning för att skyndsamt stärka den svenska åkerinäringens konkurrenskraft.

Regeringen framhåller att den 2018 beslutade om två propositioner med relevans för tillkännagivandet. I propositionen Beställaransvar för ordning och reda på vägarna (prop. 2017/18:209) föreslog regeringen ändringar i de straffrättsliga reglerna om beställaransvar i yrkestrafiklagen och taxitrafiklagen. Förslagen innebär att beställaransvaret skärps. I propositionen Förlängd klampning (prop. 2017/18:198) föreslog regeringen att tidsgränsen för åtgärder bör förlängas från 24 till 36 timmar. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag i de två propositionerna (bet. 2017/18:TU14, rskr. 2017/18:314). Under 2018 presenterade regeringen en nationell godstransportstrategi. Vidare har regeringen sedan 2017 arbetat med omförhandlingar av flera av EU:s rättsakter inom det s.k. mobilitetspaketet. De tre rättsakter som antogs i juli 2020 omfattar bl.a. tillträdet till godstransportmarknaden inkluderat reglerna om cabotage samt bestämmelserna om kör- och vilotider och färdskrivare. Därtill införs specialutformade regler för utstationering av yrkesförare inom vägtransportområdet. Slutligen gav regeringen i augusti 2019 en särskild utredare i uppdrag att genomföra en översyn av hur kontrollverksamheten i fråga om yrkestrafik på väg bedrivs och lämna förslag på förbättrande åtgärder, inklusive organisatoriska åtgärder, för att fler ska följa reglerna på området (dir. 2019:51). Det övergripande syftet med översynen är att skapa en ordning för att genom effektivare kontroller och sanktionssystem främja brottsbekämpningen och trafiksäkerheten samt åstadkomma en god social situation för förarna och en sund konkurrens inom yrkestrafiken. Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2021.

Regeringen konstaterade redan i budgetpropositionen för 2021 att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Tillkännagivanden under fortsatt beredning

Regeringen uppger att 27 tillkännagivanden inom trafikutskottets beredningsområde är under fortsatt beredning. Nedan följer en redovisning av det arbete som regeringen har utfört hittills med anledning av dessa tillkännagivanden samt i förekommande fall en redovisning av den fortsatta beredningsprocessen.

Tillkännagivanden som redovisas vara under beredning

Riksdagsskrivelse	Tillkännagivande
2004/05:178	Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar
2012/13:259	Flygtrafikledningstjänst
2013/14:372	Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur
2014/15:144	En strategi för luftfarten
2014/15:194	Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet
2014/15:206	Lastbilar och bussars längd och vikt
2015/16:226	Bromma flygplats
2016/17:101	Regionala flygplatser
2016/17:185	En strategi för luftfarten
2016/17:220	Luftfart
2016/17:238	Långa lastbilar
2017/18:104	En strategi för luftfarten Regionala flygplatser
2017/18:198	Ett gemensamt europeiskt luftrum
2017/18:324	Självkörande fordon
2018/19:165	Fördjupad översyn av förarutbildningen
2018/19:176	Regional samverkan
2018/19:258	Inlandssjöfart och kustsjöfart
2018/19:259	Mätarställningen på bilar
2018/19:277	Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen
2019/20:74	Instansordning vid överklagan
2019/20:218	Sjöfartsverkets verksamhetsform Särskilt om farledsavgifternas miljöstyrande effekt
2019/20:223	Självkörande fordon Tunga transporter Tillståndet för virkesupplag på allmän väg
2019/20:323	Synfälsdefekter och dispens

Kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar

Trafikutskottets äldsta tillkännagivande som fortfarande bereds finns i riksdagsskrivelse 2004/05:178 och rör sjösäkerhet. I tillkännagivandet framförs att regeringen snarast bör låta utreda förutsättningarna för obligatorisk utbildning och förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar.

Regeringen påminner inledningsvis om att frågan om kompetensbevis och hastighetsbegränsningar för fritidsbåtar behandlades i propositionen Moderna transporter (prop. 2005/06:160). Därefter har frågan om kompetensbevis för fritidsbåtar utretts inom Regeringskansliet. Regeringen hänvisar även till att en departementspromemoria om behörighetsbevis för fritidsbåtar och fritidsskepp utarbetades och remitterades under 2008. Regeringen anför vidare att frågan om särskild reglering av vattenskotrar aktualiserades under sommaren 2013. Hösten 2019 lämnade Havs- och vattenmyndigheten sin slutredovisning av regeringsuppdraget om att kartlägga olägenheter från vattenskotrar och andra mindre motordrivna farkoster samt analys av behovet

av en särskild reglering för sådana farkoster. Regeringen remitterade under 2016 respektive 2018 en promemoria med förslag om obligatoriskt förarbevis för att få framföra vattenskoter, följt av en promemoria med förslag om åldersgräns för att få framföra vattenskoter. I april 2019 beslutade regeringen om en ändring i förordningen om användning av vattenskoter som innebär att en vattenskoter får framföras endast av den som har fyllt 15 år. Förordningsändringen trädde i kraft i juni 2019. I juli 2020 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att lämna förslag till obligatoriskt förarbevis och utbildning för att köra vattenskoter. Transportstyrelsen redovisade uppdraget i en rapport i oktober 2020. I december 2020 remitterade regeringen en promemoria som utöver Transportstyrelsens slutsatser även innehöll kompletteringar om sekretess, registerföring och dataskydd samt ett förslag om tidigare ikraftträdande. Remisstiden gick ut i februari 2021 och regeringen har aviserat att den avser att lämna en proposition till riksdagen senare under innevarande riksmöte.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Flygtrafikledningstjänst

I riksdagsskrivelse 2012/13:259 finns ett tillkännagivande om luftfartsfrågor. I skrivelsen tillkännages att den lokala flygtrafikledningen på Swedavias flygplatser, de militära flygplatserna och flygplatser som Försvarsmakten har ett stort behov av samt flygplatser inom samfällda terminalområden även fortsättningsvis enbart ska utövas av Luftfartsverket.

Regeringen hänvisar till riksdagens beslut i juni 2014 om ändring i luftfartslagen som innebar att flygtrafikledningstjänsten vid de flygplatser som ägs eller drivs av staten återreglerades. I det betänkande (bet. 2012/13:TU18) som låg till grund för riksdagsskrivelsen angavs att regeringen förväntades åtgärda tillkännagivandet genom en ändring i luftfartsförordningen. Regeringen redovisar att det som kvarstår är ändringar i luftfartsförordningen för att hantera samfällda terminalområden. I januari 2014 remitterades ett förslag till en sådan ändring samtidigt som ett utkast till lagrådsremiss med ändringar i luftfartslagen remitterades. Förslaget till förordningsändringar fick kritik av remissinstanserna, och regeringen bedömde därför att det inte var möjligt att besluta om förordningsändringarna i samband med ändringen i luftfartslagen. Enligt regeringen pågår ett arbete med ett nytt förslag till ändringar i luftfartsförordningen. Luftfartsverket redovisade under våren 2019 regeringens uppdrag att göra en förstudie för ny utformning av lufterummet. Regeringen inväntade rapporteringen av förstudien innan arbetet med förordningsändringen fortsatte, eftersom den bedömde att förslagen i rapporten skulle kunna inverka på arbetet. Regeringen uppger att nästa steg i beredningen är att ta fram en lämplig utformning av förordningsändringen och en konsekvensanalys av ändringen. Det nya förslaget behöver enligt regeringen remitteras. Enligt regeringen är inriktningen för det fortsatta arbetet att ta fram ett förslag till ändring av förordningen. Regeringen uppger vidare att Transportstyrelsen har följt upp tidigare beslut om tilldelning av lufterum i

flygplatsers närhet. Enligt regeringen finns det ett behov av att tydliggöra vad som ska gälla för de flygplatser som har samfällda terminalområden. Regeringen anser att det finns förutsättningar för att bereda ett ställningstagande till hur de samfällda terminalområdena ska hanteras i förhållande till konkurrensutsättningen. Regeringen arbetar alltjämt för att tillmötesgå tillkännagivandet och anger att en del tekniska frågor i utformningen behöver belysas. Beredningen behöver därför fortsätta.

Punkten är inte slutbehandlad enligt regeringen.

Underhåll av statens järnvägsinfrastruktur

I riksdagsskrivelse 2013/14:372 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör se till att Trafikverket skyndsamt bygger upp kompetens så att verket självständigt kan inspektera både järnvägsanläggningens status och entreprenörernas utförda arbete och se över hur staten kan ta det samlade ansvaret för järnvägsunderhållet på statens järnvägar i takt med att underhållskontrakten löper ut.

Regeringen redovisar att frågan har behandlats av Utredningen om järnvägens organisation och då särskilt i delbetänkandet Koll på anläggningen (SOU 2015:42). Regeringen framhåller även att Trafikverket i maj 2016 fick i uppdrag att genomföra en fördjupad utredning av järnvägsunderhållets organisering och presentera möjliga åtgärder för järnvägsunderhåll i egen regi. Trafikverket redovisade uppdraget i en delrapport i oktober 2016 och i en slutrapport i februari 2017. Utöver förslag på möjliga åtgärder för att driva och underhålla det statliga järnvägsnätet i egen regi innehöll slutrapporten även förslag på vilken maskinell underhållsutrustning som bör ägas och förvaltas av Trafikverket. Regeringen framhåller även att Trafikverket i januari 2017 fick i uppdrag att snarast vidta åtgärder för att i egen regi organisera och bedriva verksamhet för leveransuppföljning och manuell underhållsbesiktning av järnvägsunderhåll. I slutrapporten från juni 2018 konstaterar Trafikverket att man har uppfyllt regeringens uppdrag när det gäller att vidta åtgärder för att i egen regi följa upp leveranser och att rekryteringsinsatsen fortgår i fråga om manuella underhållsbesiktningar. Vidare redogör Trafikverket för att det pågående utvecklingsarbetet i fråga om tillgångsstrategi och en uppkopplad anläggning kommer att medföra att behoven av manuell underhållsbesiktning kommer att minska och att besiktningen kommer att vara utformad och bedrivas i en annan form. Under det pågående utvecklingsarbetet bedömer Trafikverket att den manuella underhållsbesiktningen i dess nuvarande form fortsättningsvis ska utföras av entreprenörer i en övergångsperiod. Regeringen lyfter vidare fram att man i mars 2018 beslutade att ge en särskild utredare i uppdrag att utreda hur ett överförande av verksamhet som avser järnvägsunderhåll, i form av basunderhåll, från Infranord AB till Trafikverket skulle kunna genomföras. Regeringen beslutade 2018 och 2019 om två tilläggsdirektiv till utredaren. Utredaren ska bl.a. analysera behovet av långsiktiga marknadsförutsättningar för basunderhåll för aktörer verkamma på marknaden och föreslå eventuella förändringar i syfte att främja konkurrens

och aktörers vilja att etablera sig på marknaden och investera i verksamheten. Utredaren ska vidare analysera om och i så fall hur en överföring kan ske och, om den görs, beskriva vilka funktioner som ska omfattas, till vilken volym och var det är geografiskt ändamålsenligt att Trafikverket bedriver basunderhåll i egen regi. Regeringen beslutade i november 2019 om ännu ett tilläggsdirektiv till utredaren, enligt vilket utredningstiden förlängs. Uppdraget redovisades i mars 2020 och har därefter remitterats.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2014/15:144 finns ett tillkännagivande om att en luftfartsstrategi för stärkt konkurrenskraft för flyget bör tas fram inom en snar framtid. Regeringen redogjorde i skrivelse 2016/17:75 för att regeringen i januari 2017 antog en flygstrategi (En svensk flygstrategi – för flygets roll i framtidens transportsystem) och därmed gjorde bedömningen att tillkännagivandet var slutbehandlat. Trafikutskottet framförde dock att regeringens bedömning var otillfredsställande (yttr. 2016/17:TU4y).

Riksdagen riktade sedermera i riksdagsskrivelse 2016/17:185 ett nytt tillkännagivande till regeringen om att regeringen snarast borde utforma en nationell flygstrategi som syftar till att säkerställa flygets konkurrenskraft. Regeringen lämnade därefter i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) en närmare redogörelse för flygstrategin och konstaterade att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. I budgetberedningen motsatte sig trafikutskottet regeringens bedömning, varpå riksdagen beslutade om ett nytt likalydande tillkännagivande (rskr. 2017/18:104).

Regeringen informerar om att infrastrukturministern i mars 2018 höll ett uppföljningsmöte med de aktörer som varit med i framtagandet av regeringens flygstrategi. Regeringen tillsatte under 2018 en utredning om styrmedel för att främja användning av biobränsle för flyget med slutrapporteringsdatum i mars 2019. Vidare påbörjades inom Regeringskansliet ett arbete med den flygplatsöversyn som aviserades i flygstrategin. Regeringen pekar också på att man i maj 2018 gav Luftfartsverket i uppdrag att genomföra en fördjupad studie om utformning av det svenska luftrummet. Uppdraget ska resultera i en luftrumsstrategi, Luftrum 2040, som kan utgöra underlag för att se över luftrummet. Luftfartsverket redovisade i maj 2019 uppdraget i rapporten Fördjupad studie avseende utformning av det svenska luftrummet. Vidare gav regeringen i maj 2018 Statens energimyndighet i uppdrag att främja hållbara biobränslen för flyg. I uppdraget ingår att Statens energimyndighet ska verka för att inrikesflyget ställer om till fossilfria drivmedel och för att även internationell bunkring vid svenska flygplatser så långt det är möjligt sker med förnybara drivmedel. I juni 2018 gav regeringen dessutom Transportstyrelsen i uppdrag att ta fram underlag om obemannade luftfartyg, s.k. drönare. Transportstyrelsen redovisade uppdraget i juni 2019, och redovisningen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. På EU-nivå har arbetet med nya EU-gemensamma regler för drönare fortsatt. Under hösten 2019 genom-

fördes också generalförsamlingen för Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO). Under 2019 ägde förhandlingar rum i syfte att liberalisera Sveriges bilaterala luftfartsavtal med tredjeländer. Regeringen uppger vidare att man under 2019 fortsatte att bedriva arbetet med luftfartspolitiken inom ramen för de fokusområden och prioriteringar som beslutades i flygstrategin 2017. Arlandarådet har avvecklats och den färdplan för Arlanda flygplats som aviserades i flygstrategin hanteras fortfarande inom Regeringskansliet. Regeringskansliets interna arbete med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna har fortsatt för att ligga till grund för att tydliggöra statens ansvar och roll som stödgivare till icke-statliga flygplatser.

Under 2020 har covid-19-pandemins dramatiska påverkan på luftfarten ändrat förutsättningarna. Regeringen har till följd av detta vidtagit en rad stödåtgärder för flygbranschen, såsom statliga kreditgarantier under 2020 för svenska flygföretag, kapitaltillskott till SAS AB och Swedavia AB, tillskott till Luftfartsverket, extra driftsbidrag till icke-statliga flygplatser under 2020 samt införande av temporär allmän trafikplikt för flyglinjer mellan Arlanda flygplats och vissa regionala flygplatser. Riksdagen har efter förslag från regeringen även avsatt 75 miljoner kronor i syfte att förstärka ambulansflygets kapacitet och tillgänglighet under den pågående pandemin. Vidare har regeringen gett Trafikverket i uppdrag att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser t.o.m. den 28 februari 2021. Åtgärder har även beslutats på EU-nivå för att förhindra att flygbolagen förlorar oanvända start- och landningstider. Utöver detta präglades EU-arbetet under 2020 av förhandlingar om den fortsatta relationen mellan Storbritannien och EU efter övergångsperiodens slut samt det gemensamma europeiska luftrummet som presenterades i september 2020.

Regeringen informerar vidare om att Infrastrukturdepartementet under 2020 tog emot redovisningar av tre olika regeringsuppdrag inom luftfartsområdet. Transportstyrelsen redovisade uppdraget om miljöstyrande start- och landningsavgifter i juni 2020. Rapporten har remitterats och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Trafikanalys redovisade uppdraget att samordna ett myndighetsgemensamt arbete med Statens energimyndighet, Konsumentverket, Naturvårdsverket och Transportstyrelsen om obligatoriska klimatdeklarationer i samband med marknadsföring och försäljning av långväga resor med buss, tåg, flyg eller färja i april 2020. Trafikanalys redovisade i oktober 2020 ett kunskapsunderlag om eldrivna flygplan.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Sjösäkerhet inom fritidsbåtlivet

I riksdagsskrivelse 2014/15:194 om sjöfartsfrågor finns ett tillkännagivande om att förarbevis och åldersgräns för framförande av vattenskoter bör införas.

Regeringen redovisar att den i januari 2016 remitterade ett förslag om obligatoriskt förarbevis för vattenskoter och att frågan därefter har analyserats inom Regeringskansliet. Under 2018 remitterades även en promemoria med

förslag om en åldersgräns för att få framföra vattenskoter. I april 2019 beslutade regeringen om en ändring i förordningen om användning av vattenskoter som innebär att en vattenskoter får framföras endast av den som har fyllt 15 år. Förordningsändringen trädde i kraft den 1 juni 2019. I juli 2020 gav regeringen Transportstyrelsen i uppdrag att lämna förslag om obligatoriskt förarbevis och utbildning för att köra vattenskoter. Transportstyrelsen redovisade uppdraget i en rapport i oktober 2020. Regeringen remitterade i december 2020 en promemoria som utöver Transportstyrelsens slutsatser även innehöll kompletteringar om sekretess, registerföring och dataskydd samt ett förslag om tidigare ikraftträdande. Remisstiden gick ut i februari 2021 och regeringen har aviserat att den avser att lämna en proposition till riksdagen senare under innevarande riksmöte.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Lastbilers och bussars längd och vikt

Riksdagsskrivelse 2014/15:206 innehåller ett tillkännagivande som behandlar lastbilers längd och vikt. I tillkännagivandet framförs att regeringen skyndsamt behöver utarbeta nödvändiga regeländringar så att lastbilar med en bruttovikt på upp till 74 ton tillåts trafikera de delar av det allmänna vägnätet som har tillräcklig bärighet. Det behövs enligt tillkännagivandet också en generösare dispensgivning och fortsatt utredning när det gäller frågan om att tillåta fordonsekipage på upp till 30 meter.

Regeringen hänvisar till propositionen Godstrafikfrågor (prop. 2016/17:112) där det föreslås en ny bärighetsklass, BK4, som gör det möjligt med tyngre fordon och fordonskombinationer. Riksdagen har i enlighet med regeringens förslag fattat beslut om att det ska införas en ny bärighetsklass i lagen om vägtrafikdefinitioner. Regeringen beslutade i februari 2018 om ändringar i trafikförordningen och vägmärkesförordningen. Regeringen fattade i november 2017 beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordon eller fordonståg under en provperiod. Ändringarna bedöms ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner. Därutöver har regeringen gett Trafikverket i uppdrag att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet. Uppdraget redovisades till Regeringskansliet i mars 2019. Trafikverkets redovisning har remitterats. Regeringen uppger att efter avslutad remiss har en remissammanställning gjorts.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Bromma flygplats

Riksdagsskrivelse 2015/16:226 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för en fortsatt utveckling av Bromma flygplats.

Regeringen framhåller att dess beslut om uppdrag till en statlig samordnare för Bromma flygplats ändrades i december 2015. Samordnarens uppdrag begränsades i och med ändringen till att pröva förutsättningarna för att utveckla flygkapaciteten och öka möjligheterna till bostadsbebyggelse i

Stockholmsregionen, varpå övriga delar av uppdraget upphörde. I april 2016 redovisade den statliga samordnaren rapporten Mer flyg och bostäder. Rapporten har remissbehandlats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringen påpekar också att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi. I maj 2017 beslutade regeringen även om att inrätta ett Arlandaråd för att långsiktigt utveckla Arlanda flygplats ur ett helhetsperspektiv som omfattar flygplatsen, luftrummet, anslutande transporter och infrastruktur på marken samt tillgången till andra flygplatser i Stockholmsregionen. Arlandarådet var ett rådgivande organ för utbyte av erfarenheter mellan regeringen och företrädare för myndigheter, statligt ägda bolag och den offentliga sektorn, näringslivet, intresseorganisationer, forskning och akademi m.fl. Arlandarådet avslutades i mars 2019. Förutsättningarna för flyget har därefter förändrats påtagligt, framför allt med anledning av den pågående covid-19-pandemin, men också genom minskat flygande även före pandemin. Enligt regeringen har Swedavia AB konstaterat att det inte finns behov av ytterligare kapacitetsutbyggnad i form av en rullbana på Arlanda flygplats under de närmaste åren. Regeringen framhåller vidare att Arlandarådets arbete har varit värdefullt och att det i fortsättningen ska kunna vara en del av regeringens arbete, samtidigt som regeringen bedömer att detta arbete behöver utgå från den förändrade situationen på flygmarknaden. Swedavia AB redovisade i september 2020 en konsekvensanalys av den fortsatta driften av Bromma flygplats och deras bedömning är att det under rådande marknadsförutsättningar inte är affärsmässigt motiverat att driva Bromma flygplats vidare. Regeringen uppger att Regeringskansliet analyserar konsekvenserna av Swedavia AB:s bedömning.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Regionala flygplatser

I riksdagsskrivelse 2016/17:101 finns ett tillkännagivande där regeringen uppmanas att värna de regionala flygplatserna i sin aviserade flygstrategi.

Regeringen framhåller att den i januari 2017 beslutade om en nationell flygstrategi där man bl.a. understryker de regionala icke-statliga flygplatsernas betydelse i transportsystemet för att uppnå en god tillgänglighet i hela landet. I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 22) angav regeringen att tillkännagivandet i och med detta var slutbehandlat. Trafikutskottet motsatte sig regeringens bedömning, varpå riksdagen i riksdagsskrivelse 2017/18:104 återigen riktade ett tillkännagivande till regeringen om behovet av en nationell flygstrategi som värnar de regionala flygplatserna.

Regeringen uppmärksammar att EU-kommissionen i maj 2017 antog reviderade regler för stöd till flygplatser. De nya reglerna är i linje med det förslag som Sverige har lämnat till kommissionen och innebär bl.a. att driftsstöd kan ges till flygplatser med färre än 200 000 resenärer årligen. Enligt regeringen ska de nya reglerna genomföras i Sverige för att på så sätt skapa ökad förutsägbarhet och stabilitet när det gäller möjligheterna till offentligt ekonomiskt stöd till små regionala flygplatser. Regeringen hänvisar även till

det pågående arbetet inom Regeringskansliet med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna som ska tydliggöra statens ansvar och roll som stöd-givare till icke-statliga flygplatser. Regeringskansliets interna arbete med en översyn av de svenska icke-statliga flygplatserna påbörjades 2018, i enlighet med den nationella flygstrategin. På grund av den pågående pandemin uppger regeringen att arbetet tillfälligt har prioriterats ned eftersom mer akuta åtgärder för flygplatserna har behövts. Efter regeringens förslag inrättades ett tillfälligt driftsstöd om 100 miljoner kronor under 2020 till regionala flygplatser. I december 2020 uppdrog regeringen åt Trafikverket att förhandla och ingå överenskommelser om temporära beredskapsflygplatser t.o.m. den 28 februari 2021 då pandemin visat på ett behov av tillgänglighet för samhällsviktiga luftfartstransporter för hälso- och sjukvård, t.ex. ambulansflyg. Regeringen uppger att Regeringskansliets översyn i fortsättningen kommer att ligga till grund för att tydliggöra statens ansvar och roll som stöd-givare till icke-statliga flygplatser med utgångspunkt i de transportpolitiska målen. Enligt regeringen omfattar översynen de stöd som staten i dag bidrar med till icke-statliga flygplatser och den statligt upphandlade flygtrafiken.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

En strategi för luftfarten

I riksdagsskrivelse 2016/17:185 finns ett tillkännagivande som rör en strategi för luftfarten. Se ovanstående redovisning av tillkännagivandet om en strategi för luftfarten (rskr. 2014/15:144) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandet.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Luftfart

Riksdagsskrivelse 2016/17:220 innehåller ett tillkännagivande om att regeringen bör främja användningen av biodrivmedel i luftfarten genom lämpliga styrmedel och åtgärder, som t.ex. att undersöka möjligheten att differentiera start- och landningsavgifter baserat på bränsle.

Regeringen framhåller att det efter regeringens förslag i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 24) görs en satsning på forskning om och utveckling av biobränsle för flyg. Anslaget till näringslivs-utveckling utökades med ytterligare 20 miljoner kronor för 2018, 30 miljoner kronor för 2019 och 50 miljoner kronor för 2020 för att stödja utvecklingen av biobränsle till flyg. Regeringen påminner också om att en särskild utredare utsågs i februari 2018 med uppdraget att analysera hur flygets användning av hållbara biobränslen med höga klimatprestanda kan främjas för att bidra till övergången till ett fossilfritt energisystem och minskad klimatpåverkan. Utredaren överlämnade i mars 2019 betänkandet Biojet för flyget (SOU 2019:11) där utredaren föreslår att en reduktionsplikt införs för flygfotogen fr.o.m. den 1 januari 2021. Regeringen aviserade sin avsikt att överlämna en proposition med lagförslag till riksdagen i mars 2021, vilket har skett. I augusti 2019 gav regeringen vidare Transportstyrelsen i uppdrag att analysera

möjligheterna till en differentiering av start- och landningsavgifter mellan olika fligheter och olika flygplanstyper utifrån deras miljöprestanda, inklusive klimatpåverkan och användning av biojetbränsle. Uppdraget redovisades den 30 juni 2020 och har därefter remitterats. Efter avslutad remiss har en remissammanställning gjorts. I regleringsbrevet för budgetåret 2020 gav regeringen Trafikverket i uppdrag att genomföra en förstudie som belyser i vilken utsträckning den flygtrafik som staten upphandlar kan bidra till målsättningen om att minska flygets klimatpåverkan samt tillgänglighet i hela landet. Trafikverket redovisade förstudien till Infrastrukturdepartementet i december 2020.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Långa lastbilar

När det gäller väg- och fordonsfrågor finns ett tillkännagivande i riksdags-skrivelse 2016/17:238, där riksdagen uppmanar regeringen att skyndsamt se över hur längre fordonståg i högre utsträckning kan tillåtas på det svenska vägnätet.

Regeringen redovisar att den i november 2017 fattade beslut om ändringar i trafikförordningen för att möjliggöra färd med längre och tyngre fordonståg under en provperiod. Ändringarna kommer enligt regeringen att ge bättre förutsättningar för att utveckla nya tekniker och konstruktioner. Därutöver anger regeringen att den har gett Trafikverket i uppdrag att analysera om och var längre lastbilar bör tillåtas på det svenska vägnätet. Uppdraget redovisades i mars 2019, och Trafikverkets redovisning har remitterats. Regeringen har gjort en remissammanställning efter avslutad remiss.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

En strategi för luftfarten och regionala flygplatser

Riksdagsskrivelse 2017/18:104 innehåller två tillkännagivanden om luftfarts-frågor. Se ovanstående redovisning av tillkännagivandena om en strategi för luftfarten och regionala flygplatser (rskr. 2014/15:144 och rskr. 2016/17:101) för en närmare redogörelse av regeringens arbete med tillkännagivandena.

Ett gemensamt europeiskt luftrum

I riksdagsskrivelse 2017/18:198 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör prioritera arbetet med EU-initiativet till ett gemensamt europeiskt luftrum (Single European Sky, SES) för ett effektivare och miljömässigt bättre nyttjande av det europeiska luftrummet.

Regeringen redovisar att det i regeringens flygstrategi från 2017 anges att Sverige ska fortsätta att vara ledande i att utveckla effektiviseringen av luftrummet i samverkan med andra länder. Enligt regeringen är ett fullt genom-förande av SES en viktig åtgärd för att förbättra kapaciteten och effektiviteten i flygtrafiktjänsten och även möjliggöra kortare och mer energieffektiva rutter. Regeringen konstaterar att Sverige i jämförelse med andra EU-medlemsstater i dag i högre grad uppnår de mål som är överenskomna på EU-nivå. Regeringen lyfter i sammanhanget även att Sverige tillsammans med Danmark har inrättat

ett geografiskt funktionellt lufttrumsblock för att kunna uppfylla de europeiska målen. Inom det svensk-danska gemensamma lufttrummet och tillsammans med Estland, Finland, Lettland och Norge erbjuds fri ruttplanering för att möjliggöra kortast möjliga flygväg mellan två orter (FRA – Free Route Airspace). Inför den s.k. tredje referensperioden för prestationer och avgiftssättning 2020–2024 fattade EU-kommissionen i mars 2019 beslut om genomföranderegler, och Sverige lämnade i oktober samma år förslag till en nationell prestationsplan till EU-kommissionen. Kommissionen har inte fastställt prestationsplanen utan beslutade till följd av den pågående pandemin i stället i oktober 2020 att särskilda regler ska gälla för prestationssystemen under 2020 och 2021. Medlemsstaterna ska presentera reviderade förslag till prestationsplaner utifrån de särskilda reglerna senast i oktober 2021. Transportstyrelsen leder arbetet, och andra berörda myndigheter samt lufttrumsanvändarna har insyn i arbetet. Enlig regeringen bereds ärendet vidare men torde kunna avslutas efter att EU-kommissionen har godkänt Sveriges förslag till reviderad prestationsplan.

Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Självkörande fordon

I riksdagsskrivelse 2017/18:324 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör utarbeta en strategi för självkörande fordon.

Regeringen anger att man i november 2015 beslutade att ge en utredare i uppdrag att analysera vilka regeländringar som behövs för en introduktion av förarstödjande teknik och helt eller delvis självkörande fordon på väg. I mars 2018 överlämnade utredaren slutbetänkandet Vägen till självkörande fordon – introduktion (SOU 2018:16). Betänkandet har remissbehandlats. När det gäller de strategiska övervägandena om införandet av automatiserad körning redovisar regeringen att det pågår internationella processer. Bland annat antog EU-kommissionen i maj 2018 en strategi för automatiserad och uppkopplad rörlighet. I december 2020 antog EU-kommissionen dessutom en gemensam strategi för smart och hållbar mobilitet. Vidare har vissa andra strategiska åtgärder för att adressera frågor om en uppkopplad, samverkande och automatiserad mobilitet vidtagits. Regeringen beslutade i augusti 2018 att inrätta en kommitté för samordnad och accelererad policyutveckling kopplad till den fjärde industriella revolutionens teknologier. Kommitténs uppdrag är att identifiera och påskynda policyutveckling inom inledningsvis tillämpningsområdena precisionsmedicin, uppkopplad industri samt uppkopplade och automatiserade fordon, farkoster och system. Detta arbete inbegriper automatiserad körning på väg men också automatiseringen inom hela transportområdet. Kommittén ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 31 december 2021.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Fördjupad översyn av förarutbildningen

I riksdagsskrivelse 2018/19:165 finns ett tillkännagivande om dels behovet av en generell översyn av förarutbildningen, dels att antalet tillstånd som en handledare kan ha bör begränsas till tio stycken och att möjligheten att införa tillståndsplikt för innehav av fordon med dubbelkommando bör ses över.

Regeringen redovisar att Trafikverket och Transportstyrelsen har genomfört en översyn av förarutbildningen och i januari 2019 överlämnades en rapport med förslag om ett nytt förarutbildningssystem för personbil. Statens väg- och transportforskningsinstitut (VTI) utvärderade dessutom under 2018 begränsningen för handledare att handleda högst 15 elever under en femårsperiod. VTI:s utvärdering visade att begränsningen troligen inte har haft avsedd effekt, utan snarare lett till att osynliggöra problemen, då den som bedriver illegal verksamhet inte längre ansöker om handledartillstånd. Regeringen gav i september 2019 Transportstyrelsen i uppdrag att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet. I uppdraget ingick att överväga ytterligare begränsningar av det antal handledartillstånd som en person kan ha samt införande av begränsningen att endast Trafikverkets eller godkända trafikskolors fordon får användas vid prov. Transportstyrelsen redovisade uppdraget i rapporten Uppdrag att föreslå åtgärder mot fusk vid förarprov och illegal utbildningsverksamhet i oktober 2020. Rapporten har skickats på remiss och remisstiden gick ut i januari 2021.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Regional samverkan

I riksdagsskrivelse 2018/19:176 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör verka för ökad samverkan vid lokala, regionala och statliga infrastrukturinvesteringar.

Regeringen redovisar att man i juni 2017 gav Trafikverket i uppdrag att kartlägga hur verkets och kommunernas samarbete ser ut när det gäller Trafikverkets roll i samhällsplaneringen och kopplingen till de kommunala planerings-processerna enligt plan- och bygglagen, med ett särskilt fokus på kopplingen mellan planeringen av infrastrukturprojekt och bostadsbyggande. I redovisningen av uppdraget identifierade Trafikverket ett antal förbättringsförslag, vilka verket arbetar vidare med. I propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) redogör regeringen för sin bedömning att samordningen i den fysiska planeringen mellan lokal, regional och nationell nivå bör förbättras och att en förutsättning är att det finns en samsyn mellan de olika nivåerna om de övergripande målsättningarna med planeringen samt att roller och ansvar är väl definierade. I propositionen aviserar regeringen dessutom att frågan om en mer samordnad bebyggelse-, trafik- och transportinfrastrukturplanering ska analyseras vidare. Regeringen uppger att den följer utvecklingsarbetet.

I juni 2020 gav regeringen Trafikverket m.fl. i uppdrag att ta fram inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för en ny planperiod. I uppdraget betonar regeringen att den nationella infrastrukturplaneringen

behöver samspela väl med den fysiska samhällsplaneringen i stort. Regeringen påtalar även kopplingarna till annan infrastrukturplanering såsom större hamnar och flygplatser, stadsutveckling och bostadsplanering m.m. Trafikverket ska även beskriva samordningen med annan fysisk planering på lokal och regional nivå. Boverket publicerade under 2020, på regeringens uppdrag, en ny nationell vägledning för en utvecklad planering och samordning av godstransporter, som riktar sig till kommuner, länsstyrelser samt regionala organ och som tar sikte på att underlätta den lokala och regionala infrastrukturplaneringen. Trafikverket redovisade inriktningsunderlaget i oktober 2020 och underlaget har remissbehandlats. Inriktningsunderlaget utgör underlag för den kommande infrastrukturproposition som regeringen har aviserat att den ska överlämna till riksdagen under våren 2021.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Inlandssjöfart och kustsjöfart

I riksdagsskrivelse 2018/19:258 finns ett tillkännagivande om att regeringen bör fortsätta att prioritera arbetet med att främja vattenvägarna samt underlätta för mer prämtrafik för att öka andelen hållbara transporter.

Regeringen påminner om att Trafikverket i maj 2019 redovisade ett regeringsuppdrag i rapporten Handlingsplan för inrikes sjöfart och närsjöfart, 62 åtgärder för ökad inrikes sjöfart och närsjöfart 2019. Femton av förslagen rör inlandssjöfart. Regeringen uppger att Transportstyrelsen, Trafikverket och Sjöfartsverket arbetar med att genomföra förslagen. Trafikverket har på regeringens uppdrag bl.a. utsett en nationell samordnare för inrikes sjöfart och närsjöfart. Den nationella samordnaren har efter regeringens beslut fått ett tilläggsuppdrag om hamnars utveckling för att öka omställningen till fossilfrihet hos sjöfartssektorn samt om hur hamnars avgiftsuttag påverkar konkurrenskraften för sjöfarten. Trafikverket har även genomfört ett högnivåmöte för Vänersjöfarten för att öka transportvolymerna. Trafikverket har lämnat en första analys till Infrastrukturdepartementet av hur torrhamnar och omlastningskajer för sjöfart på inre vattenvägar, inklusive kajer i stadsmiljö, kan utvecklas med fokus på hamnars utveckling för att öka omställningen till fossilfrihet hos sjöfartssektorn samt av hur hamnars avgiftsuttag påverkar konkurrenskraften för sjöfarten. Trafikverket har därtill genomfört ett högnivåmöte för Vänersjöfarten med syfte att nå en överenskommelse om de åtgärder som krävs för att öka transportvolymerna. Trafikverket har lämnat en första analys till Infrastrukturdepartementet av hur torrhamnar och omlastningskajer för sjöfart på inre vattenvägar, inklusive kajer i stadsmiljö, kan utvecklas.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Mästarställningen på bilar

I riksdagsskrivelse 2018/19:259 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör vidta lämpliga åtgärder dels för att kriminalisera sådan

manipulation av vägmätare som sker i syfte att sänka eller felaktigt ange uppgiften om fordonets kilometerställning, dels för att fordonets vägmätare ska kontrolleras mot föregående inrapporterade vägmätarställning vid besiktning och att informationen om tidigare mätarställningar ska redovisas i besiktningsprotokollet.

Regeringen uppger att frågan hanteras av Transportstyrelsen på föreskriftsnivå. Transportstyrelsen bereder för närvarande frågan. Regeringen uppger även att Infrastrukturdepartementet analyserar erfarenheterna från Tyskland där manipulation av fordons vägmätare är kriminaliserat.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Riksrevisionens rapport om fyrstegsprincipen

I riksdagsskrivelse 2018/19:277 finns ett tillkännagivande om tillämpningen av fyrstegsprincipen.

Regeringen redovisar att Trafikverket har påbörjat ett omfattande utvecklingsarbete när det gäller arbetssätt och systemstöd för trafikslagsövergripande åtgärdsvalsstudier i enlighet med fyrstegsprincipen i linje med Riksrevisionens rekommendationer i granskningsrapporten Fyrstegsprincipen inom planeringen av transportinfrastruktur – tillämpas den på avsett sätt? (RiR 2018:30). Regeringen kommer att följa detta arbete och vid behov återkomma med ytterligare tydliggöranden i samband med kommande planeringsuppdrag till Trafikverket. Därutöver har regeringen i propositionen En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan (prop. 2019/20:65) aviserat att den avser att i större utsträckning prioritera kostnadseffektiva åtgärder som påverkar transportefterfrågan och val av transportsätt (steg 1) samt åtgärder som medför ett mer effektivt nyttjande av den befintliga infrastrukturen (steg 2). I juni 2020 gav regeringen Trafikverket m.fl. i uppdrag att ta fram inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplanering för en ny planperiod. Uppdraget omfattar att ta fram scenarion baserade på antaganden om bl.a. steg 1-åtgärder, prioritering av kostnadseffektiva steg 1-åtgärder och steg 2-åtgärder samt effektiviserad och optimerad användning av existerande infrastruktur. Trafikverket redovisade inriktningsunderlaget i oktober 2020 och underlaget har remissbehandlats. Remisstiden gick ut i januari 2021. Inriktningsunderlaget kommer att vara underlag för den infrastrukturproposition som regeringen avser att överlämna till riksdagen senare under våren 2021. När det gäller utveckling av de samhällsekonomiska kalkylmodellerna har Trafikverket enligt sin instruktion ansvar för att utveckla, förvalta och tillämpa metoder och modeller för samhällsekonomiska analyser inom transportområdet. Trafikanalys ska enligt sin instruktion kontinuerligt följa Trafikverkets arbete med att utveckla modeller för samhällsekonomiska analyser och följa den internationella modellutvecklingen på området. Regeringen avser att ta del av Trafikanalys redovisning och vid behov återkomma med kompletterande regeringsuppdrag inom området.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Instansordning vid överklagan

I riksdagsskrivelse 2019/20:74 finns ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt bör se över möjligheten för Säkerhetspolisen och Försvarsmakten att överklaga beviljande eller återkallande av tillstånd att använda radiosändare till regeringen när det är motiverat utifrån Sveriges säkerhet.

Regeringen anger att arbete pågår med att ta fram en lagrådsremiss om genomförandet av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1972 av den 11 december 2018 om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation. Regeringen har för avsikt att behandla tillkännagivandet inom ramen för detta arbete.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Sjöfartsverkets verksamhetsform och särskilt om farledsavgifternas miljöstyrande effekt

Riksdagsskrivelse 2019/20:218 innehåller två tillkännagivanden om sjöfartsfrågor. I det första tillkännagivandet uppmanar riksdagen regeringen att utreda förutsättningarna för Sjöfartsverkets verksamhets- och finansieringsform i syfte att hitta en bättre myndighetsorganisation och finansiering än den nuvarande. I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att se över miljödifferenteringen av farledsavgifterna för att säkerställa att utformningen av dessa skapar incitament för ytterligare klimatåtgärder utan att missgynna sjöfarten som transportslag.

Regeringen anger att en analys har påbörjats inom Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) av vilka åtgärder som bör vidtas med anledning av tillkännagivandet om Sjöfartsverkets verksamhets- och finansieringsform.

När det gäller det andra tillkännagivandet om farledsavgifternas miljöstyrande effekt hänvisar regeringen till budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 22 s. 58) där regeringen anger att den ser behov av ett mer ändamålsenligt avgiftssystem som stärker sjöfartens konkurrenskraft och har bättre förutsättningar att styra mot fossilfrihet. I Sjöfartsverkets regleringsbrev för budgetåret 2020 angav regeringen att avgiftstarifferna högst får öka med konsumentprisindex med konstant skatt (KPI-KS) samt att medel som används till miljöincitament inte omfattas av restriktionen. Sjöfartsverket har därmed möjlighet att öka miljöincitamentet i farledsavgiften i syfte att åstadkomma ytterligare klimatåtgärder. Sjöfartsverket avser att genomföra detta vid nästa avgiftshöjning som kommer att införas tidigast den 1 maj 2021.

Ärendena bereds vidare. Punkterna är enligt regeringen inte slutbehandlade.

Självkörande fordon, tunga transporter och tillståndet för virkesupplag på allmän väg

Riksdagsskrivelse 2019/20:223 innehåller totalt tre tillkännagivanden om väg- och fordonsfrågor. I det första tillkännagivandet anför riksdagen att regeringen dels bör verka för att möjliggöra storskaliga tester av självkörande fordon i verklig miljö, dels ge Trafikverket i uppdrag att utreda hur stor del av vägnätet

som kan användas av självkörande fordon samt ta fram en underhållsstrategi för vägmarkeringar. I det andra tillkännagivandet uppmanas regeringen att verka för att dispenshanteringen för tunga transporter underlättas och förenklas, bl.a. genom att Trafikverket erbjuder kommuner möjligheten att till Trafikverket delegera beslut om dispenser för tunga transporter på väg. Enligt det tredje tillkännagivandet bör regeringen verka dels för en återgång till en ordning där det inte tas ut några avgifter för tillstånd till virkesupplag utmed allmän väg, dels för att Trafikverket snarast underlättar administrationen för skogsföretagen i samband med ansökan om tillstånd för virkesupplag utmed allmän väg.

När det gäller tillkännagivandet om självkörande fordon påminner regeringen om att den i augusti 2020 beslutade förordningen (2020:754) om dels fortsatt giltighet av förordningen (2017:309) om försöksverksamhet med självkörande fordon, dels ändring i samma förordning. Storskaliga försök på väg, liksom andra försök med automatiserade fordon, har redan tidigare varit möjliga. Den nämnda förordningen innebär att förordningen (2017:309) om försöksverksamhet med automatiserade fordon permanentas och att vissa förtydliganden görs i fråga om förutsättningarna för tillstånd till försöksverksamhet. Vidare pekar regeringen på att det inom Infrastrukturdepartementet pågår ett utredningsarbete som syftar till att ta fram förslag om ansvarsregler vid automatiserad körning och tillämpning av s.k. geostaket. Företrädare för regeringen har dessutom deltagit aktivt i det internationella arbetet med att främja försök och genomförande av automatiserad körning av fordon på ett säkert sätt. Inom FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE) har arbetet bl.a. resulterat i förslag till ändringar i 1968 års vägtrafikkonvention som antogs i Wien, som tillåter automatiserad körning i högre nivåer. Vidare pågår omfattande arbeten inom EU för att underlätta uppkopplad och automatiserad körning. När det gäller de krav som kan ställas på infrastrukturen, data och uppkoppling pekar regeringen på att det utförs arbete både nationellt och internationellt, och på att Trafikverket löpande tar fram underhållsplaner för bl.a. markeringar och skyltar.

Regeringen hänvisar i frågan om tillkännagivandet om tunga transporter till Trafikverket som har initierat och finansierar ett projekt kopplat till det som anförts. Projektet omfattar utvecklandet av en digital undantagsprocess (dispenshantering). Syftet är att med systemstöd ge ett bättre utnyttjande av undantagsfordon och infrastruktur i tid och rum. Regeringen anger att det ska kunna leda till snabbare och flexiblare handläggning på lika villkor samt en bibehållen standard på väginfrastrukturen.

Även när det gäller tillkännagivandet om tillstånd för virkesupplag vid allmän väg hänvisar regeringen till Trafikverket som har genomfört förändringar i den operativa hanteringen av tillstånden för virkesupplag så att tillstånd som meddelas gäller över längre tid.

Ärendena bereds vidare. Punkterna är enligt regeringen inte slutbehandlade.

Synfälsdefekter och dispens

I riksdagsskrivelse 2019/20:323 finns ett tillkännagivande som handlar om synfälsdefekter och dispens. Tillkännagivandet innebär att möjligheten att använda ett simulatortest för att bedöma körförmågan hos personer som fått sitt körkort återkallat på grund av synfälsdefekter bör återinföras och att ett nytt system för körprov på väg för personer med synfälsdefekter bör utredas.

Regeringen uppger att Transportstyrelsen har gjort en analys av användningen av simulator som grund för att kunna bedöma om en person som inte uppfyller de medicinska kraven när det gäller syn ändå på ett säkert sätt kan framföra ett vägfordon och därför kan medges undantag från kraven. Enligt utvärderingen behöver metoden kunna valideras, vilket inte har skett. Regeringen pekar också på att Statens väg- och transportforskningsinstitut handhar den simulator som tidigare har använts.

Ärendet bereds vidare. Punkten är enligt regeringen inte slutbehandlad.

Övriga ärendetyper

Regeringen redovisar även beredningsläget för andra skrivelser där riksdagen har meddelat regeringen sina beslut.

Av de slutbehandlade skrivelserna handlar åtta om att regeringen har utfärdat de lagar som riksdagen har antagit eller beslutat om förordningar till följd av riksdagens beslut. En av de ännu inte slutbehandlade skrivelserna handlar om riksdagens godkännande av vad regeringen föreslog om krav på förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar (rskr. 2005/06:308).

Vidare redovisar regeringen att riksdagsskrivelse 2020/21:131 om utgiftsområde 22 Kommunikationer är slutbehandlad i och med att regeringen har fattat beslut om regleringsbrev.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av regeringens redogörelse i skrivelse 2020/21:75 i de delar som berör utskottets beredningsområde. I årets skrivelse redovisar regeringen beredningsläget för 34 riksdagsskrivelser inom utskottets beredningsområde, varav 10 har slutbehandlats under det gångna året och 24 bereds vidare. Dessa skrivelser innehåller sammanlagt 30 tillkännagivanden, varav 3 redovisas som slutbehandlade och 27 bereds vidare. Utskottet anser att regeringens redogörelse i allt väsentligt verkar ge en formellt korrekt och rättvisande bild av hur riksdagens skrivelser inom trafikutskottets beredningsområde har behandlats.

Utskottet påminner om att de tre slutbehandlade tillkännagivandena redovisades redan i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1), två inom utgiftsområde 22 Kommunikationer och ett inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Varken trafikutskottet eller näringsutskottet hade vid behandlingen av regeringens budgetproposition några invändningar mot regeringens bedömning (bet. 2020/21:TU1 och 2020/21:NU1). Utskottet vill i

sammanhanget, i likhet med föregående år, åter peka på att det ställer sig positivt till den praxis som har vuxit fram och som innebär att regeringen har möjlighet att redovisa sin behandling av tillkännagivanden i budgetpropositionen eller i en annan proposition eller skrivelse före skrivelse 75.

Utskottet kan liksom tidigare år också konstatera att regeringen lämnar utförliga redogörelser för sin behandling av riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att redogörelserna främst innehåller information om vidtagna åtgärder. När det gäller den fortsatta beredningen redogör regeringen för planerade åtgärder i ett antal ärenden och anger i vissa fall när eller efter vilka planerade åtgärder som ett tillkännagivande kan tänkas vara slutbehandlat. Utskottet vill liksom förra året lyfta fram vikten av att regeringen i möjligaste mån redovisar planerade åtgärder och när ett tillkännagivande kan antas vara slutbehandlat.

Inom trafikutskottets beredningsområde anges att 27 av totalt 30 tillkännagivanden är under fortsatt beredning. Av dessa hör 15 tillkännagivanden till äldre riksmöten (t.o.m. 2017/18) och 12 till nyare riksmöten (fr.o.m. 2018/19). Utskottet kan således konstatera att det finns ett antal tillkännagivanden som har beretts under lång tid, varav många sträcker sig tillbaka till början av förra mandatperioden. Utskottet är medvetet om att handläggningstiden kan bero på tillkännagivandets innehåll men anser likväl att regeringens senfärdighet när det gäller hanteringen av många av de tillkännagivanden som en majoritet i riksdagen ställt sig bakom är oacceptabelt. Bland de tillkännagivanden som fortfarande är under beredning finns ett antal om flyget och förutsättningarna för de regionala flygplatserna som är i stort behov av utveckling och förändringar. Ett annat viktigt tillkännagivande handlar om att se över Sjöfartsverkets finansiering och organisation, en viktig förutsättning för sjöfartens utveckling i Sverige. Ytterligare angelägna tillkännagivanden rör frågan om synfälsbortfall och möjligheten att testa körförmåga som har stor betydelse för enskilda personer, samt frågan om att förbereda svensk infrastruktur för autonoma fordon. Flertalet av de tillkännagivanden som är under fortsatt beredning avser förändringar som påverkar infrastruktur av stor betydelse för Sveriges invånare och företagens konkurrenskraft. Det är därför mycket angeläget att regeringen agerar snabbare och respekterar de majoritetsbeslut som riksdagen har fattat i dessa frågor.

Stockholm den 4 maj 2021

På trafikutskottets vägnar

Jens Holm

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jens Holm (V), Anders Åkesson (C), Magnus Jacobsson (KD), Teres Lindberg (S), Denis Begic (S), Maria Stockhaus (M), Jasenko Omanovic (S), Sten Bergheden (M), Jimmy Ståhl (SD), Anders Hansson (M), Thomas Morell (SD), Johan Büser (S), Elin Gustafsson (S), Helena Gellerman (L), Patrik Jönsson (SD), Emma Berginger (MP) och Åsa Coenraads (M).

Avvikande mening

1. Beredning av riksdagens tillkännagivanden (S, MP)

Teres Lindberg (S), Denis Begic (S), Jasenko Omanovic (S), Johan Büser (S), Elin Gustafsson (S) och Emma Berginger (MP) anför:

I skrivelsen redovisar regeringen utförligt beredningsläget för samtliga riksdagsskrivelser med tillkännagivanden inom utskottets beredningsområde. Av dessa redovisas 3 som slutbehandlade och 27 bereds vidare. Vi anser givetvis att det är viktigt att riksdagens tillkännagivanden behandlas med den skyndsamhet som krävs. Samtidigt vill vi understryka att det är angeläget att ta hänsyn till tillkännagivandenas innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas. Enligt vår mening har regeringen hanterat riksdagens tillkännagivanden på ett tillfredsställande sätt, inte minst mot bakgrund av den pågående covid-19-pandemin som ställt regeringen inför ytterst stora behov av snabba och resoluta åtgärder för att hantera den uppkomna situationen. Vi vill i sammanhanget även lyfta att den stora ökningen av antalet tillkännagivanden under senare år givetvis också har haft viss betydelse för regeringens förutsättningar att behandla tillkännagivandena skyndsamt.

Enligt vår mening har regeringen vidtagit angelägna och nödvändiga åtgärder inom ramen för den fortsatta beredningen av riksdagens tillkännagivanden. Vi vill också särskilt uppmärksamma att slutbehandlingen av tillkännagivandena i flera fall är nära förestående. Exempelvis har regeringen den 29 april 2021 beslutat en proposition om förarbevis för vattenskotter (prop. 2020/21:190), vilket berör riksdagsskrivelse 2004/05:178 om kompetensbevis och hastighetsbegränsning avseende fritidsbåtar, riksdagsskrivelse 2014/15:194 om sjöfartsfrågor samt riksdagsskrivelse 2005/06:308 om krav på förarbevis för att få framföra vissa fritidsbåtar. Vidare beslutade regeringen i mars 2021 en proposition om miljöstyrande start- och landningsavgifter (prop. 2020/21:154) för att tillmötesgå tillkännagivandet om att främja användningen av biodrivmedel i luftfarten genom exempelvis differentierade start- och landningsavgifter (rskr. 2016/17:220). Slutligen vill vi även påpeka att regeringen i april 2021 gav Trafikverket i uppdrag att utreda åtgärder för att förhindra manipulering av viss fordonsutrustning för att tillmötesgå tillkännagivandet om manipulation av mätarställningen på bilar (rskr. 2018/19:259).

2. Beredning av riksdagens tillkännagivanden (V)

Jens Holm (V) anför:

Jag ställer mig i stort bakom utskottets mening att regeringen i många fall är alltför senfärdig i sin hantering av tillkännagivanden, vilket förtjänar kritik.

Jag anser dock inte att detta endast kan illustreras med tillkännagivanden från senare tid. Problemet är heller inte specifikt för den nuvarande regeringen. Det finns exempelvis tillkännagivanden som daterar ända tillbaka till riksmötet 2004/05, och flera därefter, som ännu inte är färdigbehandlade, oavsett om det har varit en borgerlig regering eller den nuvarande.

Vi i Vänsterpartiet anser att regeringen bör bli bättre på att snabbt hantera tillkännagivanden och att tydligare redovisa de eventuella hinder den ser för hanteringen, vad som gör att hanteringen drar ut på tiden samt vilka åtgärder som vidtas för att det inte ska ta längre tid än absolut nödvändigt.

BILAGA 13

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2020/21: MJU8y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har gett övriga utskott tillfälle att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. I skrivelsen redovisar regeringen de åtgärder som vidtagits med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats regeringen genom riksdagsskrivelser.

I detta yttrande redovisar miljö- och jordbruksutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av de riksdagsskrivelser som gäller utskottets beredningsområden. Utskottet har i de flesta delar inget att invända mot regeringens redovisning. Det är emellertid otillfredsställande att många äldre tillkännagivanden fortfarande inte slutbehandlats, i synnerhet då utskottet vid upprepade tillfällen framfört vikten av att så sker. Det är likaså otillfredsställande att regeringens åtgärdsarbete med anledning av ett antal nyare tillkännagivanden går långsamt. Utskottet finner därför anledning till att ännu en gång påminna regeringen om betydelsen av att den behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

Av de riksdagsbeslut som tas upp i redogörelsen avser 46 ärenden där miljö- och jordbruksutskottet har beredningsansvaret. En del av dessa gäller lagstiftningsärenden som utskottet beredde under 2020 och där regeringen utfärdat den lagstiftning som riksdagen fattade beslut om. Dessa riksdagsskrivelser är därmed slutbehandlade.

Antalet tillkännagivanden som redovisas är totalt 51, varav 23 under Miljödepartementet, 27 under Näringsdepartementet och 1 under Kulturdepartementet. Av dessa är 46 inte slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Utskottet är väl medvetet om att riksdagens uppmaningar till regeringen kan innebära betydande utredningsarbete för att regeringen ska kunna vidta de åtgärder som krävs. Utskottet är även väl medvetet om att de resurser som Regeringskansliet har till sitt förfogande är begränsade och utskottet har därför förståelse för att regeringens åtgärder kan ta tid.

Utskottet anser emellertid att regeringens arbete med att tillgodose tillkännagivanden inom utskottets ansvarsområden går obefogat långsamt i flera fall. Av de tillkännagivanden som regeringen redovisar som icke slutbehandlade är flera äldre än 10 år och ett 21 år gammalt. Utskottet noterar därutöver att det finns tillkännagivanden som riktades till regeringen mer nyligen men där regeringens åtgärdsarbete går långsamt eller ännu inte påbörjats.

Utskottet vill påminna om att det vid upprepade tillfällen under de senaste åren betonat betydelsen av att regeringen behandlar riksdagsskrivelser med den skyndsamhet som krävs och att de handläggs samvetsgrant (t.ex. yttr. 2017/18: MJU4y och 2018/19: MJU5y). Utskottet har även påpekat att det enligt konstitutionsutskottet borde höra till undantagen att tillkännagivanden inte kan slutredovisas inom två till tre år (bet. 2005/06: KU34). Vidare har konstitutionsutskottet påpekat att det inte bör förekomma att tillkännagivanden inte är slutbehandlade efter flera år utan att regeringen redovisar en bedömning av när de kan bli slutbehandlade (bet. 2015/16: KU21).

I ljuset av det betydande antalet icke slutbehandlade tillkännagivande inom utskottets ansvarsområden finner utskottet det motiverat att ännu en gång påminna regeringen om vikten av att den dels vidtar tillräckliga åtgärder för att tillgodose riksdagens tillkännagivanden, dels gör de ansträngningar som krävs för att undvika onödig tidsåtgång. Utskottet förutsätter att regeringen hörssammar dessa påpekanden inför nästa års redogörelse.

Stockholm den 29 april 2021

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Kristina Yngwe

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kristina Yngwe (C), Maria Gardfjell (MP), Jessica Rosencrantz (M), Hanna Westerén (S), Isak From (S), John Widegren (M), Magnus Manhammar (S), Elin Segerlind (V), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Malin Larsson (S), Magnus Oscarsson (KD), Marlene Burwick (S), Nina Lundström (L), Staffan Eklöf (SD), Ulrika Heie (C) och Yasmine Eriksson (SD).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M, SD, KD)

Jessica Rosencrantz (M), John Widegren (M), Betty Malmberg (M), Martin Kinnunen (SD), Magnus Oscarsson (KD), Staffan Eklöf (SD) och Yasmine Eriksson (SD) anför:

Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna står bakom det yttrande som miljö- och jordbruksutskottet har beslutat avge till konstitutionsutskottet över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. Vi vill dock anmäla avvikande mening i fråga om ett tillkännagivande som vi menar att regeringen inte efterlever utan tvärtom motarbetar, vilket även kan påverka presumtiva EU-direktiv.

Tillkännagivandet ifråga är från riksmötet 2016/17 där miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2016/17: MJU23 En livsmedelsstrategi för Sverige punkt 37 bl.a. uppmärksammar regeringen på sin åsikt ”att svensk livsmedelsproduktion ska styras av konsumenternas efterfrågan och inte av politiskt bestämda kvantitativa mål för konsumtion och produktion kopplade till specifika produktionsformer” (rskr. 2016/17:338). Regeringen har efter det att beslutet fattades inte bara låtit bli att hörsamma riksdagsmajoritetens ställningstagande, utan också direkt motarbetat det beslut som fattades. Det framgår även av 2021 års regleringsbrev till Statens jordbruksverk. Oss veterligen har regeringen heller inte verkat på EU-nivå i enlighet med riksdagsmajoritetens beslut. Risken finns därmed att regeringens felaktiga agerande får effekter även på presumtiva EU-direktiv.

Regeringens handlande följer inte riksdagsmajoritetens beslut och kan inte försvaras. Moderaterna, Sverigedemokraterna och Kristdemokraterna anmäler därför avvikande mening när det gäller regeringens agerande som redovisas i skrivelse 2020/21:75, kopplat till beslutet i betänkande 2016/17: MJU23 punkt 37 om mål för ekologisk produktion och konsumtion.

BILAGA 14

Näringsutskottets yttrande 2020/21:NU4y

Riksdagens skrivelser till regeringen –
åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 23 mars 2021 att ge övriga utskott möjlighet att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020. I skrivelsen lämnar regeringen en redovisning av vilka åtgärder den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen. Näringsutskottet har gått igenom behandlingen av de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av ärenden där utskottet haft beredningsansvar. Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar.

Utskottets överväganden

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Skrivelsen

I skrivelsen Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (skr. 2020/21:75) lämnar regeringen bl.a. en redovisning av vilka åtgärder regeringen har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2020.

Inom näringsutskottets beredningsområde finns totalt 33 riksdagsskrivelser redovisade, varav tolv anges som slutbehandlade och resterande 21 som inte slutbehandlade. Av de 33 riksdagsskrivelserna innehåller 19 totalt 22 tillkännagivanden. Regeringen bedömer i skrivelsen att fyra av dessa tillkännagivanden är att anse som slutbehandlade.

Utskottets ställningstagande

Som redovisats uppger regeringen i skrivelsen att fyra av de tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om med anledning av utskottets förslag är slutbehandlade och att resterande 18 är under fortsatt beredning. Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömningar och noterar de åtgärder som vidtagits med anledning av tillkännagivandena. Utskottet vill dock påminna om betydelsen av att regeringen behandlar riksdagens skrivelser med den skyndsamhet som krävs och gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Utskottet noterar att det äldsta, ännu inte slutbehandlade tillkännagivandet inom utskottets beredningsområde fattade riksdagen beslut om våren 2017. Utskottet förutsätter att regeringen fortsätter arbetet med att bereda samtliga ännu inte slutbehandlade tillkännagivanden med den skyndsamhet som krävs.

Stockholm den 29 april 2021

På näringsutskottets vägnar

Lars Hjälmered

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Hjälmered (M), Anna-Caren Säterberg (S), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD), Monica Haider (S), Birger Lahti (V), Lotta Olsson (M), Tobias Andersson (SD), Camilla Brodin (KD), Åsa Eriksson (S), Joar Forssell (L), Eric Palmqvist (SD), Peter Helander (C), Patrik Engström (S), Rickard Nordin (C) och Amanda Palmstierna (MP).

BILAGA 15

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2020/21:AU3y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet har bett övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2020/21:75 Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 och eventuella följdmotioner. Ingen motion har väckts med anledning av skrivelsen.

I detta yttrande redovisar arbetsmarknadsutskottet sina överväganden i fråga om behandlingen av den riksdagsskrivelse som gäller ett tillkännagivande om en översyn av Samhalls uppdrag.

I yttrandet finns en avvikande mening (M, SD, KD).

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelse 2020/21:75 lämnar regeringen en redovisning av de åtgärder som den har vidtagit med anledning av de riksdagsskrivelser som överlämnats till regeringen. Redovisningen omfattar huvudsakligen åtgärder under tiden den 1 januari–31 december 2020.

Inom arbetsmarknadsutskottets beredningsområde redovisas sammanlagt 16 riksdagsskrivelser till regeringen med anledning av utskottets betänkanden. Av dessa redovisas 9 som slutbehandlade. Följande 7 riksdagsskrivelser, som samtliga avser tillkännagivanden, är enligt redogörelsen inte slutbehandlade:

- 2009/10:275 om att analysera uppdragstagarnas ställning i arbetslöshetsförsäkringen
- 2010/11:279 om allmänna villkor för ersättning i arbetslöshetsförsäkringen
- 2017/18:29 om utvärdering av det utvidgade skyddet mot diskriminering i form av bristande tillgänglighet
- 2017/18:172 om stärkta aktivitetskrav under etableringstiden
- 2018/19:300 om ett nytt jämställdhetspolitiskt delmål om integration
- 2019/20:128 om en översyn av Samhalls uppdrag
- 2019/20:305 om utvärdering av de regionala skyddsombudens verksamhet.

Utskottets ställningstagande

Utskottet begränsar sitt ställningstagande till att kommentera tillkännagivandet om en översyn av Samhalls uppdrag (rskr. 2019/20:128).

Regeringen anför i skrivelsen följande om det aktuella tillkännagivandet (s. 320 f.):

Under 2020 har Samhalls ekonomiska mål reviderats så att avkastningen på eget kapital långsiktigt ska uppgå till 5 procent istället för tidigare 7 procent. Även Samhalls ägaranvisning har reviderats genom att uppdragsmål har införts avseende engagerade medarbetare samt sysselsättningsgraden inom bolaget. De båda målnivåerna kommer kunna fastställas och beslutas senast till årsstämman 2022. En ökning av merkostnadsersättning om 400 mnkr per år har beslutats i budgetpropositionen för 2021 i syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga att få jobb samt för att upprätthålla det arbetsmarknadspolitiska uppdraget och en sund kapitalstruktur i bolaget. Medel har i regleringsbrev tillförts Kammarkollegiet avseende anslaget 1:4 Lönebidrag och Samhall m.m. inom utgiftsområde 14 Arbetsmarknad i linje med regeringens förslag i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr. 14 avsnitt 4.7.4). Vidare har flera uppdrag lämnats till Arbetsförmedlingen i regleringsbrevet för 2021. Uppdrag 7 omfattar att se över definitionen och målnivån för prioriterade grupper, uppdrag 8 avser

förekomst av funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga, uppdrag 9 avser anvisningar till skyddat arbete hos Samhall och uppdrag 10 avser kunskaper i svenska och förekomsten av en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Ärendet bereds inom Regeringskansliet. Punkten är inte slutbehandlad.

Utskottet vill understryka betydelsen av att regeringen agerar skyndsamt och att tillräckliga åtgärder vidtas för att följa riksdagens beslut. Som konstitutionsutskottet framhållit bör regeringen göra ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång när det gäller att behandla riksdagens tillkännagivanden. Huruvida den redovisade tidsåtgången är rimlig bör som konstitutionsutskottet påpekat bedömas med hänsyn till tillkännagivandets innehåll och de beredningsåtgärder som behöver vidtas (bet. 2020/21:KU2 s. 30).

Tillkännagivandet om en översyn av Samhalls uppdrag beslutades av riksdagen i december 2019 och utskottet kan konstatera att regeringen har vidtagit en rad åtgärder med anledning av tillkännagivandet. Utskottet uppmärksammar särskilt att det i regleringsbrevet till Arbetsförmedlingen för 2021 finns inte mindre än fyra uppdrag som rör Samhall. Det uppdrag som handlar om att se över definitionen och målnivån för prioriterade grupper ska redovisas till regeringen i oktober 2021. Övriga tre uppdrag ska redovisas i februari 2022.

Utskottet välkomnar vidare den ändring som regeringen nyligen gjort i förordningen (2017:462) om särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga (SFS 2021:290). Ändringen syftar till att förtydliga att enbart personer med nedsatt arbetsförmåga till följd av en funktionsnedsättning får anvisas till Samhall.

Utskottet vill betona att Samhalls verksamhet och de arbetstillfällen som den skapar är viktiga för att kvinnor och män med funktionsnedsättning och nedsatt arbetsförmåga som står utanför arbetsmarknaden ska kunna ges möjlighet till meningsfulla jobb. Det är viktigt att Samhall tydligt är till för dem som på grund av funktionsnedsättning står långt ifrån arbetsmarknaden. Som framhölls i tillkännagivandet till regeringen är det angeläget att Samhall återgår till sitt grunduppdrag när det gäller personer med fysiska och intellektuella funktionsnedsättningar.

Utskottet utgår från att regeringen, bl.a. mot bakgrund av de nämnda uppdragen till Arbetsförmedlingen, återkommer i fråga om behovet av ytterligare åtgärder för att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande. Utskottet följer noga regeringens arbete på området och förutsätter att regeringen gör ansträngningar för att undvika onödig tidsåtgång.

Stockholm den 29 april 2021

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anna Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Johansson (S), Arman Teimouri (L), Mats Green (M), Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Helén Pettersson (S), Martin Ådahl (C), Ali Esbati (V), Josefin Malmqvist (M), Johan Andersson (S), Michael Anefur (KD), Serkan Köse (S), Ann-Christine From Utterstedt (SD), Leila Ali-Elmi (MP), Malin Danielsson (L) och Marianne Pettersson (S).

Avvikande mening

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020 (M, SD, KD)

Mats Green (M), Saila Quicklund (M), Magnus Persson (SD), Josefin Malmqvist (M), Michael Anefur (KD) och Ann-Christine From Utterstedt (SD) anför:

Samhall har en viktig uppgift i att erbjuda sysselsättning för personer med funktionsnedsättning. Flera granskningar av Samhall har dock visat på en oroande försämring av hur bolaget utför sitt uppdrag. Samhalls målgrupp har förändrats från att omfatta personer med funktionsnedsättning som står allra längst ifrån arbetsmarknaden till att omfatta fler utrikes födda som inte behärskar det svenska språket. Detta skapar undanträngningseffekter för dem som verkligen behöver – och bör få – Samhalls stöd.

För över ett år sedan krävde riksdagen i ett tillkännagivande till regeringen att Samhall ska återgå till sitt kärnuppdrag. Det är viktigt att de skattemedel som varje år avsätts för verksamheten används till det medlen är avsedda för – att skapa arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning som annars inte kommer in på arbetsmarknaden. Som utskottet pekar på har regeringen redovisat vissa åtgärder som vidtagits sedan riksdagen beslutade om det aktuella tillkännagivandet. Vi har också noterat den nyligen gjorda förordningsändring som utskottet hänvisar till. Allt detta är givetvis bra, men vi anser att det krävs mer och att arbetet för att tillmötesgå tillkännagivandet måste prioriteras bättre. Regeringen är enligt vår mening alltför passiv i sitt arbete med att se till att det endast är den avsedda målgruppen som anvisas till Samhall.

Läget på den svenska arbetsmarknaden är just nu extremt med en skyhögt arbetslöshet, och detta drabbar Samhalls målgrupp särskilt hårt. För varje vecka som går ökar långtidsarbetslösheten och många personer med funktionsnedsättning hamnar allt längre ifrån arbetsmarknaden. De personer som drabbas förtjänar bättre, och vi anser att regeringen måste ta frågan på större allvar och ytterligare skynda på arbetet för att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande om Samhall.